

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257
9 771451 425001

BROJ
461

Subotica, 27. siječnja 2012. Cijena 50 dinara

BRUTALNO NASILJE
NAD HRVATSKIM NAVIJAČIMA

ZELENA PERSPEKTIVA
PODVUČENA ŽUTIM

POLITIČKA
NEKOREKTNOST RTV-A

ŽIVOTNI PUT SLIKARICE
JELENE ČOVIĆ

INTERVJU
MARIJANA ČOVIĆ

IZBORI U SUBOTIČKOJ PODRUŽNICI DSHV-A
NOVI-STARI
PREDSJEDNIK

SUBOTICAGAS

Јавно комунално предузеће “Суботицагас” - Суботица

Szabadkai Gázművek Kommunális Közvéllalat - Szabadka

Javno komunalno poduzeće “Suboticaplin” - Subotica

24000 Subotica, Jovana Mikića 58

tel: 024/641-200, fax: 024/641-220

Dežurna služba: 024/641-211

RAZVOJNA BANKA VOJVODINE

Tel: 021 488 4400 / 488 4401

www.rbv.rs

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukorištene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostorijama NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

SGINTERNET

brz

moćan

stabilan

jeftin

prvi u gradu

KAKO ODOLJETI?

24000 SUBOTICA, KARADORĐEV PUT 2 TEL: 024 555-465

JÖVÖ

VODA POWER

ENERGIA

WATER

BUDUĆNOST

VÍZ FUTURE

ENERGIA

JKP Vodovod i Kanalizacija
Subotica

Zaštita

»**U**dva je dana hrvatske rukometaše u Novom Sadu bodrilo više od 6000 navijača. Stigli su iz svih krajeva Hrvatske, ponajviše iz obližnje Slavonije. I dok je u dvorani atmosfera bila sjajna, ono što je čekalo navijače izvan dvorane nije nikako bilo dobro«, pisao je u srijedu »Večernji list«. A čekale su ih motke, palice, noževi, pa i sjekira. Naime, kao što su prenijeli većina srpskih i hrvatskih medija, u utorak oko 20.45 sati, nakon rukometne utakmice između Hrvatske i Francuske, u Veterniku, na izlazu iz Novog Sada skupina huligana iz zasjede je napala kolonu i autobus s hrvatskim navijačima koja se kretala prema granici. U ovom je napadu bilo dvoje ozlijeđenih i desetak oštećenih automobila. Spas su pronašli na benzinskoj crpki koju su nakon napada snage MUP-a blokirale te su uz svjetlo rotacija ispratili hrvatske navijače do srpsko-hrvatske granice. U Rumi je, otprilike u isto vrijeme, na drugoj benzinskoj crpki, zapaljen kombi s hrvatskim navijačima od kojih je jedan uboden nožem.

Mediji prenose kako je napada bilo i prije po Novom Sadu, hrvatski navijači napadani su palicama, metalnim šipkama i kamenim blokovima, demolirani su automobili s hrvatskim tablicama. Ravnatelj policije Milorad Veljović ispričao se te je obećao sigurnost svim navijačima, imajući u vidu da slijedi još utakmica. Također ih je uputio da se na ulasku u Srbiju još na granici identificiraju kao navijači, kako bi im srpska policija pružila svu moguću zaštitu. Vjerojatno će se nakon ovih strašnih događaja, kao što je to zatražilo i Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Hrvatske, pojačati angažman službi sigurnosti u Republici Srbiji. Navijači hrvatske reprezentacije će doći i otići iz Srbije uz policijsku zaštitu.

Međutim, što je s onim sasvim nepoznatim »običnim« ljudima koji doživljavaju uvrede i prijetnje, pa i napade jer su Hrvati. Takvih je incidenata bilo prošle godine, ima ih i ove. Nažalost, i ova je godina počela s jednim takvim incidentom. Žrtva nasilja obratila se HNV-u za pravnu pomoć. Nadajmo se da ovi nemili događaji neće biti okidač za neke nove incidente i da neće HNV ostati jedina instanca kojoj se mogu obratiti za pomoć Hrvati koji ne dolaze u Srbiju samo povodom sportskih događaja već žive u njoj kao njezini građani.

J. D.

SADRŽAJ

AKTUALNO

Incidenti nakon rukometne utakmice u Novom Sadu

BRUTALNO NASILJE NAD HRVATSKIM NAVIJAČIMA.....7

TEMA

Održana 21. redovita sjednica Hrvatskoga nacionalnog vijeća
POLITIČKA NEKOREKTNOST RTV-A10-11

Izmještanje »Azohema« kao zgodna EPP (ekološko-poljoprivredno-politička) priča
ZELENA PERSPEKTIVA, PODVUČENA ŽUTIM.....14-15

INTERVJU

Marijana Čović, predsjednica Foruma žena DSHV-a

ŽENE TREBAJU SUDJELOVATI U POLITICI I DIJELITI ODGOVORNOST.....12-13

SUBOTICA

Martin Bačić ponovno predsjednik subotičke Podružnice DSHV-a

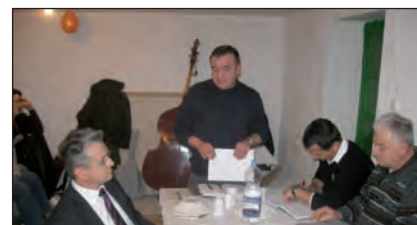
JEDNOGLASNA PODRŠKA..18-19

Vinogradarski blagdan sv. Vinko obilježen na Hajdukovu

BARJAK VINO – KEVEDINKA...21

DOPISNICI

Održana deseta redovita godišnja skupština KPZH »Šokadija«

PRVIH DESET GODINA.....26

Proslava svetog Vinka đakona u Maradiku

SVEČANOST MOLITVE I BLAGOSLOVA VINOGRADA28

KULTURA

Ugovor o međunarodnoj znanstvenoj suradnji između ZKVH-a i ZZHM-a

ZAJEDNIČKO PROUČAVANJE PROŠLOSTI I SADAŠNJOSTI.....33

SPORT

Damir Lukač, nogometaš NK »Bačka 1901«

DVA VELIKA CILJA.....49

INCIDENT U KULI

Vrijeđali i tukli Hrvata

UKuli je 11. siječnja fizički napadnut u dvorištu svoje kuće umirovljenik *Miroslav Franjić*, uz vrijeđanje na nacionalnoj osnovi. Miroslav Franjić kaže da su ga toga dana vrijeđali i napali M.P. i V.Š. koji stanuju u njegovom bližem susjedstvu.

»Kada sam izašao na dvorište toga dana, vidio sam da na kapiji stoje M.P. i V.Š. Uz pogrдне psovke, vrijeđali su me na nacionalnoj osnovi. Prvo su udarali po kapiji, a kada sam prišao i rekao im da odu, udarili su me više puta. Vratio sam se u kuću i pozvao telefonom policiju. Kada je policajac došao, vidio je da su M.P. i V.Š. ispred moje kuće. Rekao im je da idu kućama, a meni je rekao da idem u hitnu pomoć na pregled. Tamo su me pregledali i dobio sam potvrdu o lakšim tjelesnim povredama. Nakon pregleda, odnio sam tu

potvrdu u policijsku postaju. Na tome se završilo. Policajac, koji je nakon mog poziva došao, nije napravio službenu zabilješku. Prijetnji i vrijeđanja na nacionalnoj osnovi bilo je i ranijih godina od strane M.P. i V.Š. Sada sam se obratio Hrvatskom nacionalnom vijeću i zatražio pravnu pomoć«, kaže Miroslav Franjić.

Predsjednik Odbora za praćenje povreda manjinskih prava u Republici Srbiji Hrvatskog nacionalnog vijeća *Tomislav Žigmanov* kaže da će pravna pomoć biti pružena.

»Odbor je s velikom zabrinutošću primio iskaz i prateće dokumente Miroslava Franjića, najnovije žrtve, po svemu sudeći, etnički motiviranog nasilja koji trpe Hrvati u Vojvodini. Na žalost, to je još jedna potvrda onoga na što smo i do sada ukazivali – građani Srbije hrvatske

nacionalnosti samo zbog svoje nacionalne pripadnosti jesu objekti najbrutalnijeg nasilja i prestrašnih prijetnji. Čovjek bi pomislio da su u Srbiji na djelu vremena s početka devedesetih godina prošlog stoljeća. Dodatno onespokojava činjenica da represivni dio državnoga aparata ponovno nije reagirao onako kako bi bilo za očekivati, to jest po slovu zakona. Odbor je posredovao da se angažira kvalitetni odvjetnik koji će raditi, u okviru zakonskih mogućnosti, da se žrtva zaštiti a vinovnik primjereno kazni. Naravno, i nadalje ćemo budno pratiti kako će se cijeli slučaj odvijati«, kaže Tomislav Žigmanov.

Predsjednik Izvršnog odbora HNV-a *Darko Sarić Lukendić* najoštrije je osudio napad na Miroslava Franjića, koji je vrijeđan i udaran zbog toga što je Hrvat.

Miroslav Franjić

»Taj napad na pripadnika naše manjinske hrvatske nacionalne zajednice je za svaku osudu. Nažalost, ovo nije prvi slučaj. Primjerice, dogodila su se dva incidenta prošle godine, kada je u pitanju bilo etnički motivirano nasilje.

Pozivam sve one Hrvate i Hrvatice koji su doživjeli bilo kakvu vrstu neprijatnosti zbog svoje pripadnosti hrvatskom narodu da nam se jave, kako bi HNV mogao poduzeti korake u cilju zaštite njihovih Ustavom garantiranih prava«.

Z. Sarić

ZKVH ČESTITAO NIU »HRVATSKA RIJEČ«

Devet godina od prvog broja tjednika

Primite iskrene čestitke u povodu devet godina od izlaska prvoga broja tjednika »Hrvatska riječ« i ustrajnosti koju su vaši uposlenici i brojni vanjski suradnici svjedočili u proteklom ne kratkom razdoblju! Podsjećanja radi, slobodni smo ovom prigodom istaknuti kako se pojavljivanjem prvog broja vašeg tjednika, tog 31. siječnja 2003. godine, zbilo iznimno važan događaj za cijelu hrvatsku zajednicu u Vojvodini, događaj koji je izazvao radost i pobudio očekivanja i nade velikog broja pripadnika hrvatske zajednice koji su se putem tiskanog medija željeli informirati na vlastitome jeziku, u čemu su dugo bili uskraćeni.

Ujedno, koristimo prigodu čestitati i na profesionalnim naporima kojima vaši uposlenici i vanjski suradnici prate događaje, zbivanja i procese u hrvatskoj zajednici u Vojvodini i

Republici Srbiji, napose načinom i zastupljenošću informacija kako iz naše kulturne scene tako i o aktivnostima Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Svjesni smo kako je pojavljivanje prvog broja vašeg i našeg tjednika bio povijesni događaj prvoga reda za hrvatsku zajednicu, ali smo također svjesni i suvremenog, bremenitog ekonomskim teškoćama, trenutka i izazova s kojima se suočavate za zadobivanje povjerenja kod čitatelja. Stoga vama, svim djelatnicima i suradnicima i nadalje želimo puno uspjeha u nadasve korisnom radu te nastojanjima u ostvarenju temeljne vaše misije – profesionalno, pravodobno, objektivno i nepristrano informiranje na hrvatskom jeziku. U nama ćete i nadalje imati potporu u ostvarenju tih ciljeva.

OTVOREN CENTAR ZA UNAPREĐENJE ZNANJA U RURALNOM TURIZMU

Edukacijom do podizanja kvalitete usluga

UBačkom Petrovcu je u ponedjeljak, 23. siječnja, otvoren Centar za unapređenje znanja u ruralnom turizmu. Projekt »Formiranje centra za unapređenje znanja u ruralnom turizmu«, koji se realizira u okviru prekogranične suradnje »Hrvatska-Srbija 2007-2013«, a financira iz IPA fondova Europske Unije, sufinanciralo je Pokrajinsko tajništvo za međuregionalnu suradnju i lokalnu samoupravu s blizu milijun dinara. Kako je rekla koordinatorka projekta *Majda Adlešić* projekt se provodi u Općini Bački Petrovac, a cilj projekta je unapređenje ekonomskog i socijalnog života ruralnog stanovništva regija obuhvaćenih projektom, i u ruralnom turizmu primjenom znanja i vještina stečenih edukacijom koja će se provoditi u centru.

Potpredsjednik Vlade Vojvodine mr. *Tomislav Stantić* je rekao da ovaj projekt ima dvostruki značaj, jer je turizam najvitalnija strana gospodarstva, a s druge strane, on predstavlja snažnu podlogu ruralnog razvoja, što mora biti prva agenda u budućem radu, jer je Vojvodina regija s velikim razlikama, a ruralne sredine su zapostavljene u odnosu na urbane.

INCIDENTI NAKON RUKOMETNE UTAKMICE U NOVOM SADU

Brutalno nasilje nad hrvatskim navijačima

Navijači hrvatske rukometne reprezentacije napadnuti su u utorak navečer u blizini Veternika, nakon povratka s utakmice između Hrvatske i Francuske koja je igrana u Novom Sadu. Navijači Hrvatske su nakon utakmice organizirano, autima, krenuli prema granici s Hrvatskom, ali ih je u jednom trenutku, kod Veternika, presrela veća kolona automobila sa srpskim registracijskim pločicama i preprečila im put. Hulgani su izašli iz svojih vozila i počeli razbijati šoferšajbne na hrvatskim automobilima. Portparolka novosadske policije *Mileva Tomić* priopćila je u srijedu kako je u incidentima kod Spensa i u Veterniku oštećeno oko 15 vozila.

NEKOLIKO POVREĐENIH

Prema pisanju medija, hulgani su osim kamenja, cigli i dijelova betonskih blokova, koristili navodno čak i sjekire. Hrvatski državljani zadobili su povrede od udara kamenicama i razbijenog stakla, dok je 33-godišnji N.J. iz Zagreba morao biti prebačen u Klinički centar Vojvodine. On je nakon previjanja pušten da nastavi put kući. Mediji prenose i kako je još nekoliko manjih tuča srpskih i hrvatskih navijača izbilo u raznim dijelovima Novog Sada, a obračuna je bilo i u drugim vojvođanskim gradovima. Tako je na jednoj benzinskoj crpki u Rumi prvo zapaljen kombi hrvatskih navijača, potom je došlo do tuče u kojoj su korištene palice, metalne šipke i kameni blokovi, a jedan navijač iz Hrvatske je čak uboden nožem. On je prevezen u novo-

sadski Urgentni centar i njegovo stanje je, prema informacijama od srijede popodne, bilo stabilno.

UHIĆENO VIŠE OSOBA

Policija je do srijede popodne uhitila devet osoba, ali je, kako su kazali, akcija nastavljena jer je u napadu sudjelovalo mnogo više osoba. Osmorica se sumnjiče za napade na vozila u Veterniku, a jedna osoba za šaranje i uništavanje vozila s hrvatskim pločicama u blizini novosadske dvorane Spens.

»U Novom Sadu privedeno je šest osoba, a rad na identifikaciji ostalih je u tijeku«, rekao je Tanjugu direktor policije *Milorad Veljović*, dodajući da su u istragu uključeni i pripadnici hrvatske policije, koji u Srbiji borave tijekom šampionata. On je također uputio izvinjenje hrvatskim navijačima zbog napada u Novom Sadu i Rumi.

HNV: OSUDA SRAMNOG DOGAĐAJA

Na incidente u Novom Sadu i Rumi, u srijedu su reagirali Hrvatsko nacionalno vijeće, Demokratski savez Hrvata u Vojvodini i Demokratska zajednica Hrvata.

U priopćenju HNV-a ističe se kako je hrvatska zajednica u Srbiji s velikom zabrinutošću primila vijest o organiziranom brutalnom nasilju prema građanima Republike Hrvatske u Novom Sadu, zbog čega najenergičnije osuđuju ovaj sraman događaj i zahtijevaju od državnih tijela brzo reagiranje, otkrivanje, procesuiranje i kažnjavanje počinitelja.

Hrvatski navijači kamenovani u organiziranoj »sačekuši« kod Veternika, a jedan navijač u Rumi uboden nožem *
Incident osudili HNV, DSHV i DZH

»Ujedno ukazujemo kako je ovaj napad na hrvatske navijače posljedica, s jedne strane, konstantnog antihrvatskog raspoloženja prema Hrvatima u Srbiji, a s druge strane, narastajućeg desnog ekstremizma, što, na žalost, u svakodnevnom životu prečesto osjećaju građani Republike Srbije hrvatske nacionalnosti«, navodi se u priopćenju kojega potpisuje predsjednik HNV-a dr. *Slaven Bačić*.

DSHV: SKANDALOZNO PONAŠANJE ŠOVINISTA

Demokratski savez Hrvata u Vojvodini je s gnušanjem je primio vijest o skandaloznom ponašanju jednog broja šovinizmom ostrašćenih građana Srbije u vojvođanskim mjestima Veternik i Ruma prema navijačima reprezentacije Hrvatske tijekom njihovog povratka kući nakon rukometne utakmice Europskog prvenstva u Novom Sadu, navodi se u priopćenju te stranke.

»Zar je moguće da u državi Srbiji postoje snage koje zaustavljaju kolone hrvatskih navijača, sjekirama i palicama zavode red, pale vozila s hrvatskim registracijskim pločicama? Svi naponi države da na visokoj razini organiziraju prvenstvo

Europe u rukometu umanjani su za samo nekoliko sati zbog dobro organizirane skupine huligana u Veterniku i Rumi. DSHV se pita što će se dogoditi ako poslije ove beznačajne utakmice za srpske navijače, u nekoj od sljedećih utakmica dođe do susreta reprezentacije Srbije i reprezentacije Hrvatske i u prepunu dvoranu Arene u Beogradu dođe 10.000 hrvatskih navijača«, navodi se u priopćenju koje potpisuje predsjednik DSHV-a Petar Kuntić.

DZH: PROPUST ORGANIZATORA

»Ovo je loša slika koja ne pridonosi dobrosusjedskim odnosima«, zaključuje se u priopćenju Demokratske zajednice Hrvata koja je istaknula da su ti navijači »došli podržati svoju reprezentaciju, a ne da budu fizički napadnuti od skupine huligana u gradu koji je nekada bio primjer tolerancije i suživota«.

»Neshvatljivo je da organizator i sam grad Novi Sad nisu poduzeli primjerene mjere zaštite svih gostiju i navijača koji su došli u Srbiju, s obzirom da su ovakvi događaji i očekivani«, dodaje se u priopćenju DZH-a.

D. B. P.

MVEP: PROSVJED SRBIJANSKOM VELEPOSLANIKU

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske izrazilo je u srijedu prosvjednu notu srbijanskom veleposlaniku u Zagrebu *Stanimiru Vukićeviću* zbog napada na vozila hrvatskih navijača u Novom Sadu i Rumi, priopćeno je iz tog ministarstva. »Veleposlanik Vukićević izrazio je žaljenje zbog nastalih incidenata te izvijestio hrvatsku stranu kako su nadležne službe Republike Srbije dosad uhitile 6 napadača na hrvatske navijače. Također je izvijestio kako se istraga i dalje nastavlja te će o svim rezultatima nadležna tijela u Republici Hrvatskoj biti pravovremeno informirana«, navodi se u priopćenju MVEP-a.

Kako se dodaje, obostrano je ocijenjeno kako ovakvi incidenti ne pridonose jačanju odnosa između dviju država. U tom smislu, s hrvatske strane zatražen je pojačan angažman službi sigurnosti u Republici Srbiji tijekom predstojećih ovojednjih rukometnih susreta na kojima se očekuje i povećana nazočnost hrvatskih navijača.

GRAĐANI HRVATSKE NA REFERENDUMU PODRŽALI ULAZAK RH U EU

Puno se očekuje, ali i strijepi

Pripremila: Dušica Dulić

Zadovoljni ishodom referenduma, ali bez euforije

*Na referendum u Hrvatskoj izašlo samo 43,51 posto birača, od toga 66,27 glasovalo 'za', a 33,13 'protiv' * U inozemstvu na birališta izašlo tek 3,51 posto birača, od toga čak njih 83,18 posto podržalo ulazak Hrvatske u EU * Hrvatski čelnici zadovoljni rezultatom, euforije nije bilo, ali se u hrvatskoj javnosti zbog slabe izlaznosti birača postavlja pitanje legitimeteta referenduma*

Gradani Hrvatske su prije nešto više od dvadeset godina na referendumu glasovali za neovisnost i razdruživanje s Jugoslavijom, a 22. siječnja su, u znatno manjem broju, podržali uduživanje s Europskom Unijom. Poslije kratke, ali vrlo intenzivne i ponajviše medijske kampanje, u nedjelju je na referendum na kojemu se odlučivalo hoće li Hrvatska biti članica EU, izašlo tek 43,51 posto birača, odnosno njih 1.960.231, što je za oko pola milijuna manje nego na parlamentarnim izborima u prosincu 2011. godine. Od svih dosadašnjih, istim povodom održanih referenduma u Europi, Hrvatska je imala najslabiju izlaznost. No, odaziv glasača je bio osobito slab u inozemstvu, gdje je od 412.628 birača, svoje pravo iskoristilo tek njih 14.494, ili svega 3,51 posto.

U Hrvatskoj je »za« glasovalo 66,27 posto glasača (1.299.008), »protiv« je bilo 33,13 posto (649.490), a nevažećih i neuobičajenih listića je bilo 11.733. U inozemstvu je, pak, bila izrazito velika potpora pristupanju EU. Čak 83,18 posto hrvatskih državljana izvan Hrvatske je glasovalo

»za«, a samo njih 16,46 posto je bilo »protiv«.

Hrvatski čelnici su zadovoljni rezultatom, iako euforije nije bilo, ali se u hrvatskoj javnosti, s obzirom na slabu izlaznost birača, postavlja pitanje legitimeteta

dicionalizma, straha od ulaska u EU koja je i sama u krizi, teških i mučnih pregovora... Kako god, u Hrvatskoj su građani na biralištima po drugi put prelomili noviju hrvatsku povijest. Iz razdruživanja, u novo udruživanje.

Za novu stranicu i u zaštiti Hrvata

»U ime Hrvatskoga nacionalnog vijeća u Republici Srbiji i svih ovdašnjih Hrvata, primite iskrene čestitke u povodu uspjeha referenduma za članstvo Republike Hrvatske u Europskoj Uniji. Uvjeren sam da će Hrvatska svojim članstvom potvrditi svoju pripadnost i privrženost europskim civilizacijskim vrijednostima, u koje spadaju i manjinska prava, te da će time biti otvorena nova stranica i u skrbi i zaštiti Hrvata u susjednim zemljama«, stoji u tekstu čestitke predsjednika Hrvatskog nacionalnog vijeća Slavena Bačića upućene predsjedniku Hrvatske Ivi Josipoviću, premijeru Zoranu Milanoviću, te predsjedniku Sabora Borisu Šprem.

ovoga referenduma. Činjenica je da je od 4.470.201 upisanih birača Hrvatske, na referendum izašlo i pridruživanje podržalo tek njih 1.299.008. Konsenzus političkih partija u Hrvatskome saboru nikada do sada nije bio tako nedvojben, kao oko pitanja ulaska u EU, no, građani Hrvatske su apstinirali kao ni na jednim drugim izborima do sada. Neki kažu zbog neinformiranosti, tra-

REZULTATI REFERENDUMA

Dok se Europska Unija suočava s najgorom krizom u povijesti, postojali su strahovi u EU da će se ugroziti i proeuropski sentiment u Hrvatskoj. No, referendum je potvrdio ranije provedena istraživanja javnosti u Hrvatskoj. Hrvatska je ostala

»za«, no, izlaznost na biralištima je bila nikad slabija. Sve hrvatske županije podržale su ulazak Hrvatske u Europsku Uniju, a među njima najsnažniju potporu dali su birači u Međimurskoj, a najslabiju u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. U svim ostalim hrvatskim županijama i Gradu Zagrebu potpora je bila veća od 60 posto. Nijedan grad nije bio većinski protiv EU. Grad koji se pokazao najviše proeuropskim je Gračac: rezultat je 82,34 posto »za«. Od 556 gradova i općina u Hrvatskoj, samo u njih 18 većina birača glasovala je protiv ulaska Hrvatske u Europsku Uniju. Najveći postotak protiv EU, čak 63,24 posto, zabilježen je u općini Preseka u Zagrebačkoj županiji. U ostalih 538 hrvatskih gradova i općina većina birača podržala je ulazak Hrvatske u EU. Otočani su na referendumu pokazali popriličnu dozu euroskepticizma, posebice stanovnici južnodalmatinskih otoka.

U inozemstvu je na drugi referendum u hrvatskoj povijesti izašlo tek 3,51 posto birača, najveću potporu pridruživanju, od čak 95,6 posto, dali su hrvatski državljani s adresom u Srbiji.

Prema informacijama dobivenim od prvog tajnika u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Beogradu *Darka Sabljaka*, na dva biračka mjesta u Beogradu je izašlo 230 glasača, a na jednom biračkom mjestu u Subotici 498. Na parlamentarne izbore održane u prosincu prošle godine, na biralištima u Srbiji Srbi su izašli u značajno većem broju od Hrvata, a prema riječima prvoga tajnika u Veleposlanstvu, »ovoga je puta odnos bio bitno drugačiji«.

O HRVATSKOM »ZA«

»Hrvatska je odlučila! Čestitamo svima. Ovo je povijesna odluka i prvi put u povijesti smo ovako važnu odluku donijeli sami, mi i nitko drugi osim nas«, izjavio je u svojem prvom obraćanju nakon referenduma premijer Hrvatske *Zoran Milanović*. Predsjednik Hrvatske *Ivo Josipović* se istom prigodom zahvalio svima koji su glasovali, kako »za« tako i »protiv«, te je istaknuo: »Bio je ovo dan od velikog značaja za Hrvatsku, a isti takav je i rezultat. Hrvatska može i zna, a današnja odluka odredila je Republiku Hrvatsku kao europsku državu. Veliko DA Europskoj Uniji je rečeno«.

Predsjednik Hrvatskoga sabora *Boris Šprem* je istim povodom izjavio kako »dolazi novi dan, novo poglavlje za Hrvatsku. Ostajemo svoji na svome, ali sa širim mogućnostima«.

Lideri Europske Unije su u prvim reakcijama nakon ishoda hrvatskog referenduma izrazili zadovoljstvo ishodom i čestitali hrvatskim građanima što su velikom većinom glasova onih koji su izašli na birališta izabrali svoju budućnost kao članica Europske Unije. »EU dočekuje hrvatski narod raširenih rukuu«, poručio je Hrvatskoj šef izaslanstva EU *Paul Vandoren* nakon objave prvih referendumskih rezultata. Inostrani mediji, koji su pratili ishod referenduma u Hrvatskoj, prije svega su isticali kako je očigledno Europska Unija zadržala svoju privlačnost unatoč krizi i problemima u eurozoni, te su prenosili izjave čelni-

ka Hrvatske i naglašavali kako Hrvatska, prema najavama iz vrha nove vlasti, euro neće uvesti prije 2015. ili 2016. godine. Po objavljivanju rezultata referenduma stigle su i čestitke čelnika zemalja u regiji, među kojima i predsjednika Srbije *Borisa Tadića*. »Čestitam svim građanima na odluci da Hrvatska

nove stranice mira, tolerancije i suradnje«, navodi se u poruci srbijanskog predsjednika.

NOVI POTEZI

Dan poslije održavanja referenduma hrvatska ministrica vanjskih i europskih poslova *Vesna Pusić* otputovala je u Bruxelles,

mora biti po prvi puta od hrvatske neovisnosti manji nego u godini prije. Premijer *Milanović* je najavio povećanje PDV-a s 23 na 25 posto, što kod građana izaziva novu nesigurnost, no, to je samo jedna od mjera kojom se nastoji sačuvati kreditni rejting Hrvatske. Hrvatska, koja je u velikoj krizi, pridru-

Hrvatska po prvi puta sudjelovala u radu Vijeća EU

že u Europsku Uniju. Ovo je odluka od ogromne važnosti za budućnost Hrvatske, ali i pozitivan signal za čitavu našu regiju. Ulazak Hrvatske u EU otvara veće šanse za integraciju Srbije i drugih zemalja zapadnog Balkana u zajednicu ravnopravnih europskih naroda... Ovo je jedini put kojim sukobe ostavljamo iza sebe i otvaramo

kako bi kao 28. ministrica sudjelovala u radu Vijeća EU. Srdačan doček i brojne čestitke ministrici *Pusić* bili su zasigurno ugodna nagrada na kraju vrlo intenzivne kampanje koju je predvodila, te lijep početak sudjelovanja u radu Vijeća EU, za sada u ulozi promatrača.

Čelnike Vlade u Hrvatskoj čeka finaliziranje proračuna koji

žuje se Europskoj Uniji, koja je u krizi najvećoj do sada, a istodobno mora se u kratkome roku pripremiti kako za šire mogućnosti i značajnu financijsku potporu, tako i za jaču konkurenciju, drugačija pravila i nametnute kvote... Za veljaču su u Hrvatskoj najavljena brojna poskupljenja, Europska komisija provjerava poštuje li Hrvatska svoje preuzete obveze, a izaslanstva rejting agencija spremaju se za »češljanje« novoga državnog proračuna. Sve to skupa je zasigurno utjecalo na to da su mnogi umjesto referenduma izabrali ostajanje doma, kao i na to da ni u samom političkom vrhu, koji je na referendumu dobio politički poželjan rezultat, nije bilo euforije, velikoga slavlja... Čaše pjenušca za fotografiranje, i to je to.

Otvorena vrata za sigurniji život

»U ime Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini i svoje osobno ime čestitam Vama i svim građanima Hrvatske na odluci da Hrvatska uđe u zajednicu sa svim europskim demokracijskim zemljama. Hrvatska je na ovaj način još jednom potvrdila da je izabrala Europu, demokracijske stečevine i odredila sebe kao zemlju svijetle budućnosti. Ovim putem građani Hrvatske, kao i mi izvan svoje matične domovine otvaramo nova vrata za bolji, sigurniji i stabilniji život. S vjerom u bolje sutra još jednom upućujemo iskrene čestitke«, stoji u tekstu čestitke DSHV-a što ju je potpisao predsjednik *Petar Kuntić*, a uputio predsjedniku Hrvatske *Ivi Josipoviću*, predsjednicima Sabora i Vlade, *Borisu Špremu* i *Zoranu Milanoviću*, ministrici vanjskih i europskih poslova *Vesni Pusić*, te predsjednici HDZ-a *Jadranki Kosor*.

ODRŽANA 21. REDOVITA SJEDNICA HRVATSKOGA NACIONALNOG VIJEĆA

Politička nekorektnost RTV-a

Vijećnici poduprli stajališta predsjednika HNV-a dr. Slavena Bačića iznesena u listovima »Dnevnik« i »Hrvatska riječ« * Najavljen razgovor s vodstvom RT Vojvodine koja nije prihvatila prijedlog HNV-a za urednika televizijskog programa na hrvatskom jeziku

Izbor nove članice Izvršnog odbora zadužene za obrazovanje, usvajanje mišljenja o Programu rada i financijskom planu za 2012. godinu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata te izbor člana Upravnog odbora NIU »Hrvatska riječ« bile su, među ostalim, točke dnevnoga reda 21. redovite sjednice Hrvatskoga nacionalnog vijeća koja je održana prošloga četvrtka, 19. siječnja, u sjedištu

Bačića, donijeli odluku da Horvat ovu dužnost obavlja na poluprofesionalnoj razini s naknadom od 25.000 dinara mjesečno.

Ovakvim pristupom, kako je istaknuto, školstvu na hrvatskom jeziku moći će se posvećivati potrebna pozornost. Predsjednik HNV-a *Slaven Bačić* je, među ostalim, dodao i kako je ovaj prijedlog na tragu pomlađivanja kadra angažiranog na projektima zajednice.

»Upoznata sam s onim što je dosad urađeno u ovome području«, rekla je Horvat predstavljajući se vijećnicima. »Nije riječ o jednostavnom poslu, ali računam na potporu vodstva HNV-a. Posebno su važna pitanja upisa u hrvatske odjele i udžbenika. Roditelji trebaju znati da se mogu osloniti na HNV, te ćemo se skupa s učiteljima i ravnateljima škola predstaviti roditeljima i budućim učenicima. Novina koju planiramo izrada je baze podataka u kojoj će se naći svi mladi i obrazovani ljudi koji se školuju ili su završili školovanje u Hrvatskoj kako bismo poboljšali kadar«, rekla je ona.

Vijećnica *Josipa Ivanković* je izrazila sumnju u kompetencije kandidatkinje, budući da je obrazovanje goruće pitanje u zajednici te da, kako je dodala, iziskuje veće profesionalno iskustvo na tom području. Podupirući predloženu kandidatkinju, predsjednik IO HNV-a *Darko Sarić Lukendić* rekao je da, osim osobnih kompetencija, za rad u području obrazovanja treba mnogo više vremena, a da će pitanje nedostatka iskustva biti nadomješteno zajedničkim angažmanom i radom.

PLANOVI ZKVH-A

Vijećnici su dali pozitivno mišljenje na Plan rada i financijski plan Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata za 2012. godinu. Obrazlažući plan rada te ustanove, ravnatelj ZKVH-a *Tomislav Žigmanov* je pojašnio kako se radi o nastavku misije određene programom za prve četiri godine rada te ustanove.

»Nastavljamo ono što smo započeli, ostavljajući prostora i za 'ad hoc' događanja, što relativno nedefinirano područje kao što je kulturno stvaralaštvo pretpostavlja. Kada su u pitanju javni događaji, naj-

trebalo priređivati u Somboru i podunavskim mjestima.

Tomislav Žigmanov je predstavio i financijski plan rada Zavoda. Ta ustanova će, prema njegovim riječima, ove godine na raspolaganju imati 9,2 milijuna dinara iz pokrajinskog proračuna, od čega će za plaće i materijalne troškove biti utrošeno 4,7 milijuna, a za programska sredstva planirano je nešto više od 6 milijuna dinara, što će se dijelom financirati i iz vlastitih izvora prihoda.

DOPIS RTV-A

Vijećnici su obaviješteni i o rezultatima natječaja za ured-

Andela Horvat

Vijeća u Subotici. Sve odluke i mišljenja donijeta su gotovo jednoglasno i bez ozbiljnije rasprave.

NOVA ČLANICA IZVRŠNOG ODBORA

Budući da je dosadašnji član Izvršnog odbora HNV-a za obrazovanje *Pero Horvacki* podnio ostavku na tu dužnost, na njegovo su mjesto vijećnici imenovali *Andelu Horvat*, profesoricu razredne nastave iz Tavankuta, koja trenutačno pohađa master studij na Učiteljskom fakultetu u Somboru. Vijećnici su na prijedlog vijećnika *Martina*

veći dio naših aktivnosti ove godine bit će usmjeren obilježavanju obljetnica rođenja desetak hrvatskih velikana, što ćemo raditi u suradnji s hrvatskim institucijama, udrugama i medijima«, rekao je Tomislav Žigmanov.

Dopredsjednik HNV-a *Mata Matarić* je pohvalio rad i projekte ZKVH-a, uz napomenu da bi se više događaja i istraživanja koje organizira Zavod

nike u redakcijama na hrvatskom jeziku Radiotelevizije Vojvodina. Naime, HNV je protekloga tjedna primio dopis koji je uputila Radiodifuzna ustanova Vojvodine, u kojem se navodi kako je za urednicu radijskoga programa odabrana predložena *Jelena Tumbas*, a da za televizijski program nitko nije odabran te da se najavljuje raspisivanje novog natječaja.

Članica Izvršnog odbora

ra zadužena za informiranje *Ankica Jukić Mandić* istaknula je kako nije moguće bez obrazloženja ne izabrati predloženog kandidata u navedenom natječaju i ponoviti ga, te najavila da je glede ovog

ovaj slučaj biti predložen na Međuvladinom mješovitom odboru.

»Ukoliko nam oni žele nametnuti urednika to bi značilo da mi ne trebamo imati nikakva prava glede manjinske samouprave.

Petar Kuntić i Martin Bačić

pitanja dogovoren razgovor s vodstvom te medijske kuće.

»Razgovor je dogovoren kako ova pitanja ne bi ostala samo na papiru, ali i da dobijemo pojašnjenja zašto nije izvršen izbor kandidata koji su prošli našu provjeru i koji ispunjavaju jasno definirane kriterije«, navela je *Ankica Jukić Mandić*.

Predsjednik HNV-a Slaven Bačić upozorio je kako RTV na ovaj način »nijeće našu kulturnu autonomiju« te da će

Ukoliko nisu zadovoljni kandidatom, to mogu rješavati tek kada ga prime u radni odnos. Ali unaprijed sprečavati naše mišljenje, nije politički korektno«, smatra Slaven Bačić.

POTPORA PREDSEDNIKU

Na prijedlog vijećnika i predsjednika DSHV-a *Petra Kuntića*, vijećnici su se očitovali o stajalištima predsjednika HNV-a dr. Slavena Bačića izne-

senim u listovima »Dnevnik« i »Hrvatska riječ«, a koja su kritizirali Bunjevačko nacionalno vijeće i stranka Savez bačkih Bunjevaca. Vijećnici su poduprli stajališta i izjave dr. Bačića.

»Ako smo u Hrvatskom nacionalnom vijeću moramo štiti hrvatske interese na ovim prostorima, a ono što je dr. Slaven

nom prostora koje je Savez bačkih Bunjevaca dobio u tjedniku »Hrvatska riječ« koji je pisao o reagiranju te stranke na izjave Slavena Bačića iznijete u novosadskom »Dnevniku«.

Za člana Upravnog odbora NIU »Hrvatska riječ« iz redova zaposlenih vijećnici su na sjednici imenovali *Thomasa Šujića*. Sjednici HNV-a nazoči-

Znakovita odsutnost demokrata

Predsjednik HNV-a *Slaven Bačić* smatra kako je na ovoj sjednici Vijeća bilo »znakovito« odsustvo vijećnika s liste koju predvodi Demokratska stranka. »Osim dvojice članova, s te liste sjednici nije nitko nazočio. Naime, u neformalnim razgovorima prije sjednice jedan od vijećnika je rekao kako će tema biti i davanje potpore stajalištima koje sam iznio u 'Dnevniku' i 'Hrvatskoj riječi'. U povijesti ovog saziva HNV-a imali smo nekoliko otvorenih pitanja koja su ključna za naš identitet – kao što su to bila reagiranja na prijetnje pred prošli Božić po gregorijanskom kalendaru, zahtjevi pomoćnice gradonačelnika Subotice za spajanjem hrvatskih odjela i dr. Lista predvođena DS-om uvijek je bila protiv tih stajališta, a ovoga se puta nije čak niti pojavila. Nažalost, to više govori koliko su većini vijećnika s te liste 'na srcu' hrvatska pitanja, a koliko partijske obveze i zadaci«, rekao je Slaven Bačić.

Bačić iznio u novinama ne odudara ni u čemu od onoga što mi govorimo i za što se zalažemo već dvadeset godina«, kazao je Petar Kuntić.

Glede ove točke, dopredsjednik HNV-a *Mata Matarić* je izrazio nezadovoljstvo količi-

li su konzulica-viša savjetnica Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici *Vesna Njikoš Pečkaj* i prvi tajnik Veleposlanstva RH u Beogradu *Darko Sabljak*.

D. B. P.

DUŽNOSNIK HNV-A U POSJETU VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI

Vijeće kao spona prekogranične suradnje

Predsjednik Odbora za gospodarstvo Hrvatskoga nacionalnog vijeća *Ivan Karačić* i član Mladeži DSHV-a *Mario Vrselja* bili su nedavno gosti dožupana Vukovarsko-srijemske županije *Željka Cirbe* i njegovih suradnika.

Tema sastanka održanog u Vukovaru bila je kako HNV što bolje upoznati s mogućnostima konkuriranja i uključivanja u projekte koji se realiziraju iz fondova Europske Unije.

Vukovarsko-srijemska županija važi za najusješniju u

Vrselja, Cirba i Karačić sa suradnicima

Republici Hrvatskoj kada je riječ o izradi i realizaciji ovakvih projekata. Kao takva, ponudila je hrvatskoj zajednici u Srbiji svu pomoć u prenošenju svojih iskustava u suradnji s institucijama EU.

Dogovoren je još jedan posjet Županiji na još višoj razini uz uključivanje i resornog pokrajinskog tajništva, a s ciljem da HNV bude most suradnje između AP Vojvodine i Republike Srbije i županija u Republici Hrvatskoj.

D. S.

MARIJANA ČOVIĆ, PREDSEDNICA FORUMA ŽENA DSHV-A

Žene trebaju sudjelovati u politici i dijeliti odgovornost

Razgovor vodio: Zvonko Sarić

Žene trebaju ravnomjerno dijeliti odgovornost za donošenje

odluka na svim razinama, a u DSHV-u je već duže vrijeme

*tako * Mišljenja sam da će HNV učiniti maksimum glede*

boljitka u području obrazovanja, zbog izuzetne važnosti

obrazovanja na hrvatskom, materinskom jeziku

Forum žena Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini osnovan je 2008. godine. Na redovitoj izbornoj skupštini Forum za predsjednicu je izabrana Marijana Čović, koja je i u prošlom mandatu obnašala tu dužnost. U fokusu našeg razgovora bile su teme angažiranja žena u političkom životu, aktivnosti Foruma žena DSHV-a, a razgovarali smo i o humanitarnom radu, kao i o obitelji u današnjem društvu. Marijana Čović je i vijećnica Hrvatskog nacionalnog vijeća, vijećnica u Skupštini Grada Subotice, te predsjednica Hrvatske dobrotvorne udruge »Amor Vincit«.

HR: Što je ideja vodilja u organiziranju aktivnosti Foruma žena Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini? Koja su najvažnija postignuća Foruma žena u dosadašnjem radu?

Ideja vodilja je dosljedna provedba politike jednakosti žena i muškaraca, a kao važno postignuće u dosadašnjem radu našeg Foruma izdvojila bih postignuće da u tijelima DSHV-a bude zastupljeno 30 posto žena, a isti postotak žena je i među vijećnicima iz redova DSHV-a u gradovima Sombor i Subotica. Važno je da i žene budu sudionice stranačkog života.

HR: Koje biste aktivnosti Foruma žena DSHV-a izdvojili u prošloj godini?

S obzirom na izbore na svim razinama naše stranke, dakle u DSHV-u, Forum žena je obavljao konzultacije i predlaganje žena u tijela stranke. Navela bih da je DSHV u prošloj godini podnio izvješće Odboru za ravnopravnost spolova, pri Skupštini Republike Srbije, u kojem je dostavio Plan djelovanja s posebnim mjerama za poticanje i unapređenje ravnomjerne zastupljenosti žena i muškaraca u tijelima stranke. Taj Plan djelovanja je spomenu ti Odbor odobrio.

HR: Koje će biti najvažnije aktivnosti Foruma žena u ovoj godini? Kako funkcionira Forum žena i kakva je dobna skupina i naobrazba članica Foruma žena? Jesu li članice i iz drugih mjesta, gradova, sela ili možda tamo postoje podružnice?

U ovoj će godini zasigurno biti najvažnija aktivnost Foruma žena DSHV-a predstojeće

izbore. Forum žena će provoditi informativne kampanje unutar naše stranke o prednostima ravnomjerne zastupljenosti u predstavničkim tijelima. Forum žena je organiziran po podružnicama. Do sada su osnovane podružnice u Subotici, Somboru i Sonti. Čekamo osnivanje podružnice u Srijemu. Svaka podružnica provodi različite aktivnosti. Primjerice, održavanje predavanja iz područja zdravstvenog prosvjeđivanja, tečajevi obuke rada na računalu, organiziraju se posjeti kulturnim događajima, kao i donatorski posjeti djeci i starima. Članice Foruma žena su svih dobnih skupina i razli-

čitih obrazovnih profila. Imamo oformljenu grupu Team s kojom se kao predsjednica dogovaram o aktivnostima. Važne aktivnosti glede Foruma žena bit će rad žena-zastupnica na predstojećim izborima, a prigodom plana djelovanja osnovali smo spomenuti Team, koji će otvoriti stalni rodni dijalog unutar tijela DSHV-a o eventualnim preprekama i pronalaziti način za nadvladavanje prepreka.

HR: Zbog čega je važno da se žene uključuju u rad političkih stranaka?

Žene, naravno, trebaju sudjelovati u politici, ravnomjerno dijeliti odgovornost za donošenje odluka na svim razinama, a u DSHV-u je već duže vrijeme tako. Mislim da je to zakon omogućio, a zbog dosadašnje apstinencije žena, moraju se same žene aktivirati, uključivati u politički život i dijeliti odgovornost s drugima.

HR: Participiraju li žene u dovoljnoj mjeri u radu DSHV-a? Jesu li u dovoljnoj mjeri angažirane u tijelima stranke?

Članica DSHV-a od osnutka

»Rođena sam u Subotici u obitelji Budinčević i odgajana sam u duhu bunjevačke grane hrvatskog naroda, bez obzira koje su trendove donosila tadašnja vremena«, kaže Marijana Čović. »Završila sam Ekonomsku školu i zaposlila se u zdravstvenoj ustanovi i potom u Apoteci Subotica, gdje sam radila do mirovine u koju odlazim 2011. godine. Skupa sa suprugom, učlanila sam se u Demokratski savez Hrvata u Vojvodini na osnivačkoj skupštini koja je održana 1990. godine u Subotici i od toga vremena sudjelujem u radu ove političke organizacije vojvođanskih Hrvata. Od 1993. godine postala sam volonterka Hrvatske dobrotvorne udruge 'Amor Vincit'. Majka sam jednog sina.«

27. siječnja 2012.

Žene su bile zastupljene u tijelima DSHV-a i u prethodnom mandatu, a kako su u posljednjih nekoliko mjeseci izbori od mjesnih organizacija, pa do podružnica stranke, naročito smo vodili računa o zastupljenosti žena, što je i ispoštovano.

HR: Kako ocjenjujete nedavnu izjavu predsjednika Hrvatske Ive Josipovića glede odnosa ovdašnje hrvatske zajednice i onih koji se osjećaju isključivo Bunjevcima, a ne i Hrvatima?

U svezi s tim pitanjem bilo je diskusije na sjednici Hrvatskog nacionalnog vijeća, gdje sam podržala izjavu predsjednika HNV-a *Slavena Bačića*, dakle njegova stajališta, koja je iznio prilikom intervjua za novosadski Dnevnik.

HR: Vijećnica ste Hrvatskog nacionalnog vijeća. Kakvo je vaše mišljenje o inicijativi za formiranje Hrvatskog školskog centra? Postoje li, prema vašem mišljenju, problemi u obrazovanju na hrvatskom jeziku i ako postoje – koji su to problemi?

Problemi u obrazovanju na hrvatskom jeziku postoje, ne smijemo zaboraviti na nekoliko činjenica koje prate naše školstvo: mi smo nova manjina u Srbiji, zbog događanja u proteklih dvadeset godina postoji – po mom mišljenju neosnovan – strah roditelja od upisa u hrvatske odjele, otpor u nekim školama, manjak kadrova. Mišljenja sam da će HNV učiniti maksimum glede boljitka u

za djecu – Hrcko, koji objavljuje Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«.

Informiranje je u tiskanim medijima u boljem položaju u odnosu na elektroničke medije na hrvatskom. »Hrcko« je važan, ali samo ako na bilo koji način dođe do svih malšana koji pohađaju hrvatske odjele.

HR: Što biste izdvojili od događanja u području kulture

ti staro ime na hrvatskom jeziku – Hrvatska dobrotvorna udruga »Amor Vincit«. Ova naša udruga radi u vrlo teškim uvjetima. Volontera je sve manje, starije su dobi, a isto je tako sve manje donatora. U 2011. godini nismo uspjeli dobiti od Grada Subotice sredstva niti za pokriće osnovnih troškova udruge. Zahvaljujući projektu po kojem nam je Autonomna Pokrajina Vojvodina odobrila izvjesna

Mislim da je put kojim idemo kao Forum žena DSHV-a sveobuhvatniji, polazi se i ide od obitelji, pa sve do najšire društvene zajednice, a feminizam kao da zaobilazi neke od tih zajednica.

HR: Slučajevi nasilja u obitelji postoje i u današnjem svijetu. Što je uzrok? Kako ga suzbijati?

Nažalost, postoje slučajevi takvog nasilja, a uzroci su

Poslije Izborne skupštine Foruma žena DSHV-a

u prošloj godini, kao najznačajnija?

Teško je od mnogih događanja izdvojiti samo jedan, ali ako bih morala, to bi za mene bilo objavljivanje knjige *Matije Evetovića* »Kulturna povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata«, u nakladi NIU »Hrvatska riječ«.

HR: Koje su planirane aktiv-

sredstva, započeli smo obnavljanje socijalne karte u selima i naseljima oko Subotice, koja su uglavnom naseljena Hrvatima, gdje su mnogi ostali na rubu egzistencije, zbog minimalnih poljoprivrednih mirovina. Ako čitatelji »Hrvatske riječi« budu osjetili u sebi poziv za volontiranje, rado ih primamo u svoje redove.

HR: Stopa nezaposlenosti žena u Srbiji znatno je viša od one za muškarce. Što mislite, zbog čega je to tako?

Uzmimo za primjer Suboticu i okolicu. Govoreći o ženama iz Subotice i okolice, znamo da su pretežito radile u tekstilnoj i prehrambenoj industriji koje su u procesu privatizacije propadale, a s druge strane, danas mlade žene često budu uvjetovane da neće biti primljene raditi, ako misle radati.

HR: Što je vaše mišljenje o feminizmu?

od naslijeđenog nasilja, preko socijalnog statusa i u velikoj mjeri zbog slabog obrazovanja. Suzbijati ih treba na više načina, tj. gasiti vatru tamo gdje je izbila, a gdje ima izgleda plamniti trebalo bi djelovati preko škola u kojima se po djeci prepoznaje situacija u obitelji, a treba i u socijalnim ustanovama držati kružoke, sekcije i edukacije, kako bi se takvi slučajevi suzbili.

HR: Koliki značaj ima obitelj u današnjem svijetu? Često se govori o slabljenju »institucije« obitelji u današnjem društvu.

Obitelj bi također trebalo educirati na neki način kako bi opstala i u izazovima današnjega društva. Moralo bi se sačuvati barem nekoliko tjeđnih okupljanja, gdje se razmjenjuju savjeti u krugu obitelji i doživljava toplina obiteljskog doma.

Poziv za volontiranje

»Hrvatska dobrotvorna udruga 'Amor Vincit' radi u vrlo teškim uvjetima. Volontera je sve manje, starije su dobi, a isto je tako sve manje donatora. Ako čitatelji 'Hrvatske riječi' budu osjetili u sebi poziv za volontiranje, rado ih primamo u svoje redove«, kaže Marijana Čović.

području obrazovanja, zbog izuzetne važnosti obrazovanja na hrvatskom, materinskom jeziku.

HR: Kako ocjenjujete ovdašnju postignutu razinu informiranja na materinjem, hrvatskom jeziku? Nekako se uvijek malo spominje podlistak

nosti Hrvatske dobrotvorne udruge »Amor Vincit«, čija ste predsjednica, u ovoj godini? Približite rad ove udruge našim čitateljima.

Dobrotvorna zajednica »Amor Vincit« je osnovana 1993. godine, a ove je godine uspjela vrati-

IZMJESTANJE »AZOHEMA« KAO ZGODNA EPP (EKOLOŠKO-POLJOPRIVREDNO-POLITIČKA) PRIČA

*Nakon što ga je častila s 40 milijuna dinara za otvorenje linije kristalnih gnojiva u »Azotari«, država vlasniku »Azohema« Peđi Mališanoviću s dodatnih 60 milijuna pomaže u izmještanju i sanaciji proizvodnje za koju su mjerodavni konačno utvrdili da onečišćuje zrak u dijelu Subotice u kojemu živi oko 10.000 ljudi * Izmještanje proizvodnje u roku od 60 dana vađenje je vrućeg krumpira iz vatre koje bi kao nagrada Demokratskoj stranci mogla rezultirati većim brojem glasova na lokalnim izborima s ciljem opstanka u koalicijskoj vlasti*

Zelena perspektiva, podvučena žutim

Čovjek bi nerijetko rekao kako iza mnogih stvari, pojava i imena stoje mistične kozmičke sile. Eto, primjerice, iza jedne tako mistične stvari kao što je »Azohem« stoji zanimljiva pojava njegova preseljenja, a da se u sve to ne miješa njegov vlasnik *Peđa Mališanović*.

Iako su mještani Makove sedmice, gdje je smješten »Azohemov« pogon za proizvodnju umjetnih gnojiva, godinama unazad subotičku javnost upozoravali da ih se iz tvorničkog prostora nerijetko časti mističnom prašinom na isti način (mističan, dakle) do istoga zaključka ovih su dana došla i najmjerodavnija državna tijela. Sazvavši početkom prošloga tjedna konferenciju za novinare najjači sastav domaće reprezentacije za skrb o ekološkoj svijesti i savjesti upriličio je potpisivanje ugovora o prestanku proizvodnje u dijelu Subotice u kojemu živi oko 10.000 stanovnika.

ČIŠĆENJE TUĐEG DVO-RIŠTA

Tom je prigodom ravnateljica Fonda za zaštitu životnog okoliša *Željka Jurakić* istaknula kako je izmještanje i sanacija »Azohema« posao koji će se u sljedećih godinu i pol odvijati u više faza, pri čemu će država za početak na račun izvođača radova »Szervo Mihály engineering« iz Zrenjanina upumpati 60 milijuna dinara! Jurakićeva je dodala kako je država ostavila prostora i »Azohemu« da se uključi u posao čišćenja pet hektara vlastita dvorišta i to tako što im na raspolaganju stoji mogućnost dizanja kredita za te namjene.

Ministar za zaštitu životnog okoliša *Oliver Dulić* odlučio se istom prilikom javnosti obratiti toliko prijeko potrebnim edukativnim načinom: »U sljedećih 60 dana 'Azohem' će prestati s radom i više nikada na Makovoj sedmici neće biti kemijske proizvodnje!« Ministar Dulić rekao je i kako su inspekcijski nalazi

– što su mještani ionako znali – u nekoliko navrata pokazali da je bilo prekoračenja praškastih tvari u zraku preko dopuštenog limita. »Da je sreće«, kazao je, »takav pogon ne samo danas nego ni ranije ne bi mogao biti otvoren.« Svoju tvrdnju Dulić je potkrijepio riječima kako civilizacijski standardi XXI. stoljeća ne dopuštaju mogućnost kemijske proizvodnje u srcu nekog naselja, odnosno da prve kuće od takvih tvornica moraju biti udaljene najmanje 500 metara. Sreće, međutim, bar kada je riječ o otvorenju, nije bilo. Je li tomu izravni ili neizravni razlog tadašnji gradonačelnik *József Kasza*, koji je predsjednik i ovoga upravnog odbora, tek »Azohem« je u njegovo vrijeme počeo s radom. Da stvar bude zanimljivija, prigodom jednog od neuspjelih prosvjeda mještana Makove sedmice, Kasza je, kao tadašnji predsjednik Saveza vojvođanskih Mađara, na konferenciji za novinare stao u zaštitu vlasnika Peđe Mališanovića kojega je, specijalno za tu pri-

liku, i doveo u sjedište svoje stranke. Upitan na prošlotjednoj konferenciji za novinare je li »Azohem« u vrijeme otvorenja imao sve potrebne dozvole za rad Kasza je hladno odgovorio da jest, jer inače – podrazumijeva se – ne bi niti mogao raditi. Sloj na ljagu ondašnje vodeće strukture Grada naljepila su i mjerodavna pokrajinska tijela. Činjenjem, odnosno nečinjenjem, Pokrajinsko tajništvo za zaštitu životnog okoliša i pripadajuće joj inspekcije dosada nisu čule ničega zabrinjavajućeg u očajničkim glasovima mještana Makove sedmice da zbog kemijske prašine prozore stalno moraju držati zatvoreni, vodu – »koja je mirisala« – koristiti isključivo za pranje, a uši što dulje držati začepljenima zbog buke koje stvaraju teški kamioni i koji su ostavili trajne uspomene na popucalim zidovima okolnih kuća.

BRIGA ZA TUĐE ZDRAVLJE

U prilog ovome govorio je prošloga tjedna čak i ravnatelj »Azohema« *Goran Kojić*, koji je također rekao kako je potvrđeno da je bilo prekomjernog onečišćenja zraka praškastim tvarima iz tvornice. Zanimljivije od toga svakako je činjenica da

nitko od prisutnih – koji su konferenciju za novinare sazvali na temu ekologije – nije došao s pripremljenim podacima o tome »koliko je nečega prekomjernoga u zraku«. Naši naknadni pokušaji da to saznamo, naravno, pokazali su se bezuspješnim. Tako nam je, primjerice, u Fondu za zaštitu životnog okoliša rečeno da je za to pitanje mjerodavan Grad Subotica, odnosno njegove inspeksijske službe. U subotičkoj inspeksijskoj službi rečeno nam je kako su u Fondu pogriješili i uputili nas na svoje pokrajinske kolege. Tamo nam je konačno rečeno da sve ono što smo čuli na konferenciji za novinare baš i ne odgovara istini, jer da pokrajinski inspektori već dvije-tri godine nisu navraćali na našu stranu, a i kada su to činili veći je problem bio buka tegljača negoli čestice u zraku.

A tek kada ga vidi, čovjek dobije pravu sliku o pogonu u kojemu se odvija (la) inkriminirajuća proizvodnja. Naravno, tu se odmah postavlja ne samo pitanje oko kakvog to epicentra žive ljudi na Makovoj sedmici nego i u kakvim uvjetima svakodnevno radi 60 uposlenika. Riječima da kemijska proizvodnja nigdje u svijetu ne spada u red najzdravijih, József Kasza odgovara protupitanjem – »Zašto me to niste pitali u vrijeme dok je radila 'Zorka'?« I još dodaje da oni (upravni odbor, vlasnik, ravnatelj ili svi skupa?) svakodnevno skrbe o tome kako radnicima posao učiniti što sigurnijim.

A spomenuti radnici, bar prema riječima *Gorana Kojića*, prošle su godine proizveli 32.000 tone umjetnih gnojiva i kao nagradu za to »Azohem« im duguje tri plaće. Eh, da je samo to u pitanju.

»Azohem«, a još i više »Azotara« u koju će se, sada na radost mještana Čantavirskog puta, preseliti proizvodnja umjetnih gnojiva – opterećeni su milijunskim dugovima zbog čega im je račun blokiran skoro godinu dana. Kako žive i rade uposleni u »Azotari« to oni naj-

bolje znaju, iako o tome hrabro šute.

Da nije Józsefa Kasze, koji je imao odgovore na sva pitanja, javnost bi bila uskraćena i za odgovor na pitanje što je s 40 milijuna dinara koje je

onih čiji novci to nisu – odgovorio kako je to pitanje za njegove podređene službenike resornih službi. Zanimljivo, baš kao i inspeksijske službe za zaštitu životnog okoliša, niti njihovi kolege iz inspekcije rada nisu

»Azotara« od Pokrajine dobila za otvorenje linije kristalnih gnojiva. Prema riječima Kasze linija ne radi iz jednostavnog razloga, jer za to zasada ne postoje obrtna sredstva. »Ali«, dodao je, »radi se na tomu da se to pitanje što prije riješi«. Predsjednika Vlade Vojvodine *Bojana Pajtića*, koji je 5. ožujka 2010. bio na otvorenju linije u »Azotari« ni to ne zanima. Upitan jednom naknadnom prigodom zna li kakva je sudbina toga novca, kao i da linija ne

objelodanili jesu li se dosad bavili uvjetima rada uposlenih, neisplaćenim zaradama, kako stoje stvari s uplatama za zdravstveno i mirovinsko-invalidsko osiguranje.

KORIŠTENJE TUĐEG IMENA

Pravi problem u ovoj priči nastaje onoga trenutka kada čovjek s početka teksta – umjesto da kozmičku mistiku, poput vjere, prihvati zdravo za goto-

njegovu izmještanju i Peđi Mališanoviću), zacijelo će se pojaviti i neka pitanja, a nakon toga, možda, i zaključci. Prvo bi takvo pitanje moglo glasiti – zašto baš sada, a ne ranije, ako se to znalo i tada? Jedan od odgovora mogao bi nas navesti na priču o skorašnjim izborima. Jer, investicija vađenja krumpira iz vatre Demokratskoj stranci, ni krivoj ni dužnoj, na razini Grada u vrijeme vladavine Saveza vojvođanskih Mađara – za nekoliko mjeseci mogla bi se isplatiti u vidu više stotina (ili tisuća) glasova zarad produžetka sadašnje koalicijske vlasti. Drugo bi pitanje moglo glasiti: otkud Kasza i u ekološko-poljoprivredno-političkoj (u daljnjem tekstu EPP) priči? Odgovor na to unekoliko je jasniji: Kasza jednostavno teško može bez politike, pa makar bilo riječi i o EPP-u. Pri tomu ne treba smetnuti s uma da Demokratska stranka i u ovako izraubovanim kadrovima vidi dovoljno potencijala zarad ostvarenja cilja iz prethodnog zaključka. I treće, za ovaj tekst i najzanimljivije – moglo bi biti pitanje: zbog čega država ponovno časti Peđu Mališanovića? Iako slojevit, odgovor je jednostavan: zato što Peđa Mališanović u cijeloj priči nije bitan, baš kao što nije bitan bio niti na njezinu početku. Naime, cijenu upotrebe Peđe Mališanovića za potrebe EPP-a i tako određuje država. A onih 40 milijuna dinara (400.000 eura) za liniju kristalnih gnojiva ili ovih 60 milijuna (600.000 eura) za izmještanje proizvodnje mistične su brojke koje na površini služe samo za to da običnom smrtniku budu oči i dižu tlak. Običan će smrtnik, naime, jednom doći na fiktivnu pomisao kako bi u slučaju da se za neki objekt u njegovu dvorištu ispostavi da onečišćuje sredinu odmah našlo dovoljno inspektora koji bi mu, uz odgovarajuću kaznu, naložili da to odmah sanira i zatvori – o svom trošku. Ali, niti običnog smrtnika za to nitko ne pita. Jer, ne nosi umjetničko ime.

Z. R.

radi, a da »Azotara« ima konstantne financijske probleme Pajtić je – u najljepšoj maniri

vo – uključi razum i počne o njoj razmišljati. Razmišljajući o njoj (priči o »Azohemu«,

KUĆA NEPOZNATOG VLASNIKA – SOMBORSKI PUT 25

Piše: Dr. Viktorija Aladžić

Postoji nekoliko arhitektonskih ostvarenja u Subotici kojima projekti nisu sačuvani u Historijskom arhivu Subotice i čiji autori nisu poznati. Neki od tih objekata su: kuća u ulici Maksima Gorkog 8, kuća u ulici Petőfija Sándora 12 i kuća na Somborskom putu 25. Zajedničko ovim trima kućama je što sve imaju prilično zapuštena pročelja koja već više desetljeća nisu vidjela ličica, osim nespretno urađenog pročelja u Petőfija Sándora 12 gdje ipak nije oštećen izvorni izgled ornamenata, što je prava sreća za istraživača arhitekture, jer željeni ili prvotni izgled nije zbrisan s lica kuće. Suvremenim restauracijama fasada nastalih na prekretnici XIX. u XX. stoljeće i primjenom današnjih materijala pri ovim poslovima uništavaju se izvorne fasade kuća. Nema više zanatskog znanja niti materijala i alata kakvi su postojali na ovim prostorima prije sto godina, pa današnji ličnici i drugi majstori ne mogu ponoviti izvorni rad svojih predšasnika s početka XX. stoljeća, već se suvremenim postupkom obrade nastoji postići sličnost s originalom. Nadalje, danas se tijekom restauracija fasada tradicionalnih kuća, poseže za dekorativnim bojenjem, često napadnim i drečavim, uz primjenu različitih boja na pojedinačnoj fasadi, što je bilo nezamislivo početkom XX. stoljeća.

ARHITEKTURA NA GUBITKU

Moderna arhitektura, oslobođena svake dekorativnosti, uvela je paletu najraznovrsnijih boja u svoju misao, ne bi li nadomjestila nedostatak ornamenta ili, makar naizgled, oplemenila dehumaniziranu arhitekturu. Naše oči su

se već svikle drečavim bojama, a mi adrenalinskim senzacijama, stoga sve manje razmišljamo o umjetnosti u arhitekturi i izvornom, originalnom izgledu mnogih fasada, bez navedenih »dodataka« nezaobilaznih u životu suvremenog čovjeka.

Iz tih je razloga arhitektura XIX. i početka XX. stoljeća, na velikom gubitku, svaki put kada se hoće zamaskirati drečavim koloritom. Možda se mnogima ta »dekorativna paleta« sada već i dopada, ali kuća gubi svoju izvornu ljepotu, a boja ubija ornament – na dva načina. U prvom slučaju previše ga ističe, a u drugom prikriva. Kod objekata koji nisu oličeni, odnosno restaurirani u nekoliko posljednjih desetljeća, te im nije sastrugana vapnena žbuka i zamijenjena nekim cementnim surogatom, izvježbano oko može prepoznati svu ljepotu dekorativnih fasada arhitekture XIX. i početka XX. stoljeća, kao u slučaju spomenutih kuća. Ono što, također, zapaža jest autentični potpis autora na fasadi kuće.

Neke druge kuće u gradu, čiji autor je poznat, a fasade također zapuštene, mogu nas uvesti u čarobni svijet svakog pojedinog arhitekta otkrivajući njegov genij. Primjerice, čak i ovlašnom analizom fasade dvije kuće – u Đure Đakovića 19 i na Somborskom putu 25 – može se zaključiti kako ih je radila ruka istog arhitekta, *Titusa Mačkovića*, čiji je projekt kuće u Đure Đakovića 19 sačuvan u Historijskom arhivu Subotice¹, a sagrađena je 1909. godine za *Ernőa Lendvaya*. U slučaju kuće na Somborskom putu 25 poznata nam je vlasnica predmetne parcele. Godine 1838. bila je to *Margita Kopunović*, a ondje

se u to vrijeme nalazila seoska kuća zabatom orijentirana prema Somborskome putu. Drugi znani podatak, uz ovu parcelu jest njezin vlasnik iz 1906. godine, koji je prema *Malušebljevu adresaru* bio stanoviti *András Szalay*².

LJEPŠI PRIMJER PROJEKTA

Premda o autoru projekta i godini izgradnje današnje kuće dosada nisu pronađeni nikakvi pisani podaci, nakon provedene analize objekta (krovnih vijenaca, atike i kompozicije objekta), s velikom pouzdanošću možemo ustvrditi kako je projektant kuće, na današnjoj adresi Somborski put 25, jamačno bio *Titus Mačković*, te da ona spada među ljepše primjere projekata prizemnih građanskih kuća što ih je uradio u stilu secesije.

Jednokatnica u ulici Đure Đakovića sada je u alarmantno lošem stanju. Ispred nje već dulje vrijeme stoji zaštitna mreža kako joj se prolaznici ne bi previše približili jer s fasade otpadaju gipsani dekorativni elementi. Godine 2006. još su na fasadi bili gipsani dekorativni dijelovi potkrovnog vijenca, čega više nema. Usporedba s fasadom kuće na Somborskom putu 25, potvrđuje identičnost dekorativnih elemenata potkrovnog vijenca, na objema kućama. Završni dijelovi *pilastara* i *rizalita* na obje kuće također imaju veliku sličnost. Naime, pri vrhu *pilastara* na objema kućama aplicirana je slična dekoracija s osnovnim motivom lovorovih grančica. Završeci *pilastara*, pa čak i limene kape, identične su na obje kuće. Dekorativna polja ispod prozora također su identično izvedena. Podudarnost dekorativnih detalja svjedoči kako su fasade kuća radili isti majstori.

Sličnost se može naći i u izbo-

² Malusev, S., *Czim és lakjegyzéke*, Szabadka: Kladek és Hamburger, 1906, str. 171.

ru tema koje su poslužile kao osnovni motivi dekorativnog ukrasa iznad prozora. Oba ukrasa su biljnog karaktera: u slučaju kuće *Ernőa Lendvaya* u Đure Đakovića 19, to su suncokreti, simboli bogatstva i dekorativni elementi koji su često resili fasade banaka. *Lendvaya* je posjedovao mesnicu i bio član upravnog odbora dviju banaka, stoga je razumljiva uporaba suncokreta kao dekorativnog detalja³. Dekorativna polja iznad prozora, fasade kuće na Somborskom putu 25, ispunjena su grančicama lovora, čijim su se vijencima kitile glave pobjednika još od rimskih vremena. Nije nam poznato tko je bio vlasnik kuće u vrijeme njezine gradnje, pa se ne mogu dokučiti ni razlozi primjene ove simbolike. Ipak, može se pretpostaviti da je građena približno u vrijeme kada i kuća u Đure Đakovića 19. Iz dva razloga – jedan je što je kuća na Somborskom putu prilično daleko od središta grada, pa u ranijim vremenima nije bilo interesa da se na toj parceli gradi reprezentativnija kuća, a osim toga *Titus Mačković* je kuće toga tipa projektirao u godinama pred I. svjetski rat. Takav je slučaj i s kućom u Đure Đakovića 10, izgrađenom 1910. godine, te kućom u Strossmayerovoj 22 koja je izgrađena 1909. godine. I ove kuće imaju sličnosti s kućom na Somborskom putu 25.

Ukoliko i vi smatrate da bi ovakve kuće trebale biti sačuvane u Subotici, pozivamo vas, potpišite peticiju za usvajanje »Subotičke deklaracije o zaštiti kulturnog naslijeđa u okvirima urbanističkog razvoja« u subotičkom parlamentu, na web sajtu www.savesubotica.org ili u knjižari »Plato«.

³ Vujnović P.G., Aladžić V., Grlica M., *Gradotvorci I*, Subotica: Gradski muzej, 2004. str.144 – 147.

Piše: Tomislav Žigmanov

Pripremiti se za primjenu Zakona

Bez obzira na, u ranijim nastavcima iznijete, moguće slabosti Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, treba posve jasno istaknuti kako njegovo usvajanje u hrvatskome Saboru 21. listopada 2011. nedvojbeno predstavlja stanoviti pomak u odnosima Republike Hrvatske s izvandomovinskim Hrvatima.

ZAKON SE JOŠ UVIJEK NE PRIMJENJUJE

Naime, sama činjenica da zakon postoji kazuje da je određeno pitanje društvenoga života, u ovom slučaju »odnos i suradnja« Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Hrvatske, na obuhvatniji i cjelovitiji način pravno regulirano, zatim da je njegovo usvajanje imalo za cilj pravično urediti ovo područje i da su, na koncu, osigurani i primjereni institucionalni okviri i mehanizmi djelovanja kao i financijska sredstva iz državnoga proračuna za njegovu provedbu. S druge strane, poznato je da se, ukoliko zakonske regulacije nema, povećava prostor, kako je već naznačeno u našim napisima, za *ad hoc* djelovanje spram dijaspornih Hrvata, zatim simulacija u tim odnosima je puno izvjesnija, njihovo prigodničarsko računanje može biti daleko češće, kao, uostalom, i funkcionalna instrumentalizacija Hrvata izvan Hrvatske u unutarnje političke borbe i interese. A toga je svega dosad znalo biti na djelu.

U tom smislu, veoma se važnim nameće pitanje provedbe ovoga zakona. Naime, valja znati kako je on stupio na snagu početkom studenoga prošle godine, no Zakon se, barem prema informacijama s kojim raspolažemo u vrijeme pisanja ovoga nastavka, još uvijek nije počeo primjenjivati u punom kapacitetu. To se, prije svega, odnosi na osnutak i izgradnju novoga institucionalnog okvira putem imenovanja državnog tajnika Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Hrvatske od strane hrvatske Vlade. Ono je, prema Zakonu, da podsjetimo, »središnje tijelo državne uprave nadležno za područje odnosa između Republike Hrvatske i Hrvata izvan Republike Hrvatske«, očito, dakle, najvažnije tijelo. Državni tajnik je morao biti imenovan 15 dana nakon stupanja na snagu Zakona, što se do danas nije dogodilo.

U međuvremenu je došlo i do promjena u vlasti u Hrvatskoj – oporba u vrijeme usvajanja zakona preuzela je, naime, vlast, što cijelu stvar s početkom primjene Zakona, čini se, dodatno usložnjava. Tim prije, jer predstavnici Kukuriku koalicije nisu glasovali za ovaj zakon, niti je pitanje »odnosa i suradnje« s Hrvatima izvan Hrvatske bio dio njihovoga predizbornog programa »Plan 21«.

PRIPREMITI SE RADI VLASTITIH BENEFITA

Glede, pak, neprimjene Zakona reći ćemo da je Hrvatska i dosad, kao država koja još uvijek

posjeduje jedan broj demokratskih deficita, imala problema s provedbom vlastitih zakona, napose onih koji nisu od velikog značaja. Ne u nečijoj namjeri, već u naznačenim slabostima – riječ je, dakle, o konceptu vladavine prava i nerazvijenoosti institucionalnih kapaciteta u Hrvatskoj – nalazimo i glavni razlog odlaganja početka primjene zakona o Hrvatima izvan Hrvatske.

No, bilo kako bilo u vezi s tim pitanjima, na Hrvatima je u Vojvodini da dio odredbi koji se na njih odnose iskoriste radi poboljšanja vlastitoga društvenog položaja. Naime, od proklamiranoga temeljnog cilja Zakona – riječ je o »ostvarivanju hrvatskoga kulturnog zajedništva« – i Hrvati u Vojvodini moraju naći načina za postizanje vlastitih benefita. Prije svega, to bi se trebalo ticati daljnjeg razvoja i izgradnje institucionalnog okvira te povećanja ostvarivanja kvalitete i obujma manjinskih prava, što jamči njihov opstanak i razvoj na ovome području gdje stoljećima obitavaju. O tome, također, Zakon ima odredbe.

Jedan od prvih izazova na tome planu, barem kada je u pitanju početak ostvarivanja Zakona, jest izbor tri predstavnika Hrvata iz Srbije u »Savjet Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske«. Kao što i dio naziva ove institucije kazuje, ono ima status savjetodavnoga tijela hrvatske Vlade, brojat će 70-ak članova, a prema slovu Zakona, pružat će »pomoć Vladi Republike Hrvatske u kreiranju

i provedbi politike, aktivnosti i programa u odnosu na Hrvate izvan Republike Hrvatske«.

Prema postojećoj institucionalnoj infrastrukturi i vrsti institucija, vjerojatno bi izbor tri člana Savjeta iz Srbije trebao pripasti u nadležnost Hrvatskoga nacionalnoga vijeća, budući da je ono najviše predstavničko i samoupravno tijelo ovdašnjih Hrvata. Naravno, za takvo što bi se već sada trebalo početi pripremati, u smislu da se započnu neformalni razgovori o mogućim kandidatima unutar vijećničkih skupina, pri čemu bi se trebalo voditi računa kako o stručnim kvalifikacijama tako i o naravi dosadašnjeg javnog, to jest političkog, angažmana.

Nakon toga, predstavnici Hrvata iz Srbije u Savjetu Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske trebali bi, u suradnji s Hrvatskim nacionalnim vijećem i drugim hrvatskim manjinskim institucijama i organizacijama, usuglasiti svoje stavove glede očekivanja, interesa i potreba ovdašnjih Hrvata kako u odnosima s Hrvatskom tako i u konkretnom smislu u primjeni Zakona. Jer, samo tako, s unaprijed definiranim stajalištima i uz jasno, neservilno i odlučno zauzimanje za njihovo ostvarenje, Hrvati iz Srbije na temelju Zakona mogu polučiti određene benefite. U protivnom, zakonska rješenja mogu ostati, kako se to kaže u narodu, »mrtvo slovo na papiru« i to zbog vlastitih propusta i neodgovornoga držanja, čega je, nažalost, i dosada znalo biti.

Kraj

MARTIN BAČIĆ PONOVO PREDJEDNIK SUBOTIČKE PODRUŽNICE DSHV-A

Jednoglasna podrška

Budućnost stranke obilježiti će predstojeći izbori na svim razinama kao i rezultati popisa stanovništva koji će biti sudbonosni za položaj hrvatske nacionalne zajednice u predstojećem desetogodišnjem razdoblju, rekao je Martin Bačić, koji je ponovno izabran za predsjednika subotičke podružnice DSHV-a

Dosadašnji predsjednik subotičke podružnice Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini **Martin Bačić** jednoglasno je ponovno izabran na tu dužnost u sljedećem četverogodišnjem mandatu. O ovome je odlučilo 128 prisutnih od 146 pozvanih delegata na 10. izbornoj skupštini Podružnice održanoj u petak, 20. siječnja.

Obraćajući se prisutnima Bačić je u svom govoru istaknuo kako će budućnost stranke obilježiti predstojeći izbori na svim razinama kao i rezultati popisa stanovništva za koje je rekao da će biti sudbonosni za položaj hrvatske nacionalne zajednice u predstojećem desetogodišnjem razdoblju.

UVJETOVANE KOALICIJE

Iznoseći stajalište o predstojećim lokalnim izborima koje, kako je rekao, nitko nije odobrio niti je ikoga s njime upoznao u stranci, istaknuo je da se DSHV nalazi pred dilemom: ići samostalno na izbore ili s nekim od koalicijskih partnera. On je ocijenio da DSHV pod najpovoljnijim uvjetima samostalno može osvojiti šest do sedam mandata u gradskoj skupštini, ali na pokrajinske i republičke izbore ne može ići samostalno jer ne može prikupiti deset tisuća ovjerenih potpisa. Također, kako je rekao, DSHV treba birati koalicijskog partnera koji će stranci omogućiti položaj pozicije, a ne oporbe, te koji će, kao što je to sada slučaj s Demokratskom strankom, DSHV-u osigurati zastupnička mjesta u skupštinama Vojvodine i Srbije. »To znači da odluka o tome hoćemo li ići samostalno ili u dogovoru s nekim koalicijskim

skim partnerom ne ovisi samo od nas, jer ako nas koalicijski partner uvjetuje da moramo ići na lokalne izbore s njima kako bismo dobili pokrajinskog i republičkog zastupnika, onda mi to moramo prihvatiti«, rekao je Martin Bačić. Na lokalnoj razini prihvatljivi partneri bi mogli biti Demokratska stranka ili Savez vojvođanskih Mađara, ali je potonjoj zamjerio pomaganje pri registriranju Demokratske zajednice Hrvata **Đorđa Čovića**, te pokušaj da se na posljednjoj sjednici gradske skupštine amandmanom SVM-a formira uredništvo Radio Subotice na tzv. bunjevačkom jeziku. Kada je riječ o DS-u, Bačić je ocijenio da je ona u osnovi dosad poštivala svoje obveze iz koalicijskog sporazuma, premda su »u koaliciju naknado primljene neke stranke koje po redovitom tijeku stvari nikada ne bi mogle stupiti u koaliciju i zbog sadašnjosti, a osobito zbog prošlosti. Tu se postavlja pitanje što će biti s našom strankom ako dođe do koalicije, primjerice, DS-a i **Nikolićeve** stranke, što mi ipak ne bismo mogli, prema mome

mišljenju, prihvatiti«, rekao je Martin Bačić.

ZAPOŠLJAVANJA I INSTITUCIJE

On je istaknuo kako je uobičajena pojava u društvu i već duže vrijeme jedina mogućnost da se kroz stranačku legitimaciju traži posao. »Svakako naši članovi i naši ljudi znaju da se danas može zaposliti samo uz pomoć stranke, dakle, ako mislite da bez koalicijskog partnera možete nekog uposliti, ja mislim da je to danas nemoguće, nažalost«, rekao je predsjednik subotičke podružnice DSHV-a, te dodao kako je to »jako teško ostvarivo kada se radi o našoj stranci jer je nezaposlenost velika. Mladi ljudi traže posao, ali s druge strane kada pozovemo mlade ljude, članove stranke da se prijave, kao što smo imali slučaj s komunalnom policijom, niti jedan na natječaju prijavljeni član DSHV-a nije ispunjavao uvjete«.

Govoreći o ustanovama i institucijama koje su u nadležnosti Hrvatskoga nacionalnog vijeća, predsjednik subotič-

ke Podružnice Martin Bačić je istaknuo da bi se moralo voditi računa tko i kako postaje ravnatelj škole, navodeći primjer Tavankuta gdje su stanovnici u golemoj većini bunjevački Hrvati, a u prvi je razred prošle godine upisan samo jedan učenik na hrvatskom jeziku. On je izrazio povjerenje u uspješan rad Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i očekivanje da će se uz pomoć ove institucije predstave u Dječjem kazalištu odvijati i na hrvatskom jeziku, a da Narodno kazalište neće sadržavati hrvatski jezik samo u svom nazivu. Kada je riječ o području informiranja Bačić je izrazio želju da program uredništva na hrvatskom jeziku Radio Subotice bude aktualniji, osobito vikendom, s čime se, kako je rekao, složio i ravnatelj Radio Subotice, ali je sve ipak ostalo po starom. Nadalje je ocijenio da se ni u tjedniku »Hrvatska riječ« ništa nije promijenilo, unatoč ocjenama HNV-a da tiskovina nije bliska hrvatskim čitateljima, osobito onima koji žive izvan Subotice. Bačić je istaknuo kako DSHV nije protiv nikoga u redakciji nego je pro-

tiv načina na koji se tamo piše. »Smatram da redakcija mora shvatiti da svojim radom mora zainteresirati čitatelje. Ne tražimo mi ničiju smjenu, naprotiv, moramo biti sretni što list izlazi, ali moramo također zahtijevati približavanje tjednika hrvatskoj zajednici«, rekao je. Problema će biti i oko urednika televizijskog programa Radiotelevizije Vojvodine jer, kako je Bačić

»Kada budemo imali svoga predstavnika izabranog, a drugo kada se bude ostvarilo ono što su dvije države potpisale u bilateralnom sporazumu, a to je neposredno političko zastupanje u predstavničkim i izvršnim tijelima na svim razinama, tada će zaista hrvatska zajednica moći postavljati i kvalitetnije i nove zahtjeve i tražiti odgovornost ukoliko se te obveze ne budu izvršavale«.

rekao, RTV ne želi prihvatiti kandidata kojeg je HNV predložio, već traži da HNV predloži dva kandidata između kojih će kuća sama odlučiti.

On je na koncu ocijenio da stranku očekuju važni zadaci u okviru predstojećih izbora na svim razinama, da cilj nije samo održati sadašnju razinu stranke već da ona uznapreduje i poveća joj se ugled u društvu, te pozvao sve riječima da su vrata za rad svima otvorena.

NEPOSREDNO POLITIČKO ZASTUPANJE – UVJET POLITIČKE SNAGE

Obraćajući se predstavnicima mjesnih odbora subotičke podružnice, konzulica Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici *Ljerka Alajbeg* istaknula je da će samo onda kada hrvatska zajednica jednog dana bude uspjela iznjedrati na neposrednim izborima svoje predstavnike u predstavnička tijela imati pravu snagu.

Ona je odala priznanje političkom vodstvu DSHV-a koje je ipak uspjelo dosta toga riješiti u teškim okolnostima, te istaknula kako sama činjenica da su stvoreni novi ogranci, da se DSHV proširio od Podunavlja, Srijema i kreće prema Novom Sadu, govori da se radi, da postoji interes i da se hrvatska zajednica ponovno konsolidira, jača i spremna je boriti se za svoja manjinska prava. Ističući da Hrvatska sada ima novu vlast, ali se politika glede manjina nije promijenila, Alajbegova je najavila za 31. siječnja posjet Beogradu *Vesne Pusić*, ministrice vanjskih poslova, te dodala kako će to biti »prva prilika da ona već u prvom susretu upozori čelništvo Republike Srbije na probleme s kojima se ova zajednica susreće, a ona je jako dobro svjesna da postoje još mnogi deficiti u ostvarivanju prava hrvatske manjine ovdje«. Konzulica Alajbeg je istaknula kako bi DSHV trebao raditi na privlačenju ostalih hrvatskih opcija. »Trebalo bi svakako raditi

na tome da se spoje sve hrvatske političke opcije, a ja mislim da nema velikih razlika u programima, ima samo razlika u pojedincima. Bez obzira što je DSHV najveća stranka ona bi trebala raditi na privlačenju svih ostalih opcija kako bi hrvatski korpus ojačao, kako bismo bili snažniji i kako bismo bili u stanju postavljati jedinstveno i veće zahtjeve nego što smo to u prilici postavljati sada«, rekla je konzulica Alajbeg.

NEDOSTAJU RAZVOJNI PROJEKTI

Na predstojeće izbore osvrnuo se u svom pozdravnom govoru i predsjednik DSHV-a *Petar Kuntić*. On je istaknuo snažan utjecaj koalicijske vlasti »Za europsku Srbiju« na poboljšanje općeg položaja DSHV-a u hrvatskoj zajednici i šire, ali i dodao kako stranka očekuje učinkovitiju aktivnost koalicije u nizu razvojnih projekata u mjestima

oniranja obrazovnih, informativnih i kulturnih institucija manjinske zajednice, te da će zahtijevati daljnje jačanje nacionalnih vijeća i dosljednu provedbu Zakona o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina. Ističući kako se u političkom životu hrvatske zajednice izdvaja nekoliko tema među kojima je najvažnija provedba principa pozitivne diskriminacije manjina i oživotvorenje sporazuma o zaštiti prava Hrvata u Srbiji i Srba u Hrvatskoj. »U tom smislu posebno mjesto čini zastupljenost Hrvata u predstavničkim tijelima, integracija Hrvata u politički, upravni i gospodarski sustav Republike Srbije, te dobro poznato bunjevačko pitanje. U tom segmentu posebno bih istaknuo da mi Hrvati nikada nismo zatvarali kanale komunikacije s Bunjevcima koji se osjećaju kao Bunjevci nehrvati, no moramo jasno istaknuti da je 'zacementirano' naše stajalište da se nikada u eventualnim razgovorima nećemo odreći naše vrijedne

Privlačiti sve hrvatske političke opcije

»Trebalo bi svakako raditi na tome da se spoje sve hrvatske političke opcije, a ja mislim da nema velikih razlika u programima, ima samo razlika u pojedincima. Bez obzira što je DSHV najveća stranka ona bi trebala raditi na privlačenju svih ostalih opcija kako bi hrvatski korpus ojačao, kako bismo bili snažniji i kako bismo bili u stanju postavljati jedinstveno i veće zahtjeve nego što smo to u prilici postavljati sada«, poručila je konzulica Ljerka Alajbeg.

gdje žive Hrvati. Kuntić je iznio kako je nekada moćno gospodarstvo u mjestima poput Tavankuta, Bikova, Žednika, Đurđina, Male Bosne, Bajmoka, danas palo na iznimno niske grane, a visoka stopa nezaposlenosti postaje najveći politički problem. On smatra da bi upravo stoga DSHV morao biti u vlasti, »jer jedino kao članovi vladajuće koalicije na razini gradskih i općinskih uprava možemo barem dio problema riješiti«.

On je rekao da hrvatska zajednica želi bržu i učinkovitiju pomoć države radi boljeg funkci-

bunjevačke povijesti i kulturne tradicije, našega bunjevačkog imena, te materinske hrvatske ikavice, jer ih držimo integralnim dijelom hrvatskog identiteta, što smo uvijek naglašavali i naglašavat ćemo pa makar se to smatralo i zatvaranjem komunikacije. Kod ovoga pitanja pogađanja i nagodbe neće biti«, rekao je Kuntić.

Demokratskom savezu Hrvata u Vojvodini, kako je najavljeno, već sljedećega mjeseca, 26. veljače, predstoji redovita izborna skupština stranke.

S. Mamužić

Siemens ulaže 24 milijuna eura u Subotici

Siemens planira u sljedeće dvije godine u svoju tvornicu u Subotici investirati 24 milijuna eura u proizvodnju novog tipa generatora za vjetroturbine. Prema riječima *Petera Lešera*, predsjednika Upravnog odbora i generalnog ravnatelja Siemens, prihodi ove kompanije premašili su 88 milijuna eura, dok vrijednost novih porudžbina iznosi oko 120 milijuna eura, što predstavlja povećanje za 50 posto u odnosu na prethodnu fiskalnu godinu. Ovaj je pogon značajan proizvođač električnih strojeva i transduktora koji se koriste u proizvodnji energije iz obnovljivih izvora. Svakog mjeseca 500 radnika uposlenih u toj tvornici proizvedu oko 150 generatora za vjetroturbine. »Cilj Siemens je proizvesti više od 300 generatora mjesečno, kao i do 2014. godine povećati broj uposlenih na 650«, kaže Lešer.

Zahtjevi za restituciju

Građanima će 6. veljače biti upućen javni poziv za dostavljanje zahtjeva za restituciju, a već početkom ožujka moći će se predati zahtjevi za povrat imovine. Koordinator mreže za restituciju Srbije *Mile Antić* izjavio je da su već na samom početku primjene Zakona o restituciji i Zakona o javnoj svojini identificirani određeni problemi, a u prvom redu su to nepotpune baze podataka prijavljene i oduzete imovine. On je zato poručio građanima da najprije provjere je li njihova imovina pravilno upisana u bazu podataka Direkcije za imovinu, jer to nije slučaj s 80 posto imovine.

DS i SVM moraju sjesti za zajednički stol

Gradonačelnik Subotice *Saša Vučinić*, iz redova Demokratske stranke, ocijenio je da Demokratska stranka i Savez vojvođanskih Mađara imaju najveće šanse voditi grad nakon sljedećih izbora, te kako bi izborna baza obiju strana željela vidjeti tu koaliciju. »Neophodna je zdrava komunikacija u kojoj se ne radi o prepirkama za javna poduzeća nego o radu. Ove dvije stranke imaju najveće izgleda voditi ovaj grad. Ukoliko će cilj biti, kao što je to bilo 2008., da se Saša Vučinić i vlast DS-a slomi kako bi mogli pobijediti na izborima 2012., onda ništa dobro ne prognoziram ni za sada. Ja sam morao nešto uraditi, prikazati rezultate, a ne čekati da budem likvidiran. Činjenica je da bi izborna baza obiju strana voljela vidjeti ovu koaliciju u vlasti i vjerojatno će i 2016. ove dvije stranke morati sjesti za stol. Čini mi se da je komunikacija danas – jer prošle su dvije godine od raskida – mnogo bolja, nego što je bila tada«, rekao je Vučinić u intervjuu za Magyar szó.

Besplatan gradski prijevoz za najstarije

JP »Suboticatrans« od 1. ožujka neće naplaćivati autobusne karte na gradskim linijama za umirovljenike preko 65 godina, a kako kaže ravnatelj ovog poduzeća *Tibor Fazekas* na takav korak su se odlučili poslije pozitivnog dijaloga poduzeća i lokalne samouprave. Predsjednica Udruženja umirovljenika *Dragica Lučev* podsjetila je da je Udruženje prethodnih godina već više puta tražilo mogućnost kako bi se, kao i u nekim drugim gradovima u Srbiji, i u Subotici uvele besplatne karte za umirovljenike iznad 65 godina, ali da sve do danas nisu naišli na pozitivan odgovor.

U Subotici ima oko 30.000 umirovljenika, od kojih je polovica starijih od 65 godina. Legitimacije za besplatan prijevoz će se izdavati od 10. do 20. veljače na posebnim šalterima autobusnog kolodvora, a umirovljenici trebaju ponijeti osobnu iskaznicu i jednu fotografiju, kao i 300 dinara za troškove tiskanja i izdavanja legitimacije.

Financiranje sportskih programa

Na temelju Zakona o sportu i Odluke o financiranju ili sufinanciranju potreba i interesa građana u području sporta iz proračuna Grada Subotice, gradonačelnik je raspisao javni poziv za financiranje ili sufinanciranje posebnih programa u području sporta. Javni poziv i obrazac »Prijava na Javni poziv za financiranje ili sufinanciranje posebnog programa u području sporta« objavljen je i na službenoj internet stranici Grada na adresi: <http://www.subotica.rs/sr/239/konkursi-i-oglasi>.

»Sindikalna stolica« u gradskoj skupštini?

Predstavnici Republičkog vijeća samostalnih sindikata već nekoliko mjeseci obavljaju razgovore s predstavnicima parlamentarnih stranaka, nakon čega će donijeti odluku o tome hoće li se i sindikat pojaviti na predstojećim izborima kao politička organizacija. U Gradskom vijeću samostalnih sindikata donijeli su odluku da se neće politički angažirati, bez obzira na stav republičkog Vijeća. Ono što će zahtijevati na lokalni bit će takozvana »sindikalna stolica«, odnosno mjesto u gradskoj skupštini kako bi aktivno sudjelovali u donošenju odluka, što je poznata praksa u razvijenim zemljama, prenosi Radio Subotica.

Obvezan ispit socijalizacije za opasne pse

Prema Republičkom zakonu o dobrobiti životinja i Pravilniku Kinološkog saveza, opasni psi morat će ubuduće proći ispit socijalizacije. Predviđeno je da test prođu psi iz grupe opasnih pasa: američki stafordski terijer, stafordski terijer, bul terijer, mini bul terijer, mješanci ovih rasa i svi psi koji su veličinom iznad 55 centimetara. Dio testa podrazumijeva poligonsku demonstraciju dresiranosti, a dio demonstraciju manira u urbanoj sredini. Kinološko društvo Subotica organizira obuku za ovaj ispit po cijeni od tisuću dinara, a potrebno je da su psi cijepljeni, čipovani i učlanjeni u Kinološki savez gdje će biti održan i prvi sastanak sa zainteresiranimima 28. siječnja u 18 sati. Kazne za nepoštivanje zakona kreću od 2500 do 75000 dinara.

VINOGRADARSKI BLAGDAN SV. VINKO OBILJEŽEN NA HAJDUKOVU

Barjak vino – kevedinka

Nastojimo da se veoma raširena i popularna sorta kevedinka, autohtona sorta Subotičke pješčare, nametne kao nešto što Subotičanima ne treba objašnjavati, ali ljudima sa strane da bude preporuka kao osobenost ovoga kraja i vino koje izvan svake sumnje zaslužuje uvažavanje i poštovanje, kaže Dragan Miljković

Vinari i vinogradari posebice poštivaju sv. Vinka.

Za ovaj se blagdan njeguje običaj u vinogradarskim obiteljima da se izađe u vinograd i provjeri njegovo stanje, kako je loza prezimila, je li izmrzlo... Ovaj običaj preuzeo je i Red vitezova vina »Arena Zabatkensis« te je svečano obilježavajući sv. Vinka, ovoga puta u vinogradima vinarije »Zvonko Bogdan« na Paliću, puda godine *Zoltán Huszák* obavio i probnu rezidbu. »Vinogradi su jako dobro podnijeli zimu jer nije bilo pre niskih temperatura, u dobroj su kondiciji jer je i jesen bila lijepa, a vjerojatno ni veći mrazovi, kojih bi moglo biti još u sljedećem razdoblju, neće nanijeti veliku štetu. Pupoljci su zelene boje, zdravi su, nema oštećenja i možemo očekivati normalan rod«, ocijenio je Huszák.

Prošla, 2011. godina ostat će zabilježena kao veoma uspješna vinska godina i jedna od najboljih u posljednjih dvadesetak, ističe *Dragan Miljković*, veliki majstor Vinskog reda. On kaže da je tomu pridonijela duga jesen tijekom koje je grožđe sazrijevalo polako, stoga se nije moralo žuriti s berbom, a plodovi su mogli nakupiti dovoljno šećera.

Svečanost proslave sv. Vinka, nakon obilaska vinarije gdje su se gosti upoznali s tehnologijom proizvodnje vina, nastavljena je u Mjesnoj zajednici Hajdukovu degustacijom i izborom najbolje kevedinke. Tako je od 17 uzoraka vina od kevedinke po ocjeni stručnog povjerenstva najbolje proizveo vinogradar *Ferenc Sinka*.

»Zadovoljan sam što je prvi put za ovih 11 godina, otkako je osnovan Vinski red kao nevladina udruga, odabrano najbolje vino od keve-

dinke i proglašeno 'barjak vinom vinskog reda'. Nastavit ćemo raditi i ubuduće vjerujući da na taj način pomažemo da se jedna veoma raširena i popularna sorta kevedinka, autohtona sorta Subotičke pješčare, nametne kao nešto što Subotičanima ne treba objašnjavati, ali ljudima sa strane da bude preporuka kao osobenost ovoga kraja i vino koje izvan svake sumnje zaslužuje uvažavanje i poštovanje«, kaže Miljković.

Red vitezova vina od početka je konstituiran tako da bude dijelom promidžbe ovoga vinskog kraja i zalaže se da Subotica s okolicom, u okviru tzv. vinskog turizma, bude obilježena vinskom cestom. Uz potporu Sektora za turizam Ministarstva ekonomije i u suradnji s Turističkom zajednicom Subotice prošle godine vinska cesta je obilježena na četiri točke: vinarije »Zvonko Bogdan« i »DiBonis«, vinski dvor *Lászla Huperta* i vinski salaš *Petra Čuvaridića*. »To je prvi korak u priči o vinskoj cesti. Ima još 15 točaka koje su u tom projektu ucrtane, a kako koja bude stasavala i mogla bez posebne procedure primiti goste bit će obilježavana, tako ćemo jednoga dana imati bogatu ponudu. Najmanji uvjet da postanemo na neki način konkurentni i da možemo zadovoljiti svu radoznalost ljudi koji bi se tim povodom pojavili ovdje jest sedam objekata. Dakle, nismo daleko od toga i zasad vrlo fino to ide«, kaže Miljković.

U prilog promidžbi ovoga vinskog kraja svakako ide i suradnja s vinskim redovima iz drugih gradova među kojima su i ovom prilikom na Hajdukovu bili gosti —»Singidunum« iz Beograda, »Simeon« iz Vlasotince, »Sv. Juraj« iz Feketića, »Sv. Vincent« iz Segedina, te Europski vinski red »Sv. Juraj«. Svakako posebna prigoda da se o subotičkoj vinskoj cesti čuje i u širim razmjerima bit će Svjetski kongres vinskih vitezova koji će se ove godine održati u Srbiji od 31. svibnja do 6. lipnja, a jedan od domaćina bit će i Palić.

S. M.

ŽIVOTNI PUT SLIKARICE JELENE ČOVIĆ

Mali portreti za veliko djelo

*Prva akademski obrazovana slikarica u Subotici, Jelena Čović, vinula se ka slavi
u mladosti i otputovala na školovanje u inozemstvo, ali njezin rodni grad
po povratku više je nije shvaćao niti podržavao * Dvije njezine samostalne izložbe
dogodile su se 1901. i 1903., a treću je priredila gotovo stoljeće kasnije, posthumno,
Olga Kovačev Ninkov zaintrigirana životnim putem umjetnice*

U Franjevačkoj crkvi sv. Mihaela, u gradu poznatijoj kao Stara crkva, nalazi se oltarna slika »Srce Isusovo«, ulje na platnu velikog formata, koju je prva akademski obrazovana slikarica iz Subotice *Jelena Čović* darovala ovoj crkvi prije stotinu godina, ili preciznije 1911., u vrijeme kada je podizana Gradska kuća. Podatak je to

gotovo nepoznat Subotičanima, kao i životna priča talentirane i hrabre mlade žene koja je bila spremna otisnuti se podalje iz svojega rodnog mjesta i konzervativne sredine, slijedeći vlastiti umjetnički poriv i poziv. Njezin životni put, međutim, nije bio posut ružama, kako bi se iz stručnog zvanja moglo zaključiti. Bio je trnovit, a umjesto bilješki o slavi za njezina života,

kroz vrijeme su češće ostajali zapisi o neshvaćenosti prve slikarice u rodnom gradu.

»Jelena Čović je cijeli životni vijek posvetila slikarstvu i podučavanju mladih. Danas jedna ulica u gradu nosi njezino ime, ali većina Subotičana ništa ili vrlo malo zna o njoj«, kaže *Olga Kovačev Ninkov*, povjesničarka umjetnosti, viša kustosica Gradskog muzeja u Subotici.

Olga Kovačev Ninkov izučavala je životni put Jelene Čović, gotovo pola stoljeća nakon smrti umjetnice (Jelena Čović umrla je 1951.) i pripremila posthumnu izložbu Čovićkina stvaralaštva (1999. godine), u povodu 120. godišnjice njezina rođenja.

SIJAN POČETAK KARIJERE

Jelena Čović rođena je 13. srpnja 1879. godine od oca *Grge Čovića* i majke *Sibile*, rođene Malagurski. Na mjestu njezine rodne kuće danas se uzdižu neboderi Prozivke – utvrdila je Olga Kovačev Ninkov. »Jelenin otac, Grgo, bio je činov-

nik, poznat kao najstariji odvjetnički pisar u gradu. Imanja nije imao, o čemu svjedoči potvrda o siromaštvu izdana Jeleni 1903. godine. Tako otac i da je htio, nije mogao školovati kćer za umjetnicu, a zna se da nije htio«, iznosi podatke Olga Kovačev Ninkov iz tekstova koje je posvetila prvoj slikarici u Subotici, pojašnjavajući da treba imati u vidu vrijeme u kom je Jelena živjela, kada je bilo važnije kćer dobro udati nego je upućivati na visoke škole.

Olga Kovačev Ninkov

Odluka mlade žene da se usprkos očevoj želji i predrasudama okoline opredijeli za nesvakidašnji životni put, a govorimo o početku 20. stoljeća, prema riječima Olge Kovačev Ninkov koja je njeno opredjeljenje sagledavala u tadašnjem povijesnom trenutku, govori o velikom unutarnjem porivu umjetnice i njezinoj hrabrosti.

»Nakon majčine smrti, 1900. godine, Jelena se materijalnom potporom jednog rođaka obrela u privatnoj školi akademskog slikara *Gustava Branda Kesegija* u Šopronu. Ne zna se ni danas ime rođaka koji je Jeleni materijalno pomogao, od kojega je dobila prvi stručni poticaj, niti zašto se na slikarske znanosti otisnula baš u

Autoportret 1903., Gradski muzej Subotica; Na poledini slike Jelena Čović je vlastoručno zapisala na mađarskom jeziku:

»Autoportret iz 1903., kao stipendistice. Rođena sam 13. VII. 1879. Počela sam učiti od 1900. u Šopronu, Budimpešti, Münchenu, Berlinu i Parizu«, kao prva bunjevačka slikarica

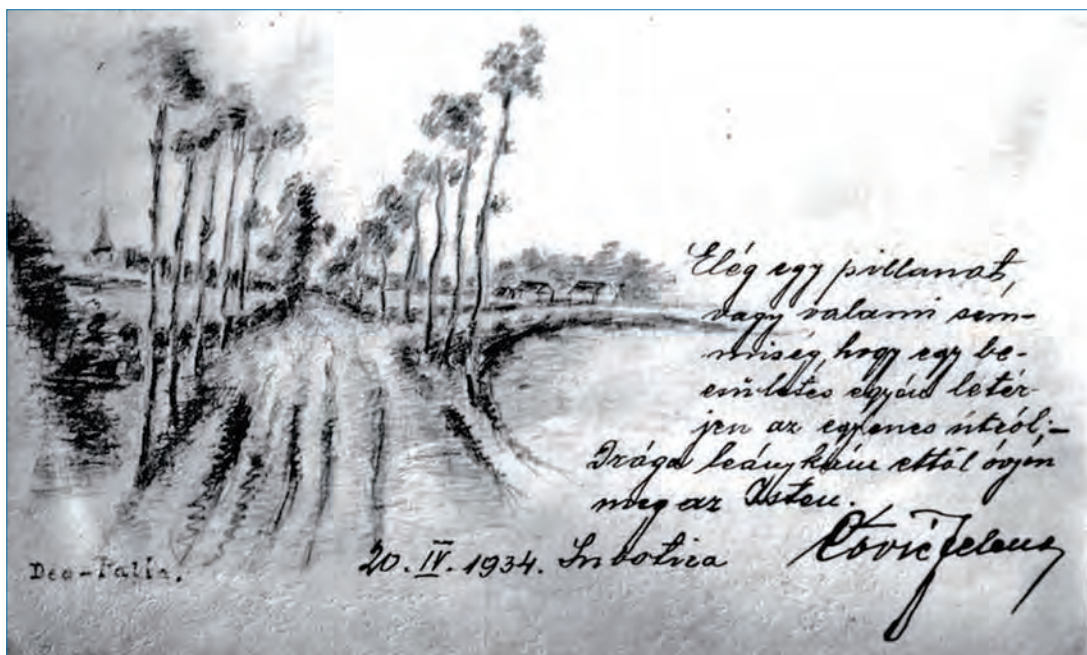

Šopron, na sjeverozapad današnje Mađarske.«

Umjetnica je prvu samostalnu izložbu priredila već nakon 10 mjeseci školovanja. Izložba je otvorena 6. srpnja 1901. godine u rodnom gradu, u velikoj dvorani hotela »Pešta« (u zgradi Kazališta srušenoj 2007. godine). Reakcije su bile više nego dobre jer je izložbu posjetio veliki broj utjecajnih i uglednih Subotičana, mjesni je tisak hvalio umijeće »izvanredno nadarene Subotičanke«, a grad, na čelu s gradonačelnikom Lazom Mamužićem, izglasovao je pomoć za nastavak školovanja siromašne studentice. Jelena se sa stipendijom vratila u Šopron na još godinu dana, a potom se, nakon zatvaranja slikarske škole u Šopronu, nakratko premješta u Budimpeštu, pa u München s posljednjom ratom stipendije, u prijestolnicu umjetnosti u kojoj je provela dvije godine (od 1903. do 1905.).

»Promatrano iz današnje perspektive, bila je to njezina životna i umjetnička kulminacija. Imala je sve što ni prije ni poslije nije. Zato njezina samostalna izložba u Subotici 1903. godine, kao i slike danas poznate iz tog razdoblja imaju poseban značaj«, naglašava Olga Kovačev Ninkov. »Velika je sreća što je izuzetni subotički kolekcionar dr. Ivan Milekić otkupom nekoliko slika upravo iz ovog razdoblja Jelenina slikarstva, sačuvao od zaborava istinu o njoj, a dijelom njegove zbirke one su dospjele u subotički Gradski muzej.« Geza Csath u to vrijeme u mjesnom tisku piše: »Najvrjedniji dio talenta Jelene Čović je u crtanju portreta... Jeleni Čović čestitam!«

Ali, pomoć grada darovitog slikarici, kako je ubrzo pokazalo vrijeme, unatoč sjajnim kritikama poznavatelja likovne umjetnosti, bit će vremenom sve manja. Za život od slikanja u ovome gradu Jelena je, ipak, bila prerano rođena.

Iz obiteljskog spomenara – snimio Edward Kirbuss

BILA JE INOVATOR U SVOJE VRIJEME

Zamisao mlade slikarice Jelene Čović, kada ju je grad pohvalama i stipendijom ispraćao na školovanje u svijet početkom 20. stoljeća, svakako je bila da vlastito umijeće prenosi i drugima, da ih podučava crtanju, što se zaključuje prema oglasima u tisku koje je davala kada bi se vraćala na ferije. No, posao u prosvjeti kasnije bio je odraz nemogućnosti da u Subotici živi prodajući slike. Zvanje akademske slikarice nije joj donijelo novac. Potjecala je iz obitelji skromnih materijalnih mogućnosti i nije imala financijsku potporu, ni materijalno dobro situiranog muža. Dapače, nije se udavala i nije imala djece.

Stipendija koju je kasnije dobivala od grada (u međuvremenu je promijenjena gradska uprava) bila je mala za školarinu i šestomjesečni život u Münchenu. Kada se u svibnju 1904. godine vratila kući, oslabljenog srca i cijelog organizma, novine su bilježile: »Čudo što je od te male sume i mogla živjeti«. Ali, grad joj tijekom ljeta nije dao ni prostor koji je

tražila na Paliću kako bi podučavala slikanju i zarađivala za studije. Pomogli su joj poštovatelji umjetnosti i ona je u vili »Demidor« na Paliću otvorila prvu slikarsku školu.

»Držala je sate slikanja u prirodi, na Paliću. Danas je to prirodno, ali nije bilo sve do pojave impresionizma kada se izlazi iz ateljea u prirodu, u prostor. To se vidi i po njezinoj slikarskoj paleti, jer su boje svježije i otvorenije. Time je Jelena bila inovatorica u ovoj sredini«, kaže Olga Kovačev Ninkov, vrsna poznavateljica Jeleninih slika, onih koje je imala priliku skupiti i vidjeti za izložbu. »Neka od djela njenog plener slikarstva nalaze se u Zavičajnoj galeriji dr. Vinka Perčića u Subotici.«

U ljeto 1905. Jelena se konačno sa školovanja vratila u zavičaj s velikim zamislima, sa svjetskim idejama – da u rodnom gradu otvori tečaj umjetnosti i primijenjene umjetnosti, što novine nazivaju kulturnim napretkom grada. Ideje napredne, školovane i talentirane žene bile su jedno, no život u Subotici nešto sasvim drugo. Radila je jedno vrijeme u okviru Slobodnog liceja, ali je nakon

preuzimanja ove institucije od strane države ostala bez posla.

Ponovno odlazi iz Subotice 1907. godine, u Keseg, na poziv subotičke veleposjednice Gabrijele Vermeš koja se i sama amaterski bavila slikarstvom. Gabrielja je podupirala različite udruge i manifestacije, sport i umjetnost, a osobito je voljela slikarstvo. U autobiografskim spisima Jelena bilježi da je bila u Berlinu i kopirala u galeriji, kao i u Parizu u Louvreu. Postoji podatak da je izradila oko 50 kopija velikih majstora. U to vrijeme slikarske škole njegovale su kopiranje dijela značajnih imena iz povijesti likovne umjetnosti kao posebnu i važnu vještinu. Izbijanjem Prvoga svjetskog rata, 1914. godine, vraća se u rodni grad i ostaje u njemu svih ratnih godina. Živi u velikoj neimaštini sa sestrom i sve više se bori s bolešću.

Ostao je sačuvan dokument u kojemu Jelena 1922. godine moli Senat grada za veću sobu za školu i atelje. »Ja, koja sam dušom i srcem za umjetničke stvari, mogu Vam iskreno obećati, za koju godinu školom i izložbama će se Subotica diči-

ti«. Odgovor je glasio: »Gradski senat ne može udovoljiti molbi...«

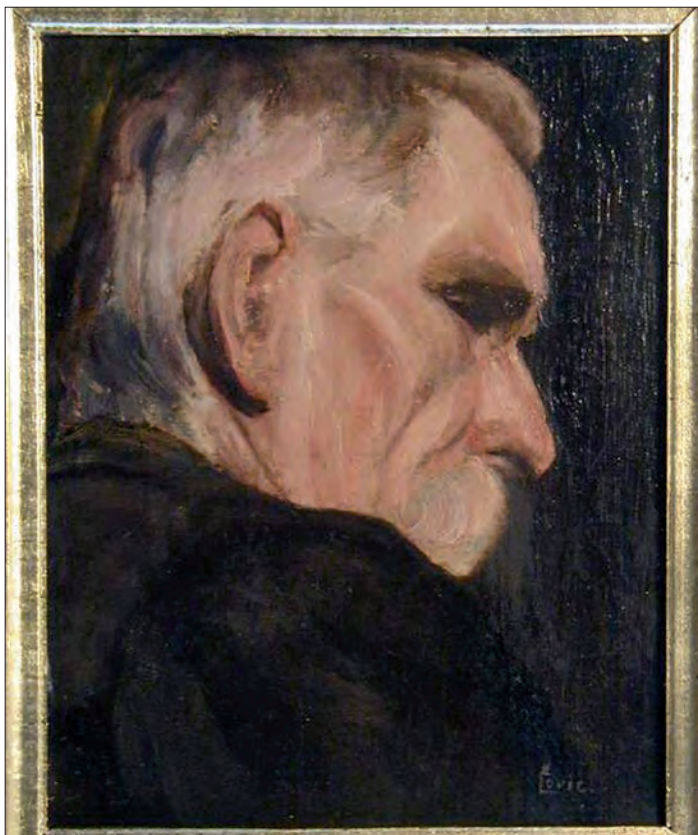
Kasnije je živjela od prosvetarske plaće. Tih tridesetih godina 20. stoljeća, bilježe svjedoci i poznavatelji umjetničkog puta Jelene Čović, kao da se umjetnica izvukla iz duboke dugogodišnje sjene i likovna scena u gradu ponovno obiluje njezinim slikama. Slikama, ali i kopijama poznatih majstora u kojima se ispoljavala veliku zanatsku vještinu. Međutim, njezin put, kao umjetnice, nekoliko godina kasnije bio je završen. Na pragu Drugoga svjetskog rata oduzela joj se desna ruka i sve do smrti, 12. listopada 1951. godine, nije mogla slikati.

SJEĆANJE NA NASTAVNICU

Tridesetih godina 20. stoljeća, Jelena Čović je bila u pedesetim godinama života, živjela je od prosvetarske plaće, predavala je likovni odgoj u školama. Iz prve ruke zabilježeno je sjećanje na nastavnicu u razgovoru 2008. godine s *Editom Polgar Svirčev* (preminula 2010.), nekada nazivanom »čudom od djeteta« koja je svoj talent ispoljila vrlo rano, ali se od mladosti slikanjem gotovo uopće više nije bavila sve do poznijih godina.

»Bila je visoka, vitka, plave kose, smirenih pokreta i tiha«, pričala je Edita Polgar Svirčev o svojoj nastavnici Jeleni Čović iz prvog i drugog razreda Građanske škole.

Sačuvala je vrijednu uspomenu na subotičku umjetnicu – u starom spomenaru. U taj spomenar upisala se Jelena Čović prilikom posjeta obitelji Polgar. »Poznavala me je iz škole, ali je mnogo više o mojim radovima čula od svoje prijateljice *Eržebet Demeter* koja je stanovala u našem susjedstvu. U to vrijeme, kao dijete, nisam se odlazila igrati s djecom, rađe mi je bilo gledati kako *Eržebet* slika.

Jelena Čović: »Muški portret« (1904.)
čuva se u Gradskom muzeju Subotica

Jelena Čović: »Žena s maramom« (1904.), Gradski muzej Subotica. Smatra se da je najvrjedniji dio talenta prve akademske slikarice u Subotici u crtanju i slikanju portreta

Satima sam je promatrala kako radi. *Eržebet* je kasnije otišla u Njemačku i tamo postala čuvena slikarica. Sve svoje slike ostavila je muzeju u Stuttgartu, gradu u kojem je živjela«, sjećanja su *Edita Polgar Svirčev*.

Njeno đачko doba odvijalo se tridesetih i poslije tridesetih godina prošloga stoljeća, pa tako priča o posjetu Jelene Čović obitelji Polgar potječe iz 1934. godine. Točan datum posjeta upisan je u spomenar – 20. travnja 1934. Uz crtež *Palića* olovkom i poruku djevojčici koja, u prijevodu s mađarskoga, glasi: »Dovoljan je trenutak ili sitnica da jedna poštena osoba skrene s pravog puta. Draga djevojko, želim da te Bog čuva od toga«, ispisanu i potpisanu rukom umjetnice. »Tragom priče svoje prijateljice *Eržebet Demeter* o djetetu koje jako dobro crta, Jelena Čović je posjetila našu obitelj kako bi vidjela moje radove.

Razgovarala je s mamom. Mama je željela da nam Jelena nešto nacrti za uspomenu i tako se upisala u spomenar. Rekla je mojim roditeljima: 'Ovo dijete je talentirano, pružite joj priliku da što više crta'. I tako sam ja crtala i crtala, slikala i slikala...«

Edita Polgar Svirčev u svojoj priči sačuvala je za naredne generacije jedno lijepo sjećanje na umjetnicu koja je ispred vremena u kojem je živjela prva krčila put.

SVE JE SLIKE DAROVALA

Tri mjeseca prije Jelenine smrti, u srpnju 1951. godine, u Muzeju grada Subotice postavljena je izložba likovnih umjetnika koji žive i rade u ovome gradu, a među izlagačima je bila i Jelena Čović.

U »Letopisu Matice srpske« ostao je zabilježen komentar *Jose Šokčića* da je Jelena izložila nekoliko starijih radova, a da u vlasništvu nema niti jednu sliku. Sve što je stvorila daro-

Jelena Čović: Portret Albe Prčića

Oltarnu sliku »Srce Isusovo«, ulje na platnu velikog formata, Jelena Čović je darovala Franjevačkoj crkvi 1911. godine

vala je prijateljima i rođacima, ostalo je zapisano u komentaru novinara iz tog doba.

Nakon pogreba umjetnice u listopadu, nedugo nakon izložbe, prijatelj Jelene Čović, Blaško H. Vojnić, zabilježio je: »Njen pogreb je bio skroman i tih kao što je ona bila cijeloga svog života. Smrću Jelene Čović izgubili smo našu dosadašnju jedinu akademsku slikaricu...«

Još jednom su poštovatelji umjetnosti imali prigodu vidjeti djela Čovićke na izložbi priređenoj gotovo pola stoljeća nakon njezine smrti, posvećenoj životu i stvaralaštvu prve subotičke akademski obrazovane slikarice.

»Moraju se znati povijesne i životne okolnosti da bi se imao uvid u djelo jednoga umjetnika. Jer, to je povijest umjetnosti«,

kaže Olga Kovačev Ninkov, komentirajući prikaz stvaralaštva Jelene Čović na izložbi priređenoj 1999. godine. »Na izložbi je prikazan jedan krnji opus, nije bilo puno slika, a pojedine je iznenadilo da su njezine slike manjih formata – zamišljali su ih većima. Izloženo je ono što je ostalo i jako je važno pri tomu znati – nije sve u velikom formatu. Treba znati dobro uraditi mali

format, jer i u tome malom formatu je jedan veliki život i veliki početak kulture ovoga grada.«

Slike Jelene Čović prikazane su i na izložbi »Lica vremena«, postavljenoj u Gradskom muzeju Subotice 2011. godine, a autorica ove izložbe o Jeleni Čović, planira svoja istraživanja o slikarici objediniti i objaviti u knjizi.

Katarina Korponaić

**MILENIJUM
OSIGURANJE**

- Registracija i osiguranje motornih vozila,
- Najpovoljnije osiguranje imovine,
- Kasko osiguranja motornih vozila i radnih strojeva plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje robe u transportu i osiguranje nezgode
- Putna zdravstvena osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete

POSTANITE I VI ČLAN VELIKE PORODICE »CROATIA OSIGURANJA« D.D. IZ ZAGREBA

»Milenijum osiguranje« A.D.O. Beograd-Filijala Subotica
24000 Subotica, Karađorđev put 38, telefon +381(24) 555-867 i 552-406
e-mail: mios@tippnet.rs
www.milenijum-osiguranje.rs
Radno vrijeme: od 8 do 16 sati

IZVORNO O SALAŠARSKOM ŽIVOTU – IKAVICOM

Kronika čavoljskih salašara

Pred prepunom dvoranom Doma narodnosti, 18. je siječnja u Baji predstavljena knjiga dr. Miše Mandića naslova »Priče s bunjevački salaša«. Knjiga je to za koju autor, inače vrsni etnograf, kaže: »Kronika je obiteljska, iz minulih dana čavoljskih salašara Bunjevaca, ričju i slikom, milozvučnom mi ikavicom.« Riječ je o bogato ilustriranoj zbirci kazivanja i sjećanja na 290 stranica u tvrdom uvezu. Jednim dijelom su to još neobjavljeni, ranije obrađeni i klasificirani znanstveni tekstovi koji su sada vješto kombinirani s još nepubliciranim književnim ostvarenjima dr. Mandića, kroničara i sakupljača narodnog blaga Bunjevaca u Mađarskoj,

istaknuo je dr. Dinko Šokčević, povjesničar, redoviti profesor sveučilišta u Pečuhu. Posebnu vrijednost djela dr. Mandića čini, osim dokumentirane znanstvene građe, autentično kazivanje autora, koji je djetinjstvo i mladost proveo živjeti i radeći na »didinom« salašu. Dakle, ovo je izvorno svjedočenje, a ne scensko prikazivanje folklorne baštine gledano iz urbane sredine jednog intelektualca.

Knjiga se završava rodoslovnim stablom Mandića od 1675. godine do naših dana. Posebno poglavlje posvećeno je »didinom« salašu, vinogradu, »majkinoj kuhinji« s receptima jela i pića, zaprezi, zanatima koji izumiru, tamburi, prošćenju i djevojačkim vašarima, blagdanim, književnom stvaralaštvu Bunjevaca u Mađarskoj. Posebnu draž i vrijednost zanimljivom štitu daju kratki sažeci svih poglavlja na mađarskom, kao i rezime na njemačkom jeziku. Autor tvrdi da je ovo vjerojatno njegova »labudova pisma«. Premda nije prestao s radom, zbog narušena zdravlja, u uvjerenju da je ovom bajskom promocijom završio

s javnim nastupima, dr. Mišo Mandić (84) želi se posvetiti sređivanju uspomena i doradi 18 knjiga koje je dosad objavio. Svečanu promociju otvorio je Stipan Mandić, predsjednik Hrvatske manjinske samouprave Čavolja, u prisustvu jezičnog savjetnika Ljubinka Mandića, pedagoga u mirovini iz Kačmara i Josipa Ostrogonca, predsjednika Hrvatske zajednice u Mađarskoj. Prigodan program priredila je plesna grupa i ženski zbor KUD »Zlatna grana« iz Baje u pratnji orkestra »Čabar«.

L. Kiralj

HKUPD »MATOŠ« OSMIŠLJAVA NOVE SADRŽAJE KUĆNIH PRELA U PLAVNI

Prikupljanje ruha i očuvanje tradicije

Nakon završenog projekta izrade prateće opreme za narodnu nošnju, članice »Matoša« u Plavni odlučile su nastaviti ovaj posao koji bi se odvijao tijekom ove zime po uzoru na nekadašnja kućna prela. Današnja prela zamišljena su kao radionice za izradu dijelova narodnih nošnji, pri čemu bi se koristio materijal preostao od pomenutog projekta. Takvim aktivnostima »Matoš« će obogatiti skromnu zbirku narodnih nošnji i prateće opreme i time sačuvati od zaborava način izrade autentičnog šokačkog ruha koje je već poprilično rasuto i zanemareno u ovome kraju. Poput nedavnog otkrića starih originalnih zapisanih napjeva iz Plavne i ova djelatnost predstavlja važan korak naprijed u etnološkom istraživanju i očuvanju kulturne baštine, identiteta i tradicije ovdašnjih Hrvata.

Sudionice ovih novih prela dogovorile su se da će se ova događanja i druženja održavati 2 do 3 puta tjedno, a svakoga tjedna u drugoj kući. Dosad su domaćice prela bile Evica Bartulov i Ružica Vođina, a potom će se ova okupljanja nastaviti kod Marije Petrović, Ane Carić, Kate Pelajić i drugih.

Ovogodišnja prela zgodan su spoj staroga i novog, a osim

glavne zadaće na prelima se mogu čuti razne priče iz prošlosti Plavne, gotovo zaboravljene pjesme, ali i nove koje su danas popularne. Uz pjesme, šalu i smijeh, domaćice počaste goste kiflama, kolačima, kokicama i drugim slasticama. Ipak se najveća pozornost posvećuje glavnom motivu okupljanja – izradi oplećaka, skuta, pojaseva, zapunjaka, kecelja i prosluka. Sve

sudionice s nestrpljenjem očekuju nastavak izrade pepula, u čemu će ih i dalje ručnom heklanju podučavati Ana Klinovski i Jelisaveta Repa, vrsne i znanju i vještini ovoga zanata.

Jedna je od razlika između starih i novih prela što ovoga puta žene ne izrađuju ove predmete za osobne potrebe, nego za mjesnu kulturnu udruhu »Matoš«.

Među članicama »Matoša« vlada sve veće zanimanje za ovaj način rada i okupljanja koji je višestruko koristan te bi mogao postati jednom od redovitih djelatnosti udruge. S obzirom na mogućnosti razvoja seoskog turizma možda će ove rukotvorine naći svoje mjesto među suvenirima hrvatske nacionalne zajednice pa i cijele Plavne, a »Matoševoj« udruzi čak popraviti i materijalno stanje.

Zvonimir Pelajić

ODRŽANA DESETA REDOVITA GODIŠNJA SKUPŠTINA KPZH »ŠOKADIJA«

Prvih deset godina

Deset godina stalnog uspona u radu obilježeno skromnom internom svečanošću u budućem čitaoničkom prostoru nedovršenoga Šokačkog doma

Piše: Ivan Andrašić

Redovitom godišnjom skupštinom i skromnom internom svečanošću u petak, 20. siječnja, u prostoru buduće knjižnice i čitaonice nedovršenoga Šokačkog doma u Sonti obilježeno je desetljeće od osnivanja Kulturno-prosvjetne zajednice Hrvata »Šokadija«. Za predsjedavajućega radnog predsjedništva Skupštine aklamacijom je izabran jedan od osnivača i prvi predsjednik udruge *Mata Zec*.

PONOSNI NA SVOJ RAD

O radu u prvih deset godina govorio je sadašnji predsjednik udruge *Zvonko Tadijan*, uz osvrt tajnika *Igora Jakšića* na aktivnosti u 2011. godini. »Prije svega čestitke je zaslužila skupina od 17 osnivača 'Šokadije', a osobito njezin lider i prvi predsjednik *Mata Zec*. Nije bilo lako u ono vrijeme i u onom ozračju osnovati

udrugu s navedenom hrvatskom odrednicom u nazivu. Iako je demokracija već navikli zakoračila na ove prostore, iako je usvojen Zakon o pravi-

Sliku Ane Todor dobio je Mata Zec

ma nacionalnih manjina tadašnje SRJ, svijest ljudi se nije tako brzo promijenila. Rane iz

Zahvalnicu »Šokadije« za višegodišnju suradnju primio je Stanko Krstin, vlasnik poduzeća »Pre-print« iz Novog Sada. »Ovo priznanje za mene ima iznimno veliku vrijednost. Korijeni su mi u Sonti, a članstvo u 'Šokadiji' ispunjava me zadovoljstvom i ponosom. Iako živim u Novom Sadu, još uvijek sam u srcu i duši Sonćanin. Po naravi svojega posla puno putujem i srećem puno ljudi. S punim srcem svugdje kažem da

sam član 'Šokadije', jer ova zajednica je u proteklih deset godina izgradila veliko ime, ime koje se s punim poštovanjem izgovara u svim udrugama koje postoje u hrvatskoj zajednici u Srbiji«, kaže Krstin.

ratova devedesetih godina još uvijek su bile svježije, a podsvesni strahovi vrlo jaki. No, 'Šokadija' je zaživjela, razvijala se, širila lepezu svojih djelatnosti, sve u svrhu očuvanja naše tradicije, nacionalnoga, vjerskog i kulturološkog identiteta. S velikim zadovoljstvom se možemo osvrnuti na svoj rad i biti ponosni na njega. Ne raspolažemo ni velikim materijalnim sredstvima. Proračun nam je ovakav u posljednjih nekoliko godina, a druge institucije toliko dobiju samo za jednu manifestaciju. Ozbiljna sredstva posljednji put smo dobili kada smo kupili ovu kuću, a poslije toga smo se, najjednostavnije rečeno, snalazili. Malo od sponzora, malo od donatora, neke troškove smo pokrivali sami, a u uređenje ovoga objekta uloženo je puno dobrovoljnog rada naših članova i simpatizera«, rekao je između ostaloga Tadijan.

ZAHVALNICE

U izvješću su pobrojana sva postignuća »Šokadije«, doista ih je bilo puno, radilo se »žestoko«, no, pojedinci ni jednoga trenu nisu isticani. U povodu desete obljetnice istaknute su samo dvije osobe. Pored zahvalnice, javno dodijeljene na »Šokačkoj večeri«,

umjetničkom slikom Hvaranke *Ane Tudor* nagrađen je Mata Zec, a zahvalnica za višegodišnju plodnu suradnju uručena je vlasniku poduzeća »Pre-print« iz Novog Sada *Stanku Krstinu*. Poslije službenoga dijela skupštine, članovi su deseti rođendan svoje udruge proslavili uz mali domjenak i veliko veselje uz svirku tamburaškog sastava »Šokadija«.

Osnivači Kulturno-prosvjetne zajednice Hrvata »Šokadija« bili su: Mata Zec, Marin Šegrt, Dejan Bukovac, Svetlana Zec, Ivan Kozbašić, Kata Bukovac, Adam Vulić, vlč. Željko Augustinov, Mića Vidaković, Zoran Bukovac, Marija Tolarić, Tereza Bukovac, Gordana Kozbašić, Mario Jakšić, Marinko Bukovac, Stipan Tolarić i Vladimir Ivankov. Osnivačka skupština Udruženja održana je 22. siječnja 2002. godine u prostorijama MZ Sonta. Na skupštini su usvojeni naziv i Statut Udruženja. Za prvog predsjednika izabran je Mata Zec, a pored njega u predsjedništvo su izabrani: tajnica Tereza Bukovac, rizničar Dejan Bukovac i članovi Ivan Zlatar i Zoran Bukovac.

Okupljeni mladi Vojvođani

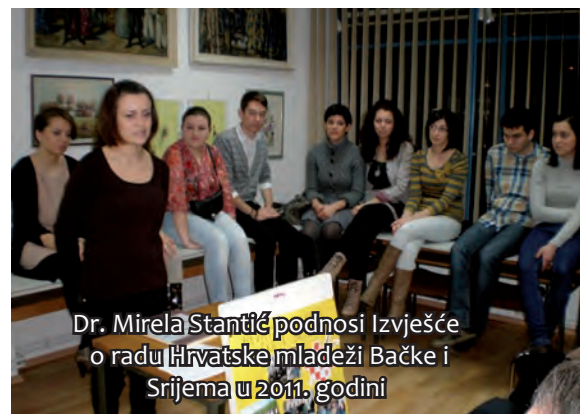
Prošlog petka, 20. siječnja, u Zagrebu je u prostorijama Društva vojvođanskih i podunavskih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata, održana prva obljetnica osnutka Hrvatske mladeži Bačke i Srijema.

Organizacija je to koja okuplja mlade podrijetlom iz Vojvodine koji sada žive u Republici Hrvatskoj i studente hrvatskih sveučilišta iz Vojvodine s ciljem boljeg upoznavanja i rješavanja konkretnih i praktičnih problema s kojima se susreću u novoj sredini, ali i čuvanju kulturnih vrijednosti svoga zavičaja. Obilježavanje prve obljetnice otvorila je dr. Mirela Stantić, »primus inter pares« Hrvatske mladeži Bačke i Srijema:

»Nakon prva tri susreta mladi

vojvođanski Hrvati odlučili su prije godinu dana, 9. siječnja, napraviti novi organizacijski iskorak i zajedničke susrete podići na višu kvalitativnu razinu te im odrediti oblik i formu. Naime, kako se prigodom dotadašnjih susreta nametnula potreba institucionalizacije ovih okupljanja, a samim tim i uobličenja želja i njihova brza realizacija, mladi podrijetlom iz Vojvodine koji sada žive u Republici Hrvatskoj i studenti hrvatskih sveučilišta iz Vojvodine odlučili su se organizirati kao nova zajednica, izabrati svoje predstavnike i donijeti okvirni program rada«, prisjetila se dr. Stantić osnivanja Mladeži te dodala kako je nakon kratke rasprave i predloženih nekoliko imena jednoglasno odabrano ime Hrvatska mladež Bačke i

Srijema, a izabrani su i njeni prvi predstavnici. Također je na toj osnivačkoj sjednici odlučeno da članovi Hrvatske mladeži Bačke i Srijema mogu biti srednjoškolci, studenti i mladi radnici u Republici Hrvatskoj«, rekla je dr. Stantić. U nastavku je podnijela Izvješće o radu Mladeži u prošloj godini, spomenuvši da su u tom, razmjerno kratkom vremenu, i usprkos činjenici velikih studentskih obveza, imali čak dvadeset i jednu aktivnost. Posebno je izdvojila osnivanje Dramsko-literarne sekcije i početak rada na prvoj predstavi, za koju tekst pišu sami članovi Mladeži.

Dr. Mirela Stantić podnosi Izvješće o radu Hrvatske mladeži Bačke i Srijema u 2011. godini

Nakon prelistavanja sjećanja mladi su svim predstavnicima udruga u Hrvatskoj koji skrbe o vojvođanskim Hrvatima, kao i brojnim predavačima na dosadašnjim susretima, darovali prigodne slike od slame, koje je izradila Maja Buza podrijetlom iz Tavankuta. U glazbenom dijelu programa nastupio je tamburaški sastav »Traženi«, koji predvode vojvođanski Hrvati Josip Tikvicki i Tomislav Brejar.

Zlatko Žužić

SRIJEMSKA SVINJOKOLJA U POŽEGI

Mirisi srijemskih specijaliteta

Zajednica protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata već tradicionalno svake godine u jednom od većih gradova Hrvatske, u kojima su u većem broju naseljeni srijemski Hrvati koji su devedesetih godina prošlog stoljeća prognani iz zavičaja, organizira kulturno-tradicijsku manifestaciju »Srijemska svinjokolja«. Manifestacija je to kojom Srijemci autohtonom gastronomijom čuvaju svoj duhovni, nacionalni i kulturološki identitet te međusobnim susretima iseljenih Srijemaca i onih koji su tamo ostali živjeti iskazuje trajno zajedništvo. Ovogodišnja »Srijemska svinjokolja« održana je prošle subote u Požegi. Ovaj prekrasni barokni grad ugostio je Srijemce iz cijele Hrvatske, kao i one s druge strane granice, te je cijeli dan mirisao na srijemske specijalitete koji su na tradicionalni način spremali vrijedni iseljenici.

»Srijemska svinjokolja« u Požegi započela je u ranim jutarnjim satima, 21. siječnja, na Trgu sv. Trojstva. U želji da se postigne ambijent svojstven svinjokolji Srijemaca, središnji je požeški trg »pretvoren« u tradicionalno srijemsko »guvno«, ukrašeno kukuruzovinom, bundevama, originalnim drvenim »remom«, koritom u kome se šure svinje i ostalim rekvizitima nužnim za svinjokolju, a Srijemci su cijeli dan prezentirali način izrade nadaleko poznatih srijemskih specijaliteta.

Ručak je također bio u duhu tradicije i običaja pa je domaćinima i brojnim gostima serviran klasični »svinjokoljski« paprikaš, a pekle su se krafne i salenjaci, pravile »gužvare«, kuhalo vino i rakija, a sve se to događalo pred znatiželjnim pogledima brojnih Slavonaca i njihovih gostiju. Kako svinjokolja u pravilu završava večerom, tako je i ova srijemska okupila petstotinjak Srijemaca i njihovih prijatelja u Vatrogasnom domu, a otvorio ju je predsjednik Organizacijskog odbora manifestacije Petar Gašparović.

U radnom dijelu »Svinjokolje« spremale su se nadaleko poznate srijemske delicije

Predsjednik Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata Mato Jurić u ime organizatora pozdravio je sve Požežane i iskreno im zahvalio na gostoljubivosti i svemu što su učinili za Hrvate iz Srijema u najtežim trenucima njihove bliže povijesti. Zdravko Ronko, gradonačelnik Požege i zastupnik u Hrvatskom saboru, zahvalio je Mati Juriću na toplim riječima i ustvrdio kako je tradicijska kultura glavni most i poveznica svih osobitosti koje su se stoljećima razvijale i pokazivale svu ljepotu i raskoš hrvatske kulture.

Peta po redu »Srijemska svinjokolja« završena je u kasnim noćnim satima, ili točnije u ranim jutarnjim, a Srijemci nisu krili zadovoljstvo jer su još jednom uspjeli pokazati bogatstvo svoje kulture i tradicije, te običaja koji su generacijama stvarani i njegovani u širokoj srijemskoj ravnici. Osim toga, pokazali su da su snažni u svomu zajedništvu te da su povijesno odgovorni u čuvanju bogate kulturne baštine, tradicije i običaja.

Zlatko Žužić

27. siječnja 2012.

PROSLAVA SVETOG VINKA ĐAKONA U MARADIKU

Svečanost molitve i blagoslova vinograda

Na treću nedjelju kroz godinu, uz blagdan svetog Vinka, članovi župnog vijeća zajedno s župnim upraviteljem župe sveta Ana u Maradiku preč. *Božidarom Lusavcem*, 22. siječnja organizirali su i upriličili tradicionalnu svečanost molitve i blagoslova vinograda s običajima toga kraja za ovu prigodu. To je bilo obilježavanje desete obljetnice obnove starog običaja svečanosti. Tim povodom, nakon euharistijskog slavlja u župnoj crkvi, organiziran je cjelodnevni program. Župljani i vinari Maradika donijeli su u crkvu svoja vina na blagoslov i degustaciju.

U poslijepodnevnom programu proslave župljani su se okupili u crkvi i u vjeronaučnoj dvorani, gdje je nakon pozdrava župnika Lusavca, etnolog prof. dr. *Slobodan Jović* iz Beograda, stručno degustirao sa svojim asistentom sva vina, pri čemu je i pismeno dao ocjene o kvaliteti, kao i savjete vina-

rima kako poboljšati kvalitetu vina. Stručni suradnik firme Syngenta *Đorđe Rašić* održao je predavanje o zaštiti vinograda, a prof. dr. *Slobodan Jović* s Poljoprivrednog fakulteta u Zemunu o proizvodnji vina i pogreškama koje se pri tom čine. Usljedilo je predavanje ili propovjed na temu »Vino i vinograd iz Biblije« koje je iznio profesor na Teološkom fakultetu u Đakovu dr. *Ivica Čatić*, koji je istaknuo: »Promatrajući vino-

grad, vinovu lozu i vino u Bibliji, ljubitelj vina ide ususret drevnoj vinogradarsko-vinarskoj kulturi. I on i pjesnik, koji u običnom vinu sluti tajanstvene boje i note, neki novi čar – oba su pred izazovom: od neizrecivosti vina u čaši odvažiti se istraživati boje i note, čar Isusa – pravog trsa i njegovih sokova, njegova života... Oba su pred pozivom produbljivati svoju poeziju, ući u dubine istine koju vino, čudesni Božji dar, krije! I sada i za

vječnost! Doći do pune vrijednosti svakog bića pa i vinove loze i vina. Zato treba svakako napomenuti da Gospodin Isus, tijekom Posljednje večere učenicima obećava da odsada neće piti od roda trsova dok ne dođe kraljevstvo nebesko! Dakle, i onda će ga piti i onda će vino imati svoje mjesto! Evo, i Sveto pismo potvrđuje izvanvremensku vrijednost vina!«

Nakon predavanja prisutni su se uputili u dvorišni vinograd Steve Čuljka gdje je običaj i tradicija da se o blagdanu svetog Vinka blagoslove vinogradi i mlado vino. Tako je dekan preč. *Jozo Duspara*, župnik u Zemunu, uz nazočnost svećenika Srijemske biskupije i iz Republike Hrvatske te svećenika drugih vjeroispovijesti, mještana Maradika i ostalih gostiju, obavio blagoslov vinograda s molitvom za obilan rod, potrebnu kišu i sunce i uspješan rad vinogradara.

Tomislav Mađarević

GIBARČANI NA PROSLAVI SV. VINKA U OSIJEKU

Gibarac i uspomene zauvijek u srcu

Ilove zime, u organizaciji Zavičajne udruge Gibarac, u subotu 21. siječnja, u dvorani »Klasik« u Osijeku priređen je susret Gibarčana, starosjedioca i onih brojnijih koji su uslijed nemilih ratnih događaja bili prinuđeni napustiti svoja ognjišta i utočište i domove potražiti u susjednoj Hrvatskoj. Iako je prošlo dva desetljeća otada, ni vrijeme, ni novi dom, ni okruženje nisu potisnuli njihove uspomene na dragi im Gibarac, a niti na drage im susjede i rodbinu iz rodnoga mjesta. Povod ovoga okupljanja je proslava svetog Vinka, zaštitnika grožđa i vina i ujedno oživljavanje uspomena na svoje selo i druženje uz tambu-

rašku skladbu, 15. put zaredom. Prisutne je najprije pozdravio predsjednik Zavičajne udruge Gibarac, *Mato Barišić* koji je svima poželio ugodan i lijep provod u još jednom zajedničkom druženju i proslavi jednog od najradosnijih blagdana koji se u Gibaračkoj planini svake godine proslavlja u vinogradima, gdje se uz vino i kobasicu zalijevala vinova loza kako bi godina bila plodnija i rodnija. Poseban gost večeri bio je stari Gibarčanin *Đuro Josić* koji je nazočnima ispričao svoju životnu priču. Naime, on je obišao gotovo čitav svijet, ali, kako kaže, Gibarac i uspomene iz zavičaja zauvijek su mu ostale u srcu.

Pored mnogobrojnih gostiju na svečanosti su bili i predstavnici HKD »Šid« iz Šida. Tijekom večeri svojim su se pjesmama i plesom predstavili članovi Kulturno-umjetničkog društva »Gibarac« iz Poganovaca i na taj način

uveličali ovu svečanost. Bila je ovo prigoda da se još jednom pokaže da dugi niz godina nije izbrisao uspomene Gibarčana na njihove običaje, tradiciju, kulturu i sjećanja na sva lijepe događaje iz zavičaja.

Suzana Darabašić

UGOVOR O MEĐUNARODNOJ ZNANSTVENOJ SURADNJI IZMEĐU ZKVH-A I ZZHM-A

Zajedničko proučavanje prošlosti i sadašnjosti

Tomislav Žigmanov i Stjepan Blažetin

Ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Tomislav Žigmanov potpisao je 18. siječnja u Pečuhu Ugovor o međunarodnoj znanstvenoj suradnji s ravnateljem Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj mr. sc. Stjepanom Blažetinom

između ZKVH-a i ZZHM-a. Potpisivanju Ugovora prisustvovao je predsjednik Hrvatske državne samouprave u Mađarskoj Mišo Hepp, koji je ukazao na važnost i formaliziranja međunarodne znanstvene suradnje između ovih dviju ustanova.

Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj prva je i jedina znanstvena ustanova hrvatske zajednice u Mađarskoj. Utemeljen je 2004. godine, a svoje je mjesto u kulturi Hrvata u Mađarskoj pronašao u prostoru znanstveno-istraživačkog rada te u nakladi znanstveno relevantnih zbornika i studija te reprezentativnih književnih djela.

Tijekom susreta bilo je riječi i o realizaciji prvoga zajedničkog nakladničkog projekta u suradnji dvaju zavoda. Riječ je o objavljivanju knjige o knjiškim i književnim temama vojvođanskih Hrvata, u što će biti uključen i jedan partner iz Hrvatske – udruga Oksimoron iz Osijeka.

Potpisani Ugovor podrazumijeva suradnju u nekoliko područja – od razmjene časopisa i knjiga, uzajamnog objavljivanja radova u publikacijama, preko razmjene znanstvenika i međusobnog pozivanja na znanstvene konferencije do stručne pomoći oko realizacije znanstvenih istraživanja. U tom smislu, u članku 1, precizira se da će se suradnja »temeljiti na zajedničkim potrebama proučavanja povijesti i sadašnjosti Hrvata u ovim dvjema državama, i to u onim područjima društvenog života koji su od značaja za njihov nacionalni identitet«.

Ugovor o međunarodnoj znanstvenoj suradnji između ZKVH-a i ZZHM-a treći je potpisani ugovor o suradnji između jedne ustanove hrvatske zajednice u Vojvodini sa znanstvenom institucijom izvan Srbije, a prvi s jednom institucijom iz Republike Mađarske.

KONCERT STUDENATA OSJEČKE AKADEMIJE U SUBOTICI

Mlade pjevačke nade

Predstavilo se osmero studenata solo pjevanja iz klase prof. Berislava Jerkovića

Koncertom u Velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće, ovdašnjoj publici su se prošle srijede, 18. siječnja, po prvi put predstavili studenti glazbenog odsjeka Umjetničke akademije iz Osijeka. Nastupilo je osmero studenata solo pjevanja iz klase prof. Berislava Jerkovića: Margareta Matišić, Teo Nikolac, Ana Marija Dundović, Filip Hozjak, Boris Šili, Marija Blažević, Danijela Božičević i Gabrijela Škrabal.

Riječ je o studentima koji su na različitim godinama studija i različitim glasova – od soprana, mezzosoprana, tenora do baritona. Na programu su se našle arije, dueti, terceti, kvinteti, iz opera *Wolganga Amadeusa Mozarta*, *Ivana pl. Zajca*, *Puccinija*, *Donizettija*

i *Verdija*. Koncert je održan uz klavirsku pratnju Ante Blaževića.

Ovo predstavljanje studenata solo pjevanja osječke akademije inicirao je Kristijan Vuković

iz Subotice, bivši student ove umjetničke škole, a danas profesor tambure u subotičkoj Muzičkoj školi. On najavljuje kako u ovoj godini planira organizirati još jedan koncert

na kojem će se također predstaviti studenti glazbe s osječke akademije. Koncert je održan uz potporu Grada Subotice.

Inače, studij glazbe u Osijeku ima solidnu tradiciju, budući da je prije osnutka Umjetničke akademije 2004. godine, na Pedagoškom, odnosno Filozofskom fakultetu dvadeset godina funkcionirao studij Glazbene kulture.

D. B. P.

»Suvremeno pjesništvo vojvođanskih Hrvata« u Zagrebu

ZAGREB – Tematski broj časopisa »Kolo«, posvećen suvremenom hrvatskom pjesništvu vojvođanskih Hrvata, bit će predstavljen danas (petak, 27. siječnja) u Zagrebu, na Tribini Društva hrvatskih književnika pod nazivom »Suvremeno pjesništvo vojvođanskih Hrvata«. Izbor pjesničkih ostvarenja predstaviti će prof. dr. sc. *Joža Skok*, autor antologijskog izbora *Tomislav Žigmanov*, glavni urednik »Kola« mr. sc. *Ernest Fišer* i potpredsjednik Matice hrvatske *Stjepan Sučić*. Stihove će čitati dramski umjetnik *Dubravko Sidor*, a Tribinu će voditi *Lada Žigo*.

Predstavljanje će biti upriličeno u prostorijama Društva hrvatskih književnika (Trg bana J. Jelačića 7/I), s početkom u 12 sati.

»Veliko prelo« u HKC-u »Bunjevačko kolo«

SUBOTICA – »Veliko prelo 2012« u organizaciji HKC-a »Bunjevačko kolo« održat će se sutra (subota, 28. siječnja) u Velikoj dvorani Centra, Preradovićeva br. 4, u Subotici, s početkom u 19.30 sati. Tijekom večeri svirat će dva tamburaška ansambla – »Biseri« i »Hajo«.

Šokački bal u Baču

BAČ – HKUPD »Mostonga« iz Bača organizira »Šokački bal« koji će biti održan sutra (subota, 28. siječnja) u prostorijama mjesnog Vatrogasnog doma, s početkom u 19 sati. Dodatne informacije mogu se dobiti na telefon 064/6138-469.

Dva kulturna događaja u organizaciji ZHB-a

BEOGRAD – Zajednica Hrvata Beograda »Tin Ujević« organizira idući tjedna dva kulturna događaja u glavnom gradu Srbije. Tribina posvećena obilježavanju obljetnice najveće pobune mornara u povijesti pomorstva, koja se dogodila 1918. godine u Kotoru, a koju su organizirali i predvodili Hrvati, bit će održana u srijedu, 1. veljače, u Ustanovi kulture »Parabrod«. Tom prigodom bit će prikazan dokumentarni film »Tko je bio Mate Brničević«, priređena izložba akademskog slikara *Dragana Rumenčića*, a nastupit će i glazbenik *Nenad Labor*. Početak je u 19 sati.

Idućeg dana, 2. veljače, ZHB organizira tribinu posvećenu *Bartolu Kašiću*, ocu hrvatske pismenosti i tvorcu prvog hrvatskog rječnika, koja će biti održana u svečanoj dvorani Općine Stari grad. O Kašiću će govoriti župnik *Marko Kljajić*, a o Kašićevim vizitacijama ovih prostora profesor Teološkog pravoslavnog fakulteta *Goran Radenković*. Bit će prikazan i dokumentarni film o Bartolu Kašiću, a nastupit će i crkveni zbor. Početak je 19.30.

Predstavljanje knjige Lajče Perušića

SUBOTICA – Predstavljanje knjige pjesama »Iza lica« *Lajče Perušića*, pjesnika iz Zagreba, podrijetlom Subotičanina, bit će održano u Subotici, idući petak 3. veljače, u Gradskoj knjižnici. Uz autora o knjizi će govoriti književnik i urednik *Milovan Miković*, a u glazbenom dijelu programa nastupit će *Antonija Piuković* i *Nela Skenderović*. Organizator ove književne večeri je Matica hrvatska Subotica, a početak je u 19 sati.

Veliko prelo Pučke kasine 1878.

SUBOTICA – Veliko prelo Pučke kasine 1878. bit će održano u iduću subotu, 4. veljače, u dvorani restorana KTC-a u Subotici. Goste će zabavljati tamburaški ansambl »Ravnica« i »Corona« iz Subotice. Za večeru je predviđena tradicionalna hrana koja se služi na prelima – krumpirača, a u ponoć fanci. Piće neće biti ograničeno. Cijena ulaznice s konzumacijom je 1200 dinara. Rezervacije su moguće na brojeve telefona: 069/0092775, 064/1839657, 060/5627570, 024/566596.

Marin bal u Lemešu

LEMEŠ – HBKUD »Lemeš« organizira tradicionalni Marin bal koji će biti održan u iduću subotu, 4. veljače, u mjesnom Domu kulture. Goste će zabavljati tamburaški sastav »Bekrije« iz Ljutova. Na meniju će biti tradicionalni lemeški juneći paprikaš, a u ponoć fanci. Bit će organizirana i bogata tombola te igre iznenađenja. Cijena ulaznice je 1200 dinara uz koje se nudi i 5 pića. Bal počinje u 19.30. Sve informacije u vezi pokladne manifestacije možete dobiti na telefone: 063/1184050 i 063/7172043.

Gupčev bal i dodjela Povelje

TAVANKUT – Tradicionalni »Gupčev bal« u organizaciji HKPD-a »Matija Gubec« bit će održan u subotu, 11. veljače, u sportskoj dvorani Osnovne škole »Matija Gubec« u Donjem Tavankutu. Na svečanoj akademiji, koja počinje u 19 sati, HKPD-u »Matija Gubec« bit će uručena Povelja Republike Hrvatske, koju je ovome društvu dodijelio hrvatski predsjednik dr. Ivo Josipović u povodu 65 godina rada društva i 50 godina od nastanka prve slike od slame i organiziranog rada u umjetnosti u tehnici slame.

Uz reprezentativnu postavku slika u tehnici slame nastalih tijekom 50 godina, bit će upriličen i prigodni program. Gupčev bal se nastavlja nakon svečane akademije u 20 sati. U programu će nastupiti članovi HKPD-a »Matija Gubec«, Tamburaški sastav »Bekrije« i Tamburaški sastav »Legende« iz Velike (Republika Hrvatska). Cijena ulaznice s neograničenom konzumacijom iznosi 1500 dinara. Ulaznice se mogu rezervirati na telefon: 064/2015274.

Književno prelo Hrvatske čitaonice

SUBOTICA – U povodu 10. obljetnice svoga rada, Hrvatska čitaonica Subotica priređuje Književno prelo u HKC-u »Bunjevačko kolo« u ponedjeljak, 20. veljače, s početkom u 18 sati.

Ovogodišnje Književno prelo bit će u znaku 10. obljetnice djelovanja, podsjećajući na rad s djecom, mladima, pjesnicima, nakladničku djelatnost, priređivanje Dana Balinta Vujkova. Tijekom večeri predstaviti će se i gosti koji desetak godina surađuju s Hrvatskom čitaonicom, a na poseban će način svoje desetogodišnje djelovanje obilježiti i Hrvatsko društvo za pomoć učenicima »Bela Gabrić«. Publiku će recitatori, glumci, pjevači i tamburaši povesti u medijsku avanturu: knjigom, riječju, suvremenim prezentacijama, igrama i ponekim iznenađenjem, najavljuju organizatori.

Glumci Male scene Hrvatske čitaonice izvest će predstavu »Tamburaški oproštaj« *Marjana Kiša*.

ODRŽANA SJEDNICA UPRAVNOG ODBORA HKUD »VLADIMIR NAZOR«

Najavljeni planovi za ovu godinu

Aktivne sve sekcije Društva * Hrvatska, Bosna i Hercegovina i Njemačka zemlje su gdje će gostovati članovi »Nazora«

Upravni odbor Hrvatskoga kulturno-umjetničkog društva »Vladimir Nazor« održao je prvu sjednicu u ovoj godini na kojoj je najviše riječi bilo o planovima za ovu, 2012. godinu. Nova premijera koju će pripremiti dramska sekcija, gostovanje folklorne sekcije na uličnom festivalu u Njemačkoj, organiziranje tradicionalne likovne kolonije »Kolorit«, priprema lista »Miroljub«, sudjelovanje veslača na Maratonu lađa na Neretvi, samo su dio planova sekcija društva za tekuću godinu. »Planove rada izložili su pročelnici svih sekcija našeg društva, kaže Klara Šolaja Karas, tajnica društva. Dramska sekcija, čiji je pročelnik Zvonimir Lukač, planira novu predstavu, ali još nije točno određeno koji će to komad biti, kao i predstavu o životu oca Gerharda. I ove će godine »Nazor« biti domaćin Smotre amaterskih dramskih društava, koja će biti održana u lipnju. S predstavom »Oporuka« dramska sekcija će gostovati u Vukovaru. Pročelnik literarne sekcije Antun Kovač najavio je promociju knjige »Lira«, književne večeri i gostovanja. Likovna sekcija koju vodi Janoš Raduka i ove godine bit će organizator tradicional-

Obljetnica bez čelnika grada

Na sjednici Upravnog odbora HKUD-a »Vladimir Nazor« čula se primjedba kako obilježavanju značajne obljetnice –75 godina rada društva, u prosincu prošle godine nije bio nazočan nitko od zvaničnika gradske vlasti. Zaključak Upravnog odbora je da se gradskim čelnicima pošalje dopis u kojemu se ukazuje na žaljenje što na ovako važnom jubileju nije bilo zvaničnika lokalne vlasti.

Mladi folklorci

ne likovne kolonije »Kolorit«. Likovna sekcija najavljuje i izložbu radova iz fundusa društva nastalih na ranijim kolonijama.

ŠKOLA TAMBURE ZA SVE UZRASTE

U HKUD »Vladimir Nazor« aktivna je i tamburaška sekcija, a njezin pročelnik Emil Antunić u okviru sekcije vodi školu tambure. Škola tambure, koja je počela raditi u listopadu prošle godine namijenjena je svima koji žele svirati tamburu, bez obzira na uzrast. U ovoj godini folklorna sekcija, koja je i najbronija sekcija društva, imat će bogat i raznovrstan program. Cilj im je ponoviti uspjeh iz prethodne tri godine kada su se uzastopce plasirali na Pokrajinsku smotru folklor. Prvi stupanj bit će općinska smotra, zatim zonska i naposljetku pokrajinska. Za tu prigodu folklorna sekcija, čiji je pročelnik Josa Firanj, pripremit će novu koreografiju, a koreografi su Šima Beretić i Kristina Pekanović. Folklorna sekcija »Vladimira Nazora« skupa s Udrugom Nijemaca »Gerhard« iz Sombora sudjelovat će u lipnju na uličnom festivalu u Njemačkoj u Sindelfingelu, pokraj Stuttgarta. Folklorasi će svoje plesačko umijeće pokazati i na gostovanjima u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Dječja

Prelo 18. veljače

Veliko bunjevačko-šokačko prelo u Hrvatskom kulturno-umjetničkom društvu »Vladimir Nazor« u Somboru bit će održano 18. veljače. Ulaznice za prelo po cijeni od 1.500 dinara su u prodaji. Karte se mogu kupiti u prostorijama Društva, Vijenac Vojvode Radomira Putnika broj 26, od 17 do 21 sat.

folklorna grupa, u kojoj ima 26 mališana, ove godine sudjelovat će na Smotri dječjeg folkloru u Tavankutu. Pjevačka sekcija, koju vodi Vesna Čuvardić, najavljuje nastup na Festivalu pučkih korizmenih običaja u Osječko-baranjskoj županiji, te gostovanje na literarnoj večeri u Gunju. Sudjelovat će i u programima koje će organizirati HKUD »Vladimir Nazor«, a gostovat će u Lemešu na Dužionici i u Bačkom Monoštoru na smotri Marijanske pučke pisme. Uredništvo »Miroljuba«, koje vodi Alojzije Firanj, i ove godine

pripremit će četiri broja lista, planira se izdavanje monografije u povodu obilježavanja 75. godišnjice društva koju je »Vladimir Nazor« proslavio prošle godine. Planiran je i zbornik o aktivnostima društva od 1996. do 2011. godine, a za zbornik će biti korišteni tekstovi i fotografije iz »Miroljuba«. Bit će pripremljena i bibliografija »Miroljuba«.

VESLAČI OPET NA NERETVI

Sportska sekcija okuplja šahiste, stolnotenisače i veslače, a pročelnik je Pavle Matarić. Zanimljivo je da će lađari, koji su se prošle godine po prvi put oprobali na Maratonu lađa na Neretvi, ove godine biti iznimno aktivni. Zajedničke pripreme početak će već u ožujku, jer ih čeka Drinska regata, Maraton lađa na Neretvi, veslanje Dravom, veslanje Dunavom i veslanje na Tisi. Kod šahista je u tijeku Memorijalni turnir »Profesor Franja Matarić«, dok stolnotenisači sudjeluju u općinskoj ligi i pripremaju se za Memorijalni turnir »Bakić Stipan« koji je najavljen za peti mjesec. Klara Šolaja Karas, pročelnica Kluba ljubitelja biljaka »Za sreću veću«, najavljuje da će pred Cvijetnicu biti održana Uskrsnja izložba i razmjena biljaka. Za 8. listopada najavljen je Divojački vašar, stari običaj koji je ova sekcija oživjela prošle godine. Bit će organizirana i dva putovanja na sajmove cvijeća i jedno hodočašće.

Zlata Vasiljević

Veslači »Nazora«

MARIJA CINDORI-ŠINKOVIĆ, EVA BAŽANT, NEVENKA BAŠIĆ PALKOVIĆ, »BUNJEVAČKO-ŠOKAČKI KALENDARI: 1868. – 1914.: BIBLIOGRAFIJA«, GRAFOPRODUKT, SUBOTICA, 2011., STR. 160.

Bibliografija preporodnih bunjevačko-šokačkih kalendara

U knjizi je kronološki obrađeno ukupno 5 kalendara iz preporodnog razdoblja južnougarskih Hrvata

Nastavljajući svoj rani-
ji rad na bunjevač-
kim bibliografijama
(»Bibliografija Mije Mandića«,
Subotica, 1987.: »Književni
sever (1925. –1935.):
Bibliografija«, Beograd, 1999.:
»Neven Zabavno-poučni
misečnik za Bunjevce i Šokce
(1884. –1914.): Bibliografija«,
Beograd-Subotica, 2008.)
subotičke bibliografkinje
Marija Cindori-Šinković,
Eva Bažant i *Nevenka Bašić
Palković* prošle su godine obja-
vile bibliografiju bunjevačko-
šokačkih preporodnih kalenda-
ra koji su izlazili u razdoblju od
1868. do 1914.

PET KALENDARA

U njoj je kronološki obrađeno
ukupno 5 kalendara iz prepo-
rodnog razdoblja južnougarskih
Hrvata: Bunjevački kalendar
(1868., 1869.), Bunjevački i
šokački (Bunjevačko-šokački
kalendar, 1870., 1871., 1879.,
1881.), Subotička danica
bunjevačko-šokački kalendar
(Bunjevačko-šokački kalendar
ili Subotički kalendar, Nova
danica ili bunjevačko-šokač-

ki kalendar, Danica ili bunje-
vačko-šokački kalendar, 1884.
–1914.), Kalendar Katoličkog
pučkog saveza (Danica kalen-
dar Katoličkog pučkog save-
za, 1909. –1914.) i Zomborski
pravi bunjevačko-šokački kalen-
dar (1882.). Poslije bibliograf-
ske građe, u knjizi su članci
M. Cindori-Šinković o kratkoj
povijesti narodnih kalendara i
metodološke napomene uz bibli-
ografiju, te uradak N. Bašić
Palković o prvim bunjevačkim
kalendarima i listovima. Knjiga
završava korištenom literaturom,
korisnim kazalima (imenskim,
razriješenih pseudonima i topo-
nima) te ilustracijama iz pred-
metnih kalendara.

ZNAČAJNE DOPUNE

Iako je većina sadržaja ove
bibliografije već objavljene
u Subotičkoj bibliografiji
1764. –1689., sv. 1 (Subotica,
1988.) i Subotičkoj bibliografiji
1870. –1918., sv. 2 (Subotica,
1993.), izvjesne razlike ipak
postoje. Najprije, nova bibli-
ografija je dopunjena raritetnim
Zomborskim pravim bunjevač-
ko-šokačkim kalendarom (čiji je

jedini broj izašao u Somboru), ali
i Bunjevačko-šokačkim kalenda-
rom za 1881. godinu, kojega
nema u Subotičkoj bibliografiji.
No, značajnija dopuna proizlazi
iz činjenice da je, za razliku
od Subotičke bibliografije, ova
bibliografija kalendara anotirana
– ispod teksta značajnijih biblio-
grafskih jedinica nalaze se bilješke
s podacima o tekstu – autoru,
žanru, temi ili opsegu teksta.

Ona nije urađena kronološki,
već kao predmetna (po pojedini-
m kalendarima) kako bi se, čini
se, olakšalo snalaženje u knjizi i

korisnost bibliografije uopće, a
dobro je što su pogreške iz rani-
jih bibliografija ispravljene (npr.
u bibliografiji »Nevena« netočno
je navedeno da su *Janko Kostalić*
i J.-ć. pseudonimi nepostojećega
Nikole Evetovića, već su to pse-
udonimi *Ivana Evetovića*, kako
se točno navodi u ovoj bibli-
ografiji). U svakom slučaju, i ova
najnovija bibliografija olakšat će
izučavanje povijesti bunjevačkih
i šokačkih Hrvata u preporodno-
me razdoblju do izbijanja Prvoga
svjetskoga rata.

Slaven Bačić

HRVATSKA ČITAONICA I BUNJEVAČKO-ŠOKAČKA KNJIŽNICA »IVAN KUJUNDŽIĆ« PRI KATOLIČKOM INSTITUTU ZA KULTURU, POVIJEST I DUHOVNOST »IVAN ANTUNOVIĆ« SUBOTICA UPUĆUJU

POZIV NA DESETI SUSRET PJESNIKA VOJVODINE »LIRA NAIVA 2012.«

Zainteresirani pjesnici dužni su poslati 3-5 svojih pjesama koje mogu biti pisane standardnim hrvatskim jezikom ili ikavicom (bunjevačkom ili šokačkom) a bit će objavljene u zbirci.

Pjesme i prijavu (s kraćom biografijom te fotografijom/portret) treba poslati do 10. 5. 2011. na adresu: Hrvatska čitaonica, Bele Gabrića 21, 24000 Subotica ili e-mail: katarina.celikovic@gmail.com.

Deseti susret pjesnika održat će se u Bačkom Bregu u subotu, 16. 6. 2012. godine. Detaljnije informacije na mobtel: 064 211 31 86.

Književno, diplomatsko i znanstveno djelo

Bio je jako književno nadaren i pisao je pjesme na latinskom, talijanskom, ali i na hrvatskom. Njegova poznanstva s ljudima od politike, znanosti i među crkvenim krugovima omogućili su Boškoviću utjecaj na neke događaje važne posebno za Dubrovnik

Piše: Stipe Kutleša

U drugom dijelu teksta posvećenom *Ruđeru Boškoviću*, čija je 300. obljetnica od rođenja obilježena prošle godine, osvrnut ćemo se na njegov rad na području književnosti, diplomacije i znanosti. Još kao student Bošković se uključio u književne krugove te je poslije postao član tada ugledne književne akademije u Rimu – Arkadije. Bio je jako književno nadaren i pisao je pjesme na latinskom, talijanskom, ali i na hrvatskom. Najpoznatija i najbolja mu je pjesma posvećena blaženoj djevici Mariji spjevana na latinskom pod naslovom »Virgo sine labe concepta« koju je njegova sestra *Anica* prepjevala na hrvatski pod naslovom »Djevica bez grijeha začeta«. Anica je također bila poznata kao dubrovačka pjesnikinja. S njom se Ruđer dopisivao i na hrvatskom jeziku. Također je Ruđer sročio mnoštvo kratkih duhovitih prigodnih stihova, epigrama od kojih su mnogi nezabilježeni. Svoje je elegije posvećivao uglednicima kao što su carica *Marija Terezija*, papa *Benedikt XIV.* i drugi. Ipak je najpoznatije Boškovićovo književno djelo latinski spjev »Pomrčine Sunca i Mjeseca«, prijevod francuskog spjeva »Les Éclipses« (1779.) posvećen francuskom kralju Ljuju XVI. Bošković je tim spjevom postao ugledni europski pjesnik.

BOŠKOVIĆ DIPLOMAT

Boškovićovo poznanstvo među ljudima od politike (kraljevi, ministri, knezovi, grofovi,

veleposlanici i sl.), znanosti i crkveni krugovi omogućili su Boškoviću utjecaj na neke događaje važne posebno za Dubrovnik. Bošković je bio diplomat kakvog bi i danas poželjela svaka diplomacija. Cijenili su ga papa Benedikt XIV., carica Marija Terezija, francuski kraljevi *Luj XV.* i *Luj XVI.*, državni tajnik Svete Stolica kardinal *Silvije Valenti Gonzaga*, poljski kralj *Poniatowski*, *Benjamin Franklin*, francuski ministar vanjskih poslova *de Vergenes* i mnogi drugi. Kada je zatrebalo tražio je pomoć za Dubrovnik. Dubrovački senat često se obraćao Boškoviću znajući da će on učiniti sve što može na korist svoga grada. Za vrijeme rusko-turskog rata (1768.–74.) molio je poljskog kralja, svoga prijatelja *Stanislava Poniatowskog* da posreduje kod ruske carice *Katarine Velike* i otkloni opasnost koja je zaprijetila Dubrovniku zbog ruske opsade grada. U vrlo emotivnom pismu osjeća se Boškovićeva briga za grad i za njegove stanovnike. Piše *Poniatowskom*: »Koji bi predmet mogao više biti na srcu od ovoga u kome se radi da se očuva od propasti sama moja domovina?... Ondje su moji, a među njima majka još živa i svjež u dobi od 98 godina.« Boškovićovo posredovanje urodilo je plodom. Zahvaljujući Boškovićevu prijateljstvu s francuskim ministrom vanjskih poslova *de Vergenesom* sklopljen je trgovački ugovor između Dubrovnika i Francuske prema kojemu se dubrovačka luka više ne smatra lukom Levanta

nego lukom zapadnog Mediterana, što je značilo pripadnost Dubrovnika zapadnom svijetu. Važna je Boškovićeva pomoć Senatu po tome što ih je obavještavao o političkim zbivanjima u svijetu i po savjetima koje im je davao o raznim pitanjima. Sve svoje diplomatske poslove Bošković je obavljao s punom sviješću o svojoj pripadnosti. Kada su hrvatske vojne postrojbe prolazile pokraj Beča 1757. godine, idući u borbu protiv Prusa, Bošković ih pozdravlja: »Dobar put i sreću«, a nakon pobjede bratu izražava oduševljenje kličući: »Živio Haddich i naši Hrvati.«

BOŠKOVIĆ ASTRONOM

Bošković je svojim idejama pridonio posebnim znanostima. U astronomiji je dao nekoliko važnih rezultata. Pronašao je novu metodu određivanja staze komete. Postavio je kriterij o obliku staze nebeskog tijela, tj. da li je staza eliptična, parabolična ili hiperbolična. Na osnovi Boškovićeve metode određena je staza novootkrivenog nebeskog tijela za koju je Bošković tvrdio da je planet. Doista se radilo o Uranu. Bošković je smatrao da Mjesec nema atmosferu sličnu Zemljinoj, dok Sunce ima i pripada joj svijetli prsten (korona). Izračunao je vrijeme okretanja Sunca oko svoje osi i dr. U praktičnoj je astronomiji izrađivao nove instrumente i

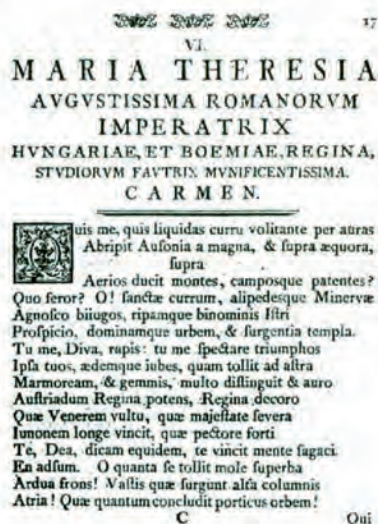

provjeravao pouzdanost postojećih instrumenata.

BOŠKOVIĆEV RAD NA PODRUČJU OPTIKE

O prirodi svjetlosti Bošković je pisao u više djela. Važan je njegov zaključak o gustoći svjetlosti. U optici je prvi objavio zakon rasvjete, a to se otkriće u povijesti optike pripisuje švicarskom matematičaru, fizičaru i astronomu *Johanu Heinrichu Lambertu* i naziva se Lambertov zakon rasvjete. To nije jedini slučaj da su se Boškovićevim otkrićem okitili neki drugi. Nastojao je dati teoriju emisije svjetlosti. Prema nekim svojim razmišljanjima o svjetlosti može se smatrati pretečom nekih teorija fizike 20. stoljeća. On tvrdi da u proizvoljno malom prostoru može biti ma kako velik broj »svjetlosnih točaka« (u današnjoj terminologiji fotona). To slično Bose-Einsteinovu statistiku u kvantnoj fizici. Na tom se načelu zasniva rad lasera pa bi se Boškovića moglo neizravno smatrati idejnim začetnikom ideje lasera. Začetnik je i teorije luminiscencije.

djelovanje

BOŠKOVIĆEV DOPRINOS GEOZNANOSTIMA

U 18. st. jedan od najvažnijih znanstvenih problema bio je određivanje oblika Zemlje. Bošković je znatno pridonio rješavanju tog problema tako da ga se može svrstati u nekoliko velikana geodezije. O obliku Zemlje postojale su tada teorije, ali je njih trebalo iskustveno potvrditi. Za to su bila potrebna mjerenja. Francuska i Britanska akademija slale su svoje ekspedicije u razne dijelove svijeta da vrše astronomska, geodetska i gravimetrijska mjerenja. I sam Bošković je namjeravao na poziv portugalskoga kralja Ivana V. otići u Brazil 1750., obaviti geodetska i zemljopisna mjerenja u svrhu izrade zemljovida. Na poticaj i nagovor Državnog tajnika Svete Stolice, kardinala Silvija Valenti Gonzage i samog pape Benedikta XIV. Bošković je izvršio mjerenja u Papinskoj državi. Na osnovi njih i mjerenja drugih znanstvenika u drugim dijelovima svijeta zaključio je ne samo da je Zemlja spljoštena na polovima nego

je i izračunao njezinu spljoštenost. Još jedan rezultat tih mjerenja bila je izrada zemljopisne karte Papinske države što je bilo važno za daljnji razvitak kartografije.

Bošković je u svojim zaključcima otišao još dalje smatrajući da se sa sigurnošću ne može odrediti oblik Zemlje. Bio je uvjeren da Zemlja nije pravilan elipsoid nego da zbog nepravilna rasporeda masa u njoj odstupa od toga oblika. Poslije je to i dokazano, a taj oblik Zemlje nazvan je geoid (1873.). Što se unutarne strukture Zemlje tiče Bošković je iznio svoja gledišta o toj strukturi koja su se kasnije pokazala vrlo dobra jer su znanstvenici u 19. i 20. stoljeću postavili teorije slične Boškovićevoj. Boškovićeva su se gledišta o unutarnjoj strukturi Zemlje pokazala točnim u otkriću plohe diskontinuiteta između Zemljine kore i plašta (MOHO) hrvatskog znanstvenika svjetskoga glasa *Andrije Mohorovičića* (1910.).

BOŠKOVIĆ MATEMATIČAR

Budući da je bio i matematičar koji je djelovao na sveučilištima u Rimu, Paviji i Milanu, Bošković je pridonio rješavanju mnogih matematičkih problema svoga doba. Neke su njegove ideje tek kasnije dobile svoje puno značenje. Smatrao je da su moguće i druge geometrije pored euklidske što je u to doba bila vrlo smiona hipoteza, pogotovo što se vjerovalo da je euklidska geometrija urođena ljudskom umu. Raspravljao je o pojmu neprekidnosti (kontinuiteta) i došao do formulacije kontinuuma realnih brojeva prije njemačkih matematičara *J. W. R. Dedekinda* i *G. Cantora*.

BOŠKOVIĆEVA TEORIJA SILA I STRUKTURA TVARI

Da nije u znanosti ništa učinio osim onoga što je već spomenuto Bošković bi zaslužio da ostane među velikanima svjetske znanosti. No on je napravio još jednu važnu stvar po kojoj ga se s pravom može smatrati jednim od najvećih svjetskih znanstvenika. To je njegova teorija prirodne filozofije ili teorija privlačno-odbojnih sila i strukture tvari, prostora i vremena po kojoj je postao poznat i u nekim elementima se može smatrati pretečom teorije relativnosti, kvantne teorije, teorije polja, teorije luminiscencije i sl.

Koje su to novosti koje donosi Boškovićeva teorija sila, strukture tvari i prostora i vremena? Prije svega da su osnovni elementi tvari točkaste, tj. bezdimenzionalne čestice i središta sila koje djeluju posvuda. Iz toga je proizišla teorija polja. Boškovićeva je teorija prva prava dinamističko-atomistička teorija koja predstavlja novu sliku svijeta (Boškovićev »novi svijet«) te se s pravom može govoriti o »bošković/ij/anskom obratu« u shvaćanju stvarnosti. To je najbolje izrekao njemački filozof *Friedrich Nietzsche* koji je kazao da je Boškovićeva teorija »najveći trijumf nad osjetilima koji je dosad na Zemlji postignut«, a Bošković i Poljak *Nikola Kopernik* su »dva najveća protivnika pričina«. Ona predstavlja novi obrat u shvaćanju stvarnosti kasnije nazvanim bošković/ij/anski obrat po uzoru na tzv. kopernikanski obrat. Boškovićev je obrat u tome što je on u shvaćanju stvarnosti posve odbacio materijalističko-korpuskularnu teoriju materije. Tako je njegov obrat još radikalniji od Kopernikova jer se još više udaljava od osjetilne predočivosti svijeta.

Boškovićevim zakonom sila prikazanim znamenitom Boškovićevom krivuljom mogu se objasniti sve poznate pojave.

Ideja jednog zakona prvi se put pojavljuje s Boškovićem i do danas je ostala neostvareni san suvremene znanosti. Svojim »modelom atoma« Bošković je postao preteča kvantne teorije i Bohrova modela atoma (1913.) tako da je Bohrov atom »izravnini nasljednik Boškovićeva zakona sila između čestica razmaknutih mikroskopskim udaljenostima... Kada se bude pisala povijest atomske teorije, pravo je da se uloga koju je igrao otac Ruđer Bošković ne bi smjela previdjeti.« (*H. V. Gill*, 1941.). Doista je oblik Boškovićeve sile vrlo sličan krivuljama koje se javljaju u suvremenoj znanosti, tj. krivuljama koje prikazuju sile, potencijale, energije između atoma u molekuli ili čvrstom tijelu te nuklearnim silama među nukleonima (protonima, neutronima). U današnjoj znanosti kvarkovi i antikvarkovi odgovarali bi Boškovićevim česticama prvog reda, nukleoni (protoni i neutroni) česticama drugog reda, atomske jezgre česticama trećeg reda, atomi česticama četvrtog reda, molekule česticama petog reda i tako dalje. Boškovićeva teorija prostora i vremena pokazuje u nekim elementima veliku sličnost s teorijom relativnosti pa se Boškovića može smatrati pretečom i te teorije.

BOŠKOVIĆEVA FILOZOFIJA

Boškovićeve znanstvene ideje, a posebno ideje njegove teorije sila i strukture tvari proizlaze iz njegovih filozofijsko-teologijskih promišljanja. Zanimljivo je da su zaključci njegove teorije proizišli iz čistog umovanja i bez ikakvog eksperimentalnog poticaja (jer ga u to doba nije ni moglo biti). Njegova promišljanja o stvarnosti, o našoj spoznaji te iste stvarnosti, o metodama kako se dolazi do spoznaje i sl., svrstavaju ga u prethodnike nekih ideja u filozofiji znanosti i spoznajnoj teoriji.

PROSLAVA JUBILEJA U SUBOTICI

Pola stoljeća »Paulinuma«

Proštenjem kapelice na blagdan Obraćenja sv. Pavla, u srijedu 25. siječnja, započela je proslava 50. obljetnice postojanja i djelovanja Gimnazije i sjemeništa »Paulinum« u Subotici. Svetu misu predvodio je beogradski nadbiskup mons. *Stanislav Hočevar* uz

sudjelovanje svih biskupa Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda. Na hrvatskom jeziku prigodnu propovijed uputio je srijemski biskup mons. *Đuro Gašparović*, a na mađarskom zrenjaninski biskup mons. *László Németh*. Proslavi jubileja, među ostalim, nazočio je i predsjednik Skupštine AP Vojvodine *Sándor Egeresi*.

R. S.

ZAVJETNI DAN U ŽUPI PETROVARADIN 1

Spomendan svetih Fabijana i Sebastijana

U jednoj od najstarijih srijemskih crkava u Petrovaradinu proslavljen je zavjetni dan na spomendan svetih Fabijana i Sebastijana, 20. siječnja. U svečanoj koncelebriranoj misi euharistijsko slavlje predvodio je srijemski biskup mons. *Đuro Gašparović* zajedno s dekanom petrovaradinskog dekanata i dojučerašnjim župnim upraviteljem ove župe preč. *Tomislavom Kovačićem*, sadašnjim župnim upraviteljem preč. *Markom Lošom*, vlč. *Markom Lončarom* župnikom župe Beočin i Čerević, vlč. *Stjepanom Barišićem*, župnikom župe Petovaradin 2 i vlč. *Ivanom Rajkovićem* župnikom župe Srijemski Karlovci te gostom iz kotorske biskupije vlč. *Tomom Petrovićem*.

Okupljenim vjernicima biskup je prikazao dva velika uzora vjere koji su znali sve staviti u Božje ruke i koji su bili sposobni Bogu povjerovati u teškim i bezizlaznim situacijama.

U nastavku homilije biskup Gašparović je naglasio da kroz život ovih zaštitnika možemo razumjeti zašto nam Isus nije obećao ni uživanje, ni lagodnost, ni ugodnu hladovinu, ni mirnu zavjetrinu.

»Kako je Petrovaradin bio koncem XVII. i početkom XVIII. stoljeća vojnički centar svijeta operacija na jugoistoku, kroz koji su prolazili i u kojem su se zadržavali nebrojeni vojnici, nije nikakvo čudo da su sa sobom, s istoka i zapada, donijeli često i teške zarazne bolesti. U samom lazaretu u Lasu, nedaleko od Petrovaradina, znalo se naći do 5000 bolesnika svake vrste, donosi Kronika župe sv. Križa. Kuga koja je harala u Srijemu i u Bačkoj 1738. i 1739. godine, nije pošteđela ni Petrovaradin ni njegovu okolicu. Franjevci i Isusovci su okuženim bolesnicima pritežali pomoć i o njima vodili brigu. U teškim i očajnim prilikama, vremenima kuge, potresa, navale neprijatelja i velike zime od koje se i Dunav ledio, ljudi su se posebnim molitvama za pomoć utjecali zaštitnicima – svecima. Tako se 1738. godine, od 1. rujna, uvelo oglašavanje, zvonjenje svim zvonima u sedam sati ujutro i pet sati popodne kao poticaj na molitvu protiv kuge. Još prije drugog

pohoda kuge, 1786./87. godine, uz štovanje sv. Jurja zaštitnika crkve, uvedeno je štovanje sv. Fabijana i Sebastijana zaštitnika od kuge, čije je štovanje rašireno po cijeloj katoličkoj Europi. Tako se dan ovih dvaju svetaca – 20. siječnja spominje već 1730. godine kao zavjetni dan župe sv. Jurja, koji upravo danas slavimo«, rekao je biskup.

Tomislav Mađarević

ZAVJETNI DAN U ŽUPI SRIJEMSKA KAMENICA

Nasljedovanje sv. Vinka

U treću nedjelju kroz godinu, 22. siječnja, vjernici župe Našašća sv. Križa u Srijemskoj Kamenici slave na blagdan sv. Vinka, đakona i mučenika, zaštitnika vinograda i vinogradara, svoj Zavjetni dan. U svečanoj koncelebriranoj misi euharistijsko slavlje predvodio je srijemski biskup mons. *Đuro Gašparović* zajedno s dekanom petrovaradinskog dekanata i župnikom ove župe preč. *Tomislavom Kovačićem*, vlč. *Markom Lončarom* župnikom župe Beočin i Čerević, vlč. *Stjepanom Barišićem*, župnikom župe Petovaradin 2 i vlč. *Ivanom Rajkovićem* župnikom župe Srijemski Karlovci, te gostom iz kotorske biskupije vlč. *Tomom Petrovićem*.

Pozdravljajući prisutne župnik preč. Tomislav Kovačić je okupljene vjernike pozvao na nasljedovanje sv. Vinka đakona koji je svoju vjeru svjedočio mučeničkom smrću.

Prigodnu homiliju iznio je biskup Gašparović koji je istaknuo da je Isus birao učenike šaljući ih po cijelom svijetu da propovijedaju Radosnu vijest. Tako izabra i današnjega sveca Vinka za đakona i propovijednika Evanđelja. Svetom Vinku, đakonu bilo je dano da vjeruje u Krista i trpi za njega. U propovijedanju Evanđelja imao je pouzdanje a u trpljenju izdržljivost. Vinko je vjerovao u Radosnu vijest sve do trena kada je postao žrtvom krvavog Dioklecijanovog progonstva. Toliko je bio siguran da trpi s Kristom i da svjedoči za njega ne gubeći ni tada vjeru niti pouzdanje. Vjerovao je u Radosnu vijest, da nakon trpljenja, muka pa i smrti dolazi radost i slava.

Srijemski biskup je poručio: »I nama, današnjim ljudima Isus upravlja riječi: Vjerujte u mene, vjerujte meni i Radosnoj vijesti Evanđelja. Usred tuge i nevolje, usred bolesti i nepravde, usred ozračja cinizma, u očajnom stanju nevjere i grijeha i klonulosti volje, Isus nas poziva da vjerujemo.«

Tomislav Mađarević

Prošlo je godinu dana od kako nije s nama
naš voljeni i dragi tata, dida, brat, ujo i striko

IVAN DULIĆ
(1927.-2011.)

S ljubavlju i poštovanjem sjetit ćemo ga se na svetoj misi **u nedjelju, 29. siječnja 2012. godine, u 9 sati u crkvi svetog Roka u Subotici**, a potom i pokraj njegove vječne kuće na Kerskom groblju.

Njegovi: sin Vjekoslav, snaha Annick i unuci Tatiana i Mario, kćerka Ljiljana i zet Gabor, brat Josip s obitelji, sestre Franjica i Boženka s obiteljima, nećaka Jadranka s obitelji i nećak Hrvoje s obitelji.

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Priprema: Lazar Merković

KRONOLOGIJA od 27. siječnja do 2. veljače

27. SIJEČNJA 1948.

U prvoj godini Petogodišnjeg plana zemlje, u Subotici je izvedeno više građevinskih radova nego za 23 godine trajanja Kraljevine Jugoslavije i gotovo četiri godine okupacije Mađarske.

27. SIJEČNJA 1957.

U Subotici je rođen *Vjekoslav Dulić*, gdje je završio srednju školu. Diplomirao je biologiju 1980. godine na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu. Magistrirao je na odsjeku za znanosti života pri Feinberg Graduate School na institutu Weizmann (Rehovot, Izrael). Doktorat završava u Lausanni na švicarskom institutu za eksperimentalno istraživanje raka. Staž iz doktorata obavlja u Baselu (Švicarska) i La Jolli (Kalifornija). U Centar za istraživanje biokemije makromolekula (Centre de recherches de biochimie macromoléculaire, CRBM) u Montpellieru dolazi 1993. godine, a od 1997. na Odsjeku za dinamiku staničnog ciklusa (dynamique de cycle cellulaire) vodi istraživački tim koji proučava kontrolu staničnog ciklusa i raka. Radove objavljuje u vodećim svjetskim časopisima.

27. SIJEČNJA 1967.

Poslije duge i teške bolesti, u Slavonskom Brodu, preminuo je pjesnik *Hinko Zlomisilić*. Bio je suradnik više listova i časopisa, a jedno vrijeme tajnik književnog časopisa »Rukovet«. Za kratkotrajna života tiskane su mu tri knjige: *Suhi zdenac* (Subotica, 1959.), *Iposlije svega*, (Subotica, 1961.) i *Moć ulice* (Doboj, 1961.), a posthumno *Zaustavljeni sat*

(Slavonski Brod, 1968.). Rođen je u Ostrošcu 1934. (Hercegovina)

28. SIJEČNJA 1993.

Premинуo *Ivo Popić*, pjesnik, prozni pisac, kritičar i kulturni djelatnik, dugogodišnji upravitelj Dječjeg kazališta. Objavio više knjiga pjesama, pripovjedaka, drama, mahom za djecu i likovnih kritika: »Spavalo je more« (1966.), »Daljine nisu bajke« (1968.), »Djevojčica i oblaci« (1968.), »Što ribice sanjaju« (1969.), »Na dnu mora, puna korpa čuda« (1971.), »Sunce puši modru lulu« (1974.) i »Svetlosti prostora« (1978.). Rođen je u Kaštel Štafiliću kod Splita.

28. SIJEČNJA 2006.

Točno 1.050 uzvanika i gostiju prisustvovalo je »Velikom prelu«, što ga je u Hali sportova priredio Hrvatski kulturni centar »Bunjevačko kolo«.

29. SIJEČNJA 1928.

Katolička prosvjetno-odgojna i zabavna udruga subotičke mladeži »Bunjevačko momačko kolo«, utemeljena nakon I. svjetskog rata, priredila je prvo prelo. Posvetu zastave obavio je, još lipnja te godine, biskup *Lajčo Budanović*, a zastavi je kumovao *Geza Dulić*. Prigodni svečani govor održao je kerski župnik *Blaško Rajić*.

30. SIJEČNJA 1921.

Osnovana je »Šokačka kasina Bač«. Za predsjednika je izabran *Franjo Šemudvarac*. Tijekom 1922./23. godine, članovi »Kasine« kupili su franjevcima zvono i misna odijela. Desetljeće kasnije, predsjednik ove udruge je poznati spisatelj,

profesor jezika i književnosti *Stjepan Bartolović*.

30. SIJEČNJA 1839.

U Lonji, na Savi, rođen je *Blaž Modrošić*, svećenik, pjesnik, spisatelj i publicist. Modrošić je zdušni pobornik preporodnih zamisli biskupa *Ivana Antunovića*, kasnije i njegov pouzdani suradnik u »Bunjevačkim i šokačkim novinama«, »Bunjevačkoj i šokačkoj vili« i dr. Iza Modrošića ostale su tri zbirke lirskih i epskih pjesama, pjesničkih pripovijesti i balada, obilježenih domoljubnim i prosvjetiteljskim čuvstvima i porukama. Umro je 20. lipnja 1900. godine.

31. SIJEČNJA 1998.

Prema projektu arhitekta *Gorana Martinovića*, na ondašnjem Marksovom putu, započela je izgradnja novog Autobusnog kolodvora za međugradski i prigradski promet.

1. VELJAČE 1809.

U Baji je umro franjevac *Grgur Peštalić*, profesor na Visokoj filozofskoj školi, gvardijan samostana u Baji. Kao pripadnik »Budimskog kulturnog kruga«, u kojemu su djelovali *Mihajlo Radnić*, *Lovro Braču-ljević*, *Stjepan Vilov*, *Emerik Pavić*, *Matija Petar Katančić*, *Grgur Čevapović*, *Marijan Jaić* i *Grgur Peštalić* je bio važan i za razvoj sveopće hrvatske kulture XVIII. i XIX. stoljeća. Također, u stvaranju hrvatskog školstva u Ugarskoj, što je bila važna djelatnost franjevac, u čemu su sudjelovala njihova učilišta u Mohaču i Baji, odnosno Studium Generale u Budimu. *Peštalić* pisao književna djela na »slovenskom« ili »ilirskom«, što

će reći – hrvatskom jeziku, a filozofska djela na latinskom. Među njegovim pjesničkim i književnim ostvarenjima, od posebnog je značaja ep »Dostojna plemenite Bačke ...«. Rođen je u Baškutu, 27. lipnja 1755.

1. VELJAČE 1846.

U Bajmoku je rođen *Bariša Matković*, svećenik, spisatelj, publicist, gimnazijski profesor. Nakon školovanja u Subotici, studira filozofiju u Kaloči, a bogosloviju u Rimu. Pisao je pripovijetke i poučne članke. Bio je stalni suradnik »Bunjevačkih i šokačkih novina« i »Bunjevačke šokačke vile«, »Nevena«, »Subotičke Danice« i dr. Umro je 16. srpnja 1900. godine.

2. VELJAČE 1940.

Objavljen je prvi broj humoriističkog lista »Bunjevačko žackalo«. Vlasnik i odgovorni urednik ovoga dvotjednika bio je *Grgo Prčić*, a urednik *Geza Sekelj*. Ovaj list, kako se navodi u zaglavlju – »dva puta mesečno žacka«.

2. VELJAČE 1972.

Uredništvo »Subotičkih novina« i kemijska tvornica »Zorka« pokrenuli su zajedničku akciju pod geslom – »Uljepšajmo grad cvijećem«.

2. VELJAČE 1978.

Prema službenim podacima u Subotici se tijekom godine sklopi nešto više od tisuću brakova, ali se istodobno razvede oko 400 supružnika. Među najčešće uzroke razvoda, kako se navodi, spada – prekomjerna uporaba alkohola.

Miris i okusi hrvatske kuhinje

Zagrebačka kuhinja

Zagrebačka kuhinja jedinstven je izlog hrvatske kuhinje, sklad vrlo zanimljivih i ukusnih, često naizgled posve nespojivih oprečnosti. O bogatstvu i raznolikosti zagrebačkih stolova, prepunih ukusnih jela i pića svjedoče i pisane kuharice, među kojima je i prva pisana kuharica iz 19. stoljeća.

Ukoliko bismo pokušali dati odgovor na pitanje – što je hrvatska kuhinja, vjerojatno bismo ponajprije morali dati odgovor

na to što je zagrebačka kuhinja. Hrvatska je kuhinja skup utjecaja s raznih strana, i iznutra i izvana: sa zapada, sjevera, juga i istoka. Svi koji su ovdje dolazili, odavde odlazili, zadržavali se, asimilirali ili ostajali zatvoreni prema lokalnim običajima, ponešto su ostavili. Naravno, to se najbolje ogleda u jelima i prehranbenim navikama.

Tri su velika gastronomski svijeta

– mediteranski, kontinentalni i orijentalni, bitno odredila hrvatsku gastronomiju. Ali i povijesno nasljeđe svih onih koji su na ovom tlu živjeli od pretpovijesti, Grčke, Rima...

Nepce i okus Zagreba odišu predađenim austrougarskim štihom, ali i stoljećima građenim bogatim kulinariskim nasljedom. Zagrebački stol je pun faširanih ili pohanih šniela i panirane piletine, no zagrebački odrezak od teletine, nadjeven šunkom i sirom, kao da želi istaknuti gastronomsku nadmoć nad svojim bečkim uzorom.

Kuhinja grada Zagreba je jedinstveni spoj ukusnih i naizgled nespojivih jela. Bogatstvo i izdašnost na zagrebačkim stolovima, prepunim ukusnih jela i pića zabilježeni su u mnogim svjetski poznatim kuharicama. Zagrebačka kuhinja je kombinacija bogate i turbulentne povijesti.

PAPRENJACI

Potrebni sastojci:

45 dag brašna
18 dag masti
15 dag mljevenih oraha
15 dag šećera
1 cijelo jaje
1 žumanjak
2 velike žlice meda
prstohvat cimeta
prstohvat mljevenih klinčića
prstohvat papra
prstohvat mljevenog muškarnog oraščića

Priprema:

Umijesiti prhko tijesto, ostaviti da odstoji otprilike pola sata na hladnom mjestu. Razvaljati tijesto i praviti

paprenjake. Peći oko 15 minuta na 180 stupnjeva. Ukoliko nemate kalup za paprenjake poslužiti će i čaša ili neki drugi oblici za sitne kolače.

Piše i uređuje: Branka Dulić

Zagrepečani su onome što jedu oduvijek poklanjali veliku pažnju, i ne samo to, nego su pazili što i kako jedu. Već je u srednjem vijeku na Gradecu bilo 90 obrtnika prehrambene struke. Zagrepečani vole kuhati doma, rado jedu mediteransku kuhinju, posebice dalmatinsku.

Tradicionalni kolači i slastice imaju dugu i bogatu povijest. Zagrebačke savijače nadjevane sirom, jabukama i trešnjama, zatim kremšnite i razne torte. Paprenjak, kojega u svojim romanima opisuje i August Šenoa u »Zlatarovu zlatu«, postao

Kotlovina

je jednim od omiljenih zagrebačkih suvenira. Povijest paprenjaka seže u daleko doba renesanse. Stareći, krhki paprenjak postajao je sve dragocjeniji i osim ukusnog kolača, hrvatskim simbolom i jednim od najtraženijih suvenira. Također i licitar, najčešće u obliku srca, mnogima vrlo ukusan uz medicu ili neko prošensko piće.

Zagreb ima svoj zagrebački odrezak, vinski gulaš, špek fileke ili sezonska variva od kiselog kupusa s faširancima ili kobasicama, sarmu ili punjenu papriku, kokošju

ZAGREBAČKI VALJUŠCI

Potrebni sastojci:

500 g mljevenog mesa / 2 kriške kruha bez korice / 1 dcl kiselog vrhnja / 1 jaje / svježi peršin, sol, papar

Umak:

margarina za prženje / brašno, mlijeko / vrhnje, sol, papar, peršinov list / jedan režanj češnjaka

Priprema:

Namočiti kruh u jedan dcl vrhnja i dobro izmiješati, dodati meso, sol, papar, nesjeckani peršinov list, jaje. Dobro izmiješamo i pravimo valjuške. Valjuške uvaljamo u brašno, jaje i krušne mrvice, pržimo u ulju do zlatnožute boje. U posebnoj posudi zagrijemo maslac i propržimo oko dvije žlice brašna uz stalno miješanje dodajemo oko 3 dcl vrućeg mlijeka, kad provrije dodamo još oko 3 dcl vrhnja i protisnut jedan režanj češnjaka, soli, papra prema ukusu, te nasjeckan peršinov list složimo u valjuške i nakratko još malo lagano provrijemo.

ili govedu juhu s rezancima, govedinu s hrenom...

Purica s mlincima je postala obvezna na blagdanskom stolu. Kotlovina je autentični specijalitet Zagreba i sjeverozapadne Hrvatske. U metalnome, nekad u kovanom šeširu, izvorno se peku, pa u vlastitu soku, vinu i začinima dinstaju najčešće svinjski kotleti i kobasice. Najvažnije je da se kotlovina priprema na otvorenom.

Nijedna važna svečanost nekada nije mogla proći bez govede pisane pečenke.

Sve je to krasno špikano, opijeno šljivovicom i nadjeveno šljivama. Štrukli, zovu ih i zagorskim, omiljeni su u cijeloj sjeverozapadnoj Hrvatskoj. Tanko vučeno tijesto, zacijelo preuzeto od Turaka za vrijeme pokušaja osvajanja Beča, nadjevaju raznim nadjevima (tikve, mak, jabuke...), a najomiljeniji su sa svježim kravljim sirom. Kuhaju ih i peku, dodaju u juhu ili poslužuju kao desert, i slane i slatke, a najprihvaćeniji su kao malo jelo, odnosno toplo predjelo, prokuhani pa nježno zapečeni u vrhnju...

POLIKLINIKA

Jelene Čović 28, 24000 Subotica, 024/553-774, 024/567-495, 063/508-813
www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com

Badawi

Kućni posjeti, prijevoz pacijenata

Kardiologija, Ultrazvuk, Gastroskopija, Laboratorij, Alergotest

Budwig protokol, Akupunktura, Biorezonanca-SCIO, Detox,

Ellman-Radiotalasna kirurgija, tehnika emocionalne slobode-EFT, Masaža, Bahove kapl, Biopton, Magneti i ostalo...

Poliklinika za vašu obitelj

	BRITANSKA GLUMICA (RITA SKEETER U FILM. SERIJALU O HARRYJU POTTERU)	SVESTI NA OSOBNOST	TINA TURNER	SESTRA ODMILA, SEJA	GLAS GAVRANA	TRAVANJ	NAŠ DOP. RINOS SVJETS. KOJ MODI	TENISKI REKVIZITI	RUSKA NOVINSKA AGENCIJA (...-TASS)	"TALIJAN. SKI"	IGOR TUDOR	UVODITI TRGOVAČKE METODE	NAŠ REDATELJ (TA DIVNA SPLITSKA NOĆ)
VRSTA KNJIZEV. NE KRITIKE													
INTERPRET													
ROBERT DUVALL			AFROAZIJ- SKI RIS GRADIĆ U ISTRI (MARONI)								MICHAEL SCHUMAC- HER PRAVAC TEISTA		
BIVŠA TE- NISAČICA WINKLER					TRIJESKA RIJEKA U SIBIRU (ANADYR)					DIVLJE RUŽE NAPRAVE S KVAKOM			
"NATIONAL VIRTUAL OBSERVA- TORY"				PRIBOR ZA RAD RIJEKA U FRANCUS. KOJ					GL. GRAD ŠVICARSKJE ZEMLJIŠNA PARCELA (REG.)				
OTOMAN, KANAPE					ŽENKA TIGRA NAMOTAJI EL. VODIČA								
MANEKEN- KA LIMA								KOZAK, STJENKA POVRTNE BILJKE, KELERABE					
AFRIČKA DRŽAVA (GL. GRAD KIGALI)							ARAPSKA DRŽAVICA PJEVAČ TOLEDANO						
GLUMAC McKELLEN				SAD IMAS, SAD NEMAS (RAZG.) PJEVAČI (PUČ.)									
KLOR			PROVRNU- TA RUPA ELEMENT CJELINE							ZAVIČAJ ELAMITA	LUKAS NOLA PAPIŃSKA EKSKLAVA U RIMU		
HIDAJET (BIŠČEVIĆ) ODMILA				... HELLE- BAUT ANGLOAM. JEDINICA MASE					PJEVAČ PISAK RUDARSKI EKSPLOZIV				
AZIJATI							MAĐARSKI PJSNIK, BELA POVIK PRI DIZANJU						
MALO RILO, RILCE						RUDA ŽELJEZA GRADIĆ U BIH							
"DOKTOR"			INFORMA- CIJSKI PREFIKS "KU-KLUX- -KLAN"					SPLITSKI ANAGRA- MIST, STJEPAN ... ILI ON					
RIBARSKA MREŽA, VLAK				IZOTOP RADONA (Tn) GRČKO SLOVO						MJEŠTO BLAŽEN- STVA RIMSKA SESTICA			
OTVARATI KRAČUN													
BIVŠI NO- GOMETAS HAJDUKA													

RJEŠENJE KRIŽALJKE: mitska kritika, interpretator, rd, karakal, ms, aila, iver, tee, nvo, alet, bern, divan, tigrica, adriana, razin, ruanda, kuvaif, tan, imao- nemao, cl, provrt, ln, hido, tia, elio, azijci, balazs, rtoce, hemaif, dr, info, omero, sak, toron, raj, otkračunavati, nikola kalinić.

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Bruno Anušić, Ljiljana Dulić
Ivan Gregurić, Dražen Prčić,
Zvonko Sarić, Josip Stantić,
Thomas Šujić, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

mr. sc. Jasminka Dulić

POMOĆNIK I ZAMJENIK ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković (kultura i urednik Kužiša)
Dušica Dulić (novinarka)
Slavica Mamužić (novinarka)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Željka Vukov (društvo i urednica Hrcka)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik)
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević

LEKTOR:

Vladan Čutura

REDAKTOR I UREDNIK WEB IZDANJA:

Zvonimir Perušić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković-Lamić
Josip Horvat

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: »Rotografika«
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизација
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

Veličanstvena tuga

Otvaranjem obiteljskog albuma sončanske pučke pjesnikinje Pavke Domić pogled će vam zaplijeniti mnoštvo crno-bijelih fotografija starih četiri, pet, pa i više desetljeća. Pedantno posložene po nekom redosljedu, znanom samo vlasnici, izazivaju sjećanja na mnoga događanja na koja je već debelo pao plašt zaborava. Svaka fotografija odabrana bilo namjerno, bilo nasumice ima svoju priču nikada ispričanu, a puno puta prepričanu. Ova fotografija vezana je za jedan tužan događaj iz 1959. godine. Baka Pavka ga se i danas živo sjeća. »Ova fotografija nastala je na sončanskom groblju 1959. godine, nakon sprovoda jednog smrtno stradalog mladića, koliko se sjećam, poslije pada s nekakve skele. Snimljena je skupina od dvadesetšestero mladih ljudi odjevenih u starinske narodne nošnje. Bilo nas je dvanaest parova i dvije cure«, prisjeća se baka Pavka. Tada na groblju nije postojala kapela u kojoj bi tijelo pokojnika ležalo prije ukopa. Sve aktivnosti odvijale bi se u kući pokojnika. Po obi-

čaju, okupali bi ga i odjenuli u svečanu narodnu nošnju stariji ljudi i žene iz susjedstva i položili bi ga u lijes. Šešir bi stavili pokraj glave. Netko od najbliže rodbine, tko je dobro poznao pojedinosti iz obiteljskog života, otišao bi u crkvu prijaviti smrtni slučaj i dogovoriti se sa župnikom o terminu sprovoda, a potom kod kantora naručiti 'opivanje'. U večernjim satima u kući pokojnika, u pravilu u 'pridnje' sobe, održavao bi se konak. Otvoreni lijes s pokojnikom bio bi postavljen na dvije stolice uz čeonu zid s glavom prema ulici. Na zidu iznad lijesa bile bi okačene dvije prilike, a sa strana, u visini glave, dva svijećnjaka s upaljenim svijećama. Ljudi i žene dolazili bi posvetiti pokojnika, a žene bi ostale u prostoriji, molile bi se i pjevale prigodne crkvene napjeve. Najbliži bi uz pokojnika probdijeli cijelu noć. U terminu sprovoda u kuću pokojnika dolazili bi župnik i kantor. »Nakon obrednog dijela u kući, lijes s pokojnikom smještao bi se na drvenu napravu sličnu

nosilima, uz pomoć koje bi ga četvorica jačih ljudi nosila na posljednjem putu od kuće do groblja. Ukoliko je pokojnik bio mladih godina, pratili bi ga i mladi u narodnim nošnjama. Tada bi pokraj svakog nosača išla po jedna osoba u nošnji, naprijed djevojke, pozadi momci. Ta četvorka bi se povremeno mijenjala, tako da bi se izredalo svih dvanaest parova. Dvije djevojke bi ispred pogrebne povorke, a iza križa kojega bi nosio kum pokojnika, nosile dva crkvena barjaka. Na groblju, pokraj rake, u drugom dijelu obreda za vrijeme molitve i 'opivanja' stajali smo

s jedne strane rake, nasuprot obitelji, tamo gdje su bili i oni koji su nosili križ i barjake. Tih sprovoda s tugom se sjećam i danas. Nama mladim curama najčešće u dobi od 15 do 18 godina, ovakvi sprovodi bili su koliko lijepi, toliko dirljivi. Iako smo se tada uživale odijevati u narodne nošnje, iako je to za nas bilo nešto najsvečanije, prigode uvijekvečene ovom fotografijom u nama su izazivale neizmjernu tugu, jer je bespovratno i prerano otišao netko od nas, netko pred kim je tek trebao biti najplodniji dio života«, suznih očiju završava priču Pavka Domić.

OČNA KUĆA

optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20
KOD GLAVNE POŠTE

USKORO HRCKOV MASKENBAL!!!

10. veljače u restoranu KTC-a

Još se nije stižala graja od božićnih i novogodišnjih blagdana, a već se pripremamo za nova slavlja. Stiže nam veljača, a s njom i pokladno doba. Vrijeme je za maškare i Hrckov maskenbal.

Stoga, spremajte se... Očekuje vas ponovno jedan dobar tulum. Prepustite se mašti, osmislite najbolji kostim i dođite.

Zakazujemo susret, točnije Hrckov maskenbal, za dva tjedna.

KADA? Petak, 10. veljače.

U KOLIKO SATI? Od 14 do 16 sati.

GDJE? Restoran KTC-a.

ZA KOGA? Za sve vrtićance i učenike od I. do IV. razreda koji nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku (svi zainteresirani đaci viših odjela na hrvatskom jeziku su također dobrodošli).

NAPOMENA! Obvezno ponijeti sa sobom masku i DOOOBRO raspoloženje u golemim količinama.

PROGRAM: Zasad iznenađenje, a možda vam nešto i otkrijem u sljedećem broju...

27. siječnja 2012.

Karneval u šumi

Došlo je vrijeme karnevala,
sve zahvatio ludi je val,
cijela se šuma pripremati stala
jer treba poći na maskenbal:
tu će se plesati svu noć do daske,
ne smije nitko doći bez maske.

Svi počeli su razbijati glave
da smisle neki ludi štos,
da krabulju što ljepšu stave
sebi na usta, grlo i nos,
jer najljepša će nagradu dobiti
al' nije se lako do njega probiti.

Povorka maškara bješe dugačka:
mačka u miša, a miš u mačka
prerusio se toga dana,
krumpir je bio slatka banana,
u kišobran se maskirala roda,
a jež u četku za ribanje poda,
puž postao je brzo ždrijebe,
prepoznat nije mogao sebe,
čičak je rekao: »Sad mi se pruža
prigoda, bit ću rumena ruža!«

Žaba je kazala: »Izazov primam,
ne moraš baš se nimalo gnjaviti,
maskirnu odoru ja već imam,
samo ću drugu kapu staviti.«

Patak je rekao: »Ja ću biti klaun!«
Tukac je viknuo: »Ja ću biti paun!«
Muha je rekla: »Danas sam sklona
napraviti od sebe slona.«
»Ja ću biti slavu toga dana«,
odlučila je graktava vrana.
Led rekao je: »Znam što ću raditi,
sebe ću samo malo zasladiti
i sladoled ću postati zgodan
i čokoladi vrlo srodan.«
Jedino gusjenica mala
maskirati se nije znala.
Na bal je došla vrlo tužna.
»Svejedeno mi je, ja sam ružna«,
govorila je: »To je stvar jasna.«
Odzvonila je tad ponoć kasna.

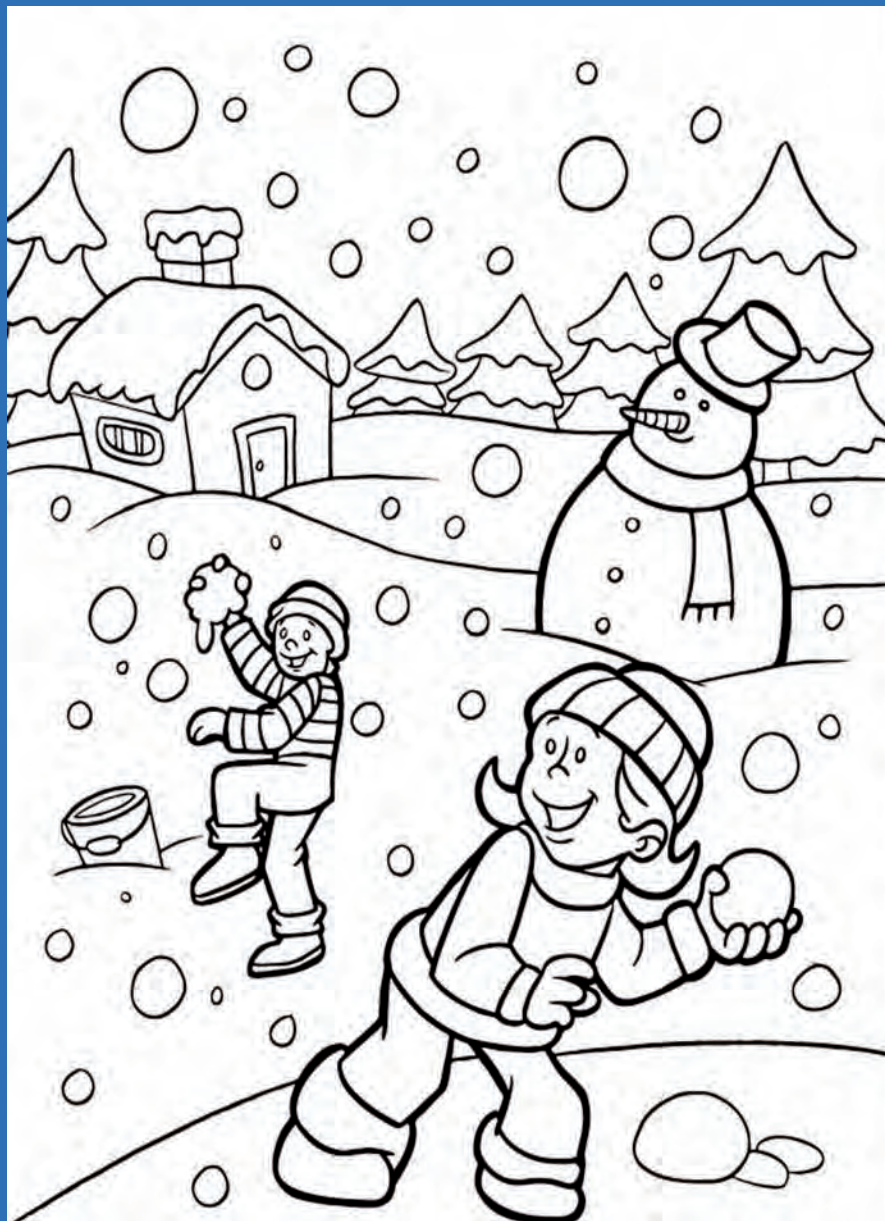
Svi su počeli maske skidati
i počeli se od smijeha kidati,
šaliti se i zafrkavati,
međusobno se prepoznavati.

Začudila se tada sva sala:
gle, gusjenica ona mala
leptirica je postala krasna.
To nije bila samo basna:
prvu je nagradu primila
i za te-ve se snimila

Luko Paljetak

OBOJI ME!

Cijeli raspust prošao je gotovo bez snijega. Bilo je nešto pahulja, ali nedovoljno za nas djecu i duge igre na snijegu. No, zimi nije kraj i nadamo se barem jednom hladnom valu s puno snijega, po mogućnosti za vikend kako ne bismo propustili ni jedan minut sjedeći u školi. Dotad snijeg gledamo samo na televiziji ili slušamo od onih koji su bili nešto sretniji pa su išli na zimovanje. Kako ne biste očajavali dok čekamo bijeli pokrivač, evo jedne prigodne bojanke. Bojice u ruke i na posao! Napravite zimsku idilu, barem na crtežu...

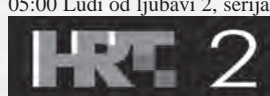

KALENDAR ZA NAREDNI TJEDAN

- 27. siječnja - Međunarodni dan sjećanja na žrtve holokausta – UN
- 27. siječnja - Školska slava – Sveti Sava
- 27. siječnja - Dan pismenosti u obitelji
- 28. siječnja - Europski dan zaštite osobnih podataka – Vijeće Europe
- 31. siječnja - Nacionalni dan bez duhanskog dima
- 1. veljače - Početak pažnje na poremećaje prehrane
- 2. veljače - Međunarodni dan zaštite močvara

**PETAK
27.1.2012.**

06:10 Najava programa
06:12 Trenutak spoznaje
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
07:10 Dobro jutro, Hrvatska
07:35 Vijesti
07:40 Dobro jutro, Hrvatska
08:57 Ludi od ljubavi 2, serija
10:00 Vijesti
10:12 Vijesti iz kulture
10:17 Umjetnost prostora: Izvana staro, unutra nov: Kuća u kući, dokumentarna serija
10:43 Umjetnost prostora: Pod pritiskom: Kako živjeti i raditi pod vodom?, dok. serija
11:12 Sve će biti dobro, serija
12:00 Dnevnik
12:30 Kad zavolim, vrijeme stane - telenovela
13:17 Dr. Oz, talk show
14:00 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:10 Drugo mišljenje
14:40 Škola hrvatskog folklor, emisija pučke i predajne kulture
15:10 Ponos Ratkajevih, serija
16:00 Alisa, slušaj svoje srce
16:50 Hrvatska uživo
17:00 Vijesti
18:05 Iza ekrana
18:35 Putem europskih fondova
18:50 Odmori se, zaslužio si 3 - TV serija
19:30 Dnevnik
20:02 Odabrao Delo H.: Zaboravljene mumije Papue Nove Gvineje, dokumentarni film
20:55 Ciklus hrvatske kinoteke: San o ruži
22:30 Dnevnik 3
23:05 Na rubu znanosti: Energetska samodostatnost
00:05 Filmski maraton: Reservoir dogs, američki film
01:40 Filmski maraton: Tri boje: Crveno, francusko-poljsko-švicarski film
03:15 Skica za portret
03:25 Dr. Oz, talk show
04:05 Na rubu znanosti: Energetska samodostatnost
05:00 Ludi od ljubavi 2, serija

06:10 Najava programa

06:15 Kad zavolim, vrijeme stane - telenovela
07:00 Trolovi, crtana serija (R)
07:25 Teletubbies, animirana serija
07:50 Mala TV:
--- TV vrtić: Rodak Sebastian
--- Oblutak, crtani film
--- Tajni dnevnik patke Matilde
08:20 Amika, serija za djecu
08:35 Amika, serija za djecu
08:50 Školski sat: Imati psa
--- Puni krug
09:35 Pseća ophodnja, serija
10:00 Prijenos sjednice Hrvatskog sabora
13:30 Krhotine, norveški film
14:50 Crtani film
15:00 Mala TV:
--- TV vrtić: Rodak Sebastian
--- Oblutak, crtani film
--- Tajni dnevnik patke Matilde
15:30 Crtani film
15:40 Školski sat: Imati psa
--- Puni krug
16:25 Degrassi Novi naraštaj 2, serija za mlade
16:50 Obična klinka, serija
17:15 Briljanteen
18:00 Regionalni dnevnik
18:20 Županijska panorama
18:30 Glee 2, serija za mlade
19:15 Simpsoni 19, crtana serija
19:40 Glazba, glazba...tambure
20:00 Sjećanja jedne gejš, američki film
22:25 Seraphim Falls, američki film
00:25 Buđenje mrtvih 8, serija
01:10 Buđenje mrtvih 8, serija
01:55 Zločini bez sankcija, serija
02:40 Retrovizor: Dva i pol muškarca 6, humoristična serija (R)
03:00 Retrovizor: Lovci na natprirodno 4, serija
03:40 Vrijeme je za jazz : 65 godina Jazz orkestra HRT-a, gost Matija Dedić
04:55 Noćni glazbeni program

06:05 Nate Berkus Show, serija
06:55 Jumanji, crtana serija
07:20 Beba Felix, crtana serija
07:45 TV izlog
08:00 Zauvijek susjedi, serija R
09:00 TV izlog
09:15 Kad lišće pada, serija R
10:15 Izgubljena čast, serija R
11:15 Inspektor Rex, serija R
12:15 IN magazin R
13:00 Larin izbor, serija R
14:00 Oluja u raju, serija
15:00 Inspektor Rex, serija
16:00 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin

18:05 Kad lišće pada, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Izgubljena čast, serija
21:00 Otporan na metke, film
22:45 Vraćanje duga, film
00:30 Batman, igrani film R
02:35 Otporan na metke, film R
04:05 Ezo TV, tarot show
05:35 Kraj programa

06:50 RTL Danas, informativna emisija (R)
07:25 Vatreno nebo, telenovela (R)
08:20 Dragon Ball Z, animirani film (R)
08:45 PopPixie, crtani film
09:00 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
09:40 Cobra 11, akcijska serija (dvije epizode) (R)
11:35 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
12:25 Vatreno nebo, telenovela (dvije epizode)
14:10 Krv nije voda, serija (R)
15:05 Cobra 11, akcijska serija (dvije epizode)
16:55 RTL 5 do 5
17:05 Večera za 5, lifestyle emisija
18:00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18:30 RTL Danas
19:05 Krv nije voda, serija
20:00 Šakal, film, akcijski
22:10 Krokodil Dundee 2, film, avanturistički
00:05 Nema zemlje za starce, igrani film, kriminalistička drama
02:10 Astro show, emisija uživo
03:10 RTL Danas, (R)
03:45 CSI, kriminalistička serija (dvije epizode)

**SUBOTA
28.1.2012.**

05:55 Najava programa
06:00 Drugo mišljenje
06:45 Iza ekrana
07:15 Škola hrvatskog folklor, emisija pučke i predajne kulture
07:45 Hrvatska kronika BiH
08:00 Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Freckles, američki film
09:25 Teče život, dokumentarni film
09:50 Vijesti iz kulture
10:00 Vijesti
10:11 Kućni ljubimci
10:45 Azijske razglednice: Tko nije vidio Bangkok, dokumentarna serija
11:15 Normalan život, emisija

12:00 Dnevnik
12:30 Veterani mira, emisija
13:15 Duhovni izazovi, međureligijski magazin
13:45 Prizma
14:30 manjinski Mozaik
14:45 Jelovnici izgubljenog vremena: Sipa gospodarica noći
15:10 Eko zona
15:35 Ekspedicija tigar, dokumentarna serija
16:30 Euromagazin: Sjeverna Irska - Pet minuta raja (R)
17:00 Vijesti
17:20 Reporter: Nunavut - naša zemlja
18:20 Potrošački kod
19:20 Globalno sijelo
19:20 Loto 7/39
19:30 Dnevnik
20:01 Zvijezde pjevaju svijeta: Grace Kelly, dokumentarna serija
21:50 Najmoćnije žene
22:45 Dnevnik 3
23:05 Vijesti iz kulture
23:10 Večernja premijera: Vjerni Danny, američko-njemačko-britanski film
00:50 Filmski maraton: Priča o Su San, hongkonški film
02:40 Filmski maraton: Najluđi radio show
04:20 Skica za portret
04:25 Najmoćnije žene svijeta: Grace Kelly, dokumentarna serija
05:15 Potrošački kod
05:45 Eko zona

07:00 Panorame turističkih središta Hrvatske
08:10 Najava programa
08:15 Opera box
08:45 Patak Frka, crtana serija (R)
09:10 Djevojčica iz budućnosti 2, crtana serija
09:35 Mala TV
--- Baltazar: Veseli most
--- Danica i zeko
--- Čarobna ploča: II razred, 5.epizoda
10:05 Trolovi, crtana serija
10:30 Hugo i Josefín, švedski film za djecu
11:55 Garmisch-Partenkirchen: Svjetski skijaški kup - spust, prijenos
13:05 Dokumentarni film
13:35 KS Automagazin
14:35 Mijenjam svijet
15:05 4 zida
15:35 Sjećanja jedne gejš, američki film
17:55 Garfield, američki igrano-animirani film
19:15 Simpsoni 19, crtana serija

19:40 Glazba, glazba... evergreen
20:00 Ciklus Michaela Moorea: Bolesno, dokumentarni film
22:05 Bili smo vojnici, američki film
00:20 Ljubavnice 2, serija
01:05 Fringe - na rubu 1, serija
02:00 Svi laureati Janigra
03:15 Noćni glazbeni program

05:35 TV Izlog
05:50 I tako to..., serija
06:15 Došli su u Corduru, igrani film
08:15 Winx, crtana serija
08:40 Gormiti, crtana serija R
09:05 Pčelica na zadatku, crtani film
10:00 Larin izbor, serija R
12:00 Smallville, serija
13:00 Frikovi, serija
14:00 Za dobra stara vremena, igrani film
16:00 Provjereno, informativni magazin R
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Čovjek iz Virginije, igrani film
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Od kolijevke do groba, igrani film
22:00 Specijalist, igrani film
00:05 Tri kralja, igrani film
02:00 Vraćanje duga, film, R
03:35 Došli su u Corduru, film, R
05:30 Ezo TV, tarot show
06:30 Kraj programa

06:15 RTL Danas, (R)
06:50 Vatreno nebo, telenovela (R)
07:40 X-Men, animirani film
08:05 PopPixie, animirani film (dvije epizode) (R)
08:35 Učilica, kviz za djecu
09:10 Ruža vjetrova, dramska serija (dvije epizode) (R)
11:05 Neustrašivi Spirit, film, obiteljska animirana pustolovina
12:40 Srce i duše, igrani film, romantična komedija
14:30 Zaljubljeni do ušiju, film, romantična komedija
16:00 Brodolom života, film, avanturistička drama
18:30 RTL Danas
19:10 Galileo, zabavna/obrazovna emisija
20:00 Traži se bodyguard, igrani film, komedija
21:45 TV premijera: Momačka zabava 2, igrani film, komedija
23:35 Najbolji prijatelji, film, romantična komedija

01.25 Astro show, emisija uživo
02.25 RTL Danas, (R)
03.00 Nema zemlje za starce,
film, kriminalistička
drama (R)

NEDJELJA 29.1.2012.

06:10 Najava programa
06:15 Duhovni izazovi,
međureligijski magazin
07:00 Normalan život, emisija
07:40 Globalno sijelo
08:10 Zlatna kinoteka:
Sve što nebo dopušta,
američki film
09:55 Vijesti iz kulture
10:00 Vijesti
10:06 ni DA ni NE
11:01 Poirot 2, serija
12:00 Dnevnik
12:30 Plodovi zemlje
13:25 Split: More
14:00 Nedjeljom u dva
15:05 Smokey i Bandit,
američki film
17:00 Vijesti
17:15 Mir i dobro
17:45 Vrtlari
18:15 Ljepom našom:
Trnovec Bartolovečki
19:20 Loto 6/45
19:30 Dnevnik
20:01 Sve u 7!, kviz
20:55 Loza, dramska serija
21:45 Dnevnik 3
22:05 Vijesti iz kulture
22:10 Hotel Babylon 4, serija
23:05 Nedjeljom u dva
00:05 Poirot 2, serija
00:55 Borat, američki film (R)
02:15 Hotel Babylon 4, serija
03:05 Skica za portret
03:20 Vrtlari
03:50 Ljepom našom:
Trnovec Bartolovečki
04:50 Plodovi zemlje

07:00 Panorame turističkih
središta Hrvatske
07:35 Svi laureati Janigra
08:35 Mala TV
--:-- TV vrtić: Pokvareni
telefon
--:-- Brlog: Roda (R)
--:-- Tajni dnevnik patke
Matilde: Film
09:05 Vesele trojke, crtana serija
09:30 Hamtaro, crtana serija
09:55 Merlin 2, serija
10:40 Biblija
10:50 Portret Crkve i mjesta
11:00 Kutina: Misa, prijenos
12:30 Garmisch-Partenkirchen:
Svjetski skijaški kup -
superG, prijenos
13:25 Sportski program ili

Film
15:25 Eindhoveen: EP u
vaterpolu - finale, prijenos
16:40 Olimp - sportska emisija
16:50 Beograd: Rukometno
EP, finale
18:40 Olimp - sportska emisija
19:05 Simpsoni 19,
crtana serija
19:30 Glazba, glazba...
20:00 Major Dundee,
američki film
22:05 Filmski boutique:
Kill Bill 1, američko-
japanski film
00:00 Posebni dodaci,
emisija o filmu
00:15 Garaža: Adastra
00:40 Noćni glazbeni program

06:30 I tako to..., serija
06:55 Televizijska posla, serija
08:20 Braća, serija
08:50 Winx, crtana serija
09:15 Gormiti, crtana serija
09:40 Pandine metode,
crtani film
11:05 Larin izbor, serija R
13:05 Za dobra stara vremena,
igrani film R
15:05 Čovjek iz Virginije,
igrani film R
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Selidba, igrani film
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Harry Potter i zatočenik
Azkabana, igrani film
22:35 Red Carpet,
showbiz magazin
23:50 Od kolijevke do groba,
igrani film R
01:35 Specijalist, igrani film R
03:25 Heroji, serija
05:40 Televizijska posla,
serija R
06:00 Kraj programa

06:00 RTL Danas, (R)
06:35 X- Men, animirani film
07:00 PopPixie, crtani film
(tri epizode) (R)
07:50 Ruža vjetrova, dramska
serija (dvije epizode) (R)
09:45 U dobru i zlu, igrani
film, komedija
11:45 Traži se bodyguard,
igrani film, komedija
13:35 Najbolji prijatelji, film,
romantična komedija (R)
15:30 Otok, dramska serija
16:30 Ljubav je na selu,
dokumentarna sapunica (R)
17:40 Ekkluziv Vikend,
magazin
18:30 RTL Danas
19:10 Galileo, zabavna/
obrazovna emisija
20:00 Tesna koža 3,

HRT1 28.01.2012. 16:30 Euromagazin: Naslov epizode: SJEVERNA IRSKA - PET MINUTA RAJA

Kada je na Veliki petak 1998. pot-
pisan Mirovni spo-
razum u Sjevernoj
Irskoj, označio je
kraj krvavih suko-
ba između katolika i
protestanata. Kako se
danas živi u Belfastu
i Londonderryju,
kako nakon godina
sukoba katolička i
protestantska zajed-
nica grade povjerenje
i suživot? Što danas
govore nekadašnji

borci koji su ubijali zbog vjere,
teritorija, političke ideje. Je li bilo
vrijedno? U polusatnoj reportaži
Tene Perišin glavni akteri su bivši
politički zatvorenici, danas zago-
vornici mira.

Autor: Tena Perišin

Snimatelj: Hrvoje Reder

igrani film, komedija
21.30 Ljubav je na selu,
dokumentarna sapunica
22.30 CSI: Miami,
serija (tri epizode)
01.00 Astro show, emisija uživo
02.00 RTL Danas,
informativna emisija (R)
02.35 Momačka zabava 2,
igrani film, komedija (R)

PONEDJELJAK 30.1.2012.

05:37 Najava programa
05:42 Split: More
06:12 Mir i dobro
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
07:10 Dobro jutro, Hrvatska
07:35 Vijesti
07:40 Dobro jutro, Hrvatska
08:57 Ludi od ljubavi 2, serija
10:00 Vijesti
10:15 Kako priroda liječi:
Jin i jang - iscjeliteljsko
umijeće kineske medicine,
dokumentarna serija
10:41 Kako priroda liječi:
Putovi do islamskog
iscjeliteljstva - potraga,
dokumentarna serija
11:13 Sve će biti dobro, serija
12:00 Dnevnik
12:30 Kad zavolim, vrijeme
stane - telenovela
13:20 Dr. Oz, talk show
14:00 Vijesti uz hrvatski
znakovni jezik
14:10 Treća dob, emisija za
umirovljenike
14:40 Glas domovine

15:15 Ponos Ratkajevih, serija
16:00 Alisa, slušaj svoje srce
16:50 Hrvatska uživo
17:00 Vijesti
18:00 8. kat, talk-show
18:50 Odmori se, zaslužio si
3 - TV serija
19:30 Dnevnik
20:05 TV Bingo
20:25 Tito - posljednji
svjedoci testamenta:
Patnja i nada,
dokumentarna serija
21:25 Puls Hrvatske
22:25 Provodi i sprovodi,
humoristična serija
23:00 Dnevnik 3
23:35 Svijet profita
00:10 Portret: Ivan Kožarić,
dokumentarni film
00:50 In medias res
01:35 Dr. House 7, serija
02:20 TračERICA 2, serija
03:00 CSI: Miami 8, serija
03:45 Skica za portret
03:55 Svijet profita
04:25 Ludi od ljubavi 2, serija
05:20 8. kat, talk-show

06:10 Najava programa
06:15 Kad zavolim, vrijeme
stane - telenovela
06:55 Trolovi, crtana serija (R)
07:20 Teletubbies, animirana
serija
07:45 Mala TV:
--:-- TV vrtić: Prase
--:-- Brlog: Bjeloglavi sup (R)
--:-- Čarobna ploča - 2. razred (6.)
08:20 Amika, serija
08:35 Amika, serija
08:50 Školski sat: Špilje

Hrvatske
09:35 Pseća opходnja, serija
10:00 Alisa, slušaj svoje srce
10:45 Degrassi Novi naraštaj
2, serija za mlade
11:10 Hotel Zombi,
crtana serija
11:35 Plodovi zemlje (R)
12:25 4 zida
12:55 KS Automagazin
13:25 Dječak koji je tražio
zlato, njemački film
14:50 Mala TV:
15:25 Školski sat: Špilje
Hrvatske
16:10 Degrassi Novi naraštaj
2, serija za mlade
16:35 Doktor Who 2, serija
17:40 ATP Zagreb Indoors,
prijenos 1. meča
--:-- Simpsoni 19, crtana serija
20:00 In medias res
20:50 Top Gear 9,
dokumentarna serija
21:40 Dr. House 7, serija
22:25 TračERICA 2, serija
23:10 CSI: Miami 8, serija
23:55 Kalifornikacija 3,
humoristična serija
00:25 Zločini bez sankcija,
serija
01:10 Retrovizor: Dva i pol
muškarca 6, serija (R)
01:30 Retrovizor: Lovci na
natprirodno 4, serija
02:10 ATP Zagreb Indoors,
snimka 2. meča
03:40 Noćni glazbeni program
 06:05 Nate Berkus Show, serija
06:55 Jumanji, crtana serija
07:20 Beba Felix, crtana serija

07:45 TV izlog
08:00 Zauvijek susjedi, serija R
09:00 TV izlog
09:15 Kad lišće pada, serija R
10:15 Izgubljena čast, serija R
11:15 Inspektor Rex, serija R
12:15 IN magazin R
13:00 Larin izbor, serija R
14:00 Oluja u raju, serija
15:00 Inspektor Rex, serija
16:00 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:05 Kad lišće pada, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Izgubljena čast, serija
21:00 Larin izbor, serija
22:05 Večernje vijesti
22:25 Jedan jedini, igrani film
00:00 Osvetnik, igrani film
01:35 Seinfeld, serija
02:00 Nestali, serija
02:45 Selidba, igrani film R
04:15 Ezo TV, tarot show
05:15 Dnevnik Nove TV R
05:55 Kraj programa

06:40 RTL Danas, informativna emisija (R)
07:20 Dragon Ball Z, animirani film (R)
07:45 PopPixie, crtani film
08:00 Cobra 11, akcijska serija (dvije epizode) (R)
10:05 Ekkluziv Vikend, magazin (R)
10:45 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
11:35 Vatrene nebo, telenovela (dvije epizode)
13:20 Ruža vjetrova, dramska serija (R)
14:10 Krv nije voda, serija (R)
15:05 Cobra 11, akcijska serija (dvije epizode)
16:55 RTL 5 do 5
17:05 Večera za 5, lifestyle emisija
18:00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18:30 RTL Danas
19:05 Krv nije voda, serija
20:00 Ruža vjetrova, dramska serija
20:50 Faktor kaosa, igrani film, akcijski
22:35 Nestali u akciji, igrani film, akcijski
00:20 RTL Vijesti
00:35 CSI: Miami, serija
01:20 Astro show
02:20 CSI: Miami, serija (dvije epizode)
03:55 RTL Danas, (R)

**UTORAK
31.1.2012.**

06:02 Najava programa
06:07 Treća dob, emisija za umirovljenike
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
07:10 Dobro jutro, Hrvatska
07:35 Vijesti
07:40 Dobro jutro, Hrvatska
09:00 Ludi od ljubavi 2, serija
10:00 Vijesti
10:10 Vijesti iz kulture
10:15 Kako priroda liječi: Ljekovita moć kristala, dokumentarna serija
10:42 Kako priroda liječi: Andski iscjelitelji - Tajne medicine Kallawava, dokumentarna serija
11:12 Sve će biti dobro, serija
12:00 Dnevnik
12:30 Kad zavolim, vrijeme stane - telenovela
13:20 Dr. Oz, talk show
14:00 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:10 Među nama
14:40 Znanstvena petica
15:15 Ponos Ratkajevih, serija
16:00 Alisa, slušaj svoje srce
16:50 Hrvatska uživo
17:00 Vijesti
18:00 8. kat, talk-show
18:50 Odmori se, zaslužio si 3 - TV serija
19:30 Dnevnik
20:02 Sve u 7!, kviz
20:55 Druga strana rock and rolla, dokumentarni film
21:25 U Europi, dokumentarna serija
22:05 Otvoreno
23:25 Vijesti iz kulture
23:30 Troantico: Trogir pod zaštitom UNESCO-a, dokumentarni film
00:20 Ciklus europskog filma: Tajna, francuski film
02:05 In medias res
02:50 CSI: Miami 8, serija
03:35 Tračica 2, serija
04:15 Skica za portret
04:25 Ludi od ljubavi 2, serija
05:20 8. kat, talk-show

06:10 Najava programa
06:15 Kad zavolim, vrijeme stane - telenovela
07:00 Trolovi, crtana serija (R)
07:25 Teletubbies, animirana serija
07:50 Mala TV:
08:20 Amika, serija
08:35 Amika, serija
08:50 Školski sat: Drstruktivno ponašanje u vrijeme izlazaka
09:35 Pseća ophodnja, serija
10:00 Alisa, slušaj svoje srce
10:45 Degrassi Novi naraštaj 2, serija za mlade

11:10 Hotel Zombi, crtana serija
11:35 Reprizni program
11:45 Vrtlarica
12:15 Top Gear 9, dokumentarna serija
13:35 Morrison će dobiti sestru, nizozemski film
14:50 Mala TV:
15:20 Školski sat: Destruktivno ponašanje u vrijeme izlazaka
16:05 Degrassi Novi naraštaj 2, serija za mlade
16:30 Obična klinka, serija
16:55 Doktor Who 2, serija
17:45 ATP Zagreb Indoors, prijenos 1. meča
--- Simpsoni 19, crtana serija
19:55 Večeras
20:00 In medias res
20:40 Split: Futsal, EP: Hrvatska - Rumunjska, emisija
20:50 Split: Futsal, EP: Hrvatska - Rumunjska, prijenos
22:20 Split: Futsal, EP: Hrvatska - Rumunjska, emisija
22:35 Tračica 2, serija
23:20 CSI: Miami 8, serija
00:05 Bez oduševljenja, molim! 7 - serija
00:35 Trust me, serija
01:20 Retrovizor: Dva i pol muškarca 6, serija (R)
01:40 Retrovizor: Lovci na natprirodno 4, serija
02:20 ATP Zagreb Indoors, snimka 2. meča
03:50 Noćni glazbeni program

06:05 Nate Berkus Show
06:55 Jumanji, crtana serija
07:20 Beba Felix
07:45 TV izlog
08:00 Zauvijek susjedi, serija R
09:00 TV izlog
09:15 Kad lišće pada, serija R
10:15 Izgubljena čast, serija R
11:15 Inspektor Rex, serija R
12:15 IN magazin R
13:00 Larin izbor, serija R
14:00 Oluja u raju, serija
15:00 Inspektor Rex, serija
16:00 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:05 Kad lišće pada, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Izgubljena čast, serija
21:00 Larin izbor, serija
22:05 Večernje vijesti
22:25 Sudar na slijepo, film
00:10 Jedan jedini, film R
01:40 Seinfeld, serija 57/180
02:05 Nestali, serija
02:50 Osvetnik, igrani film R
04:20 Ezo TV, tarot show
05:20 Dnevnik Nove TV R

06:00 Kraj programa

06:55 RTL Danas, (R)
07:35 Dragon Ball Z, (R)
08:00 PopPixie, crtani film
08:15 Cobra 11, akcijska serija (dvije epizode) (R)
10:20 Ekkluziv Tabloid, (R)
10:45 Večera za 5, (R)
11:35 Vatrene nebo, telenovela (dvije epizode)
13:20 Ruža vjetrova, serija (R)
14:10 Krv nije voda, serija (R)
15:05 Cobra 11, (dvije epizode)
16:55 RTL 5 do 5
17:05 Večera za 5
18:00 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:05 Krv nije voda, serija
20:00 Ruža vjetrova, serija
20:50 Djevojka mog prijatelja, film, romantična komedija
22:35 Billy Madison, igrani film, komedija
00:10 RTL Vijesti
00:25 Faktor kaosa, film, akcijski (R)
02:05 Astro show, emisija uživo
03:05 RTL Danas, (R)

**SRIJEDA
1.2.2012.**

06:07 Najava programa
06:12 Među nama
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
07:10 Dobro jutro, Hrvatska
07:35 Vijesti
07:40 Dobro jutro, Hrvatska
08:57 Ludi od ljubavi 2, serija
10:00 Vijesti
10:10 Vijesti iz kulture
10:15 Kako priroda liječi: Otrovi - stvar je u dozi, dokumentarna serija
10:42 Kako priroda liječi: Liječenje bolova pijavicama, dok.serija
11:15 Sve će biti dobro, serija
12:00 Dnevnik
12:30 Kad zavolim, vrijeme stane - telenovela
13:15 Dr. Oz, talk show
14:10 Riječ i život
14:40 Indeks
15:15 Ponos Ratkajevih, serija
16:05 Alisa, slušaj svoje srce
17:00 Vijesti
18:00 8. kat, talk-show
18:45 Odmori se, zaslužio si 3 - TV serija
19:20 Loto 7/39
19:30 Dnevnik
20:02 Stipe u gostima 4, humoristična serija
20:40 Misija: Zajedno
21:30 Paralele

22:05 Otvoreno
23:00 Dnevnik 3
23:25 Vijesti iz kulture
23:35 Putem europskih fondova
23:50 Drugi format
00:35 In medias res
01:20 Tračica 2, serija
02:00 CSI: Miami 8, serija
02:45 Skica za portret
02:50 Paralele
03:20 Indeks
03:50 Drugi format
04:35 Ludi od ljubavi 2, serija
05:30 8. kat, talk-show

06:10 Najava programa
06:15 Kad zavolim, vrijeme stane - telenovela
06:55 Trolovi, animirana serija (R)
07:20 Teletubbies, serija
07:45 Mala TV:
08:20 Amika, serija
08:35 Amika, serija
08:50 Školski sat: Put neandertalaca
--- Izazovi: Prvak, poljski dokumentarni film
09:35 Pseća ophodnja, serija
10:00 Prijenos sjednice Hrvatskog sabora
13:25 Rin Tin Tin 2: Cool Dog, američki film
14:50 Mala TV:
15:25 Školski sat:
16:10 Degrassi Novi naraštaj 2, serija za mlade
16:30 Obična klinka, serija
16:55 Doktor Who 2, serija
17:45 ATP Zagreb Indoors, prijenos 1. meča

--- Simpsoni 19, crtana serija
--- Glazba, glazba...
20:00 In medias res
20:50 Divlje guske, britansko-američki film
23:00 Tračica 2, serija
23:45 CSI: Miami 8, serija
00:30 Kath&Kim 1, humoristična serija
00:55 Trust me, serija
01:40 Retrovizor: Dva i pol muškarca 6, serija (R)
02:05 Retrovizor: Lovci na natprirodno 4, serija
02:50 ATP Zagreb Indoors, snimka 2. meča
04:20 Noćni glazbeni program

06:05 Nate Berkus Show
06:55 Jumanji, crtana serija
07:20 Beba Felix
07:45 TV izlog
08:00 Zauvijek susjedi, serija R
09:00 TV izlog
09:15 Kad lišće pada, serija R
10:15 Izgubljena čast, serija R
11:15 Inspektor Rex, serija R

12:15 IN magazin R
 13:00 Larin izbor, serija R
 14:00 Oluja u raju, serija
 15:00 Inspektor Rex, serija
 16:00 Zauvijek susjedi, serija
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 IN magazin
 18:05 Kad lišće pada, serija
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Izgubljena čast, serija
 21:00 Larin izbor, serija
 22:05 Večernje vijesti
 22:25 Izigrane, igrani film
 00:00 U posljednjoj fazi, film
 02:05 Zvijer, serija
 02:50 Seinfeld, serija
 03:40 CSI Prag, serija
 04:25 Ezo TV, tarot show
 05:25 Dnevnik Nove TV R
 06:00 Kraj programa

06:55 RTL Danas, (R)
 07:35 Dragon Ball Z, film (R)
 08:00 PopPixie, crtani film
 08:15 Cobra 11, akcijska serija (dvije epizode) (R)
 10:20 Ekkluziv Tabloid, (R)
 10:45 Večera za 5, (R)
 11:35 Vatro nebo, telenovela (dvije epizode)
 13:20 Ruža vjetrova, serija (R)
 14:10 Krv nije voda, serija (R)
 15:05 Cobra 11, (dvije epizode)
 16:55 RTL 5 do 5
 17:05 Večera za 5
 18:00 Ekkluziv Tabloid
 18:30 RTL Danas
 19:05 Krv nije voda, serija
 20:00 Ruža vjetrova, serija
 20:50 Mentalist, kriminalistička dramska

serija (dvije epizode) (R)
 22:25 CSI: NY, (dvije epizode)
 00:00 RTL Vijesti
 00:15 Billy Madison, igrani film, komedija (R)
 01:45 Astro show, emisija uživo
 02:45 RTL Danas, (R)

ČETVRTAK 2.2.2012.

06:07 Najava programa
 06:12 Riječ i život
 07:00 Dobro jutro, Hrvatska
 07:05 Vijesti
 07:10 Dobro jutro, Hrvatska
 07:35 Vijesti
 07:40 Dobro jutro, Hrvatska
 08:57 Ludi od ljubavi 2, serija
 10:00 Vijesti
 10:10 Vijesti iz kulture
 10:15 Kako priroda liječi: Pustinjska ljekarna, dokumentarna serija
 11:10 Sve će biti dobro, serija
 12:00 Dnevnik
 12:30 Kad zavolim, vrijeme stane - telenovela
 13:15 Dr. Oz, talk show
 14:00 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14:10 Trenutak spoznaje
 14:40 Hrvatska kronika BiH
 14:55 Kulturna baština
 15:15 Ponos Ratkajevih, serija
 16:00 Alisa, slušaj svoje srce
 16:50 Hrvatska uživo
 17:00 Vijesti
 18:00 8. kat, talk-show
 18:50 Odmori se, zaslužio si 3 - TV serija

19:30 Dnevnik
 20:02 Sve u 71, kviz
 20:55 Pola ure kulture
 21:25 Ciklus dobitnika Oscara: Djevojka od milijun dolara, američki film
 23:45 Dnevnik 3
 00:10 Vijesti iz kulture
 00:20 Koncert zabavne glazbe
 01:20 In medias res
 02:05 Dr. House 7, serija
 02:50 TračERICA 2, serija
 03:35 Skica za portret
 03:45 Kulturna baština
 04:00 Pola ure kulture
 04:25 Ludi od ljubavi 2, serija
 05:20 8. kat, talk-show

06:10 Najava programa
 06:15 Kad zavolim, vrijeme stane - telenovela
 06:55 Trolovi, animirana serija (R)
 07:20 Teletubbies, serija
 07:45 Mala TV:
 08:20 Amika, serija
 08:35 Amika, serija
 08:50 Školski sat: Poticanje kreativnosti i kreativnog ponašanja
 09:35 Pešća ophodnja, serija
 10:00 Prijenos sjednice Hrvatskog sabora
 13:25 Let 93, američki film
 14:50 Mala TV:
 15:25 Školski sat: Poticanje kreativnosti i kreativnog ponašanja
 16:10 Degrassi Novi naraštaj 2, serija za mlade
 16:30 Obična klinka, serija

16:55 Doktor Who 2, serija
 17:45 ATP Zagreb Indoors, prijenos 1. meča
 20:00 In medias res
 20:50 Zalagaonica, dokumentarna serija
 21:10 Zalagaonica, dokumentarna serija
 21:35 Dr. House 7, serija
 22:20 TračERICA 2, serija
 23:05 CSI: Miami 8, serija
 23:50 Uvijek je sunčano u Philadelphiji 5, humoristična serija
 00:15 Trust me, serija
 01:00 Retrovizor: Dva i pol muškarca 6, serija (R)
 01:25 Retrovizor: Lovci na natprirodno 4, serija
 02:10 ATP Zagreb Indoors, snimka 2. meča
 03:40 Noćni glazbeni program

06:05 Nate Berkus Show
 06:55 Jumanji, crtana serija
 07:20 Beba Felix
 07:45 TV izlog
 08:00 Zauvijek susjedi, serija R
 09:00 TV izlog
 09:15 Kad lišće pada, serija R
 10:15 Izgubljena čast, serija R
 11:15 Inspektor Rex, serija R
 12:15 IN magazin R
 13:00 Larin izbor, serija R
 14:00 Oluja u raju, serija
 15:00 Inspektor Rex, serija
 16:00 Zauvijek susjedi, serija
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 IN magazin
 18:05 Kad lišće pada, serija
 19:15 Dnevnik Nove TV

20:05 Izgubljena čast, serija
 21:00 Larin izbor, serija
 22:05 Večernje vijesti
 22:25 Provjereno
 23:25 Batman se vraća, film
 01:30 Odjek smrti: Povratak, igrani film
 03:00 Heroji, serija
 04:30 Ezo TV, tarot show
 05:30 Dnevnik Nove TV R
 06:00 Kraj programa

06:55 RTL Danas, (R)
 07:35 Dragon Ball Z, animirani film (R)
 08:00 PopPixie, crtani film
 08:15 Cobra 11, akcijska serija (dvije epizode) (R)
 10:20 Ekkluziv Tabloid, (R)
 10:50 Večera za 5, (R)
 11:35 Vatro nebo, telenovela (dvije epizode)
 13:20 Ruža vjetrova, serija (R)
 14:15 Krv nije voda, serija (R)
 15:05 Cobra 11, akcijska serija (dvije epizode)
 16:55 RTL 5 do 5
 17:05 Večera za 5
 18:00 Ekkluziv Tabloid
 18:30 RTL Danas
 19:05 Krv nije voda, serija (R)
 20:00 Ruža vjetrova, serija
 21:00 CSI, kriminalistička serija (četiri epizode)
 00:05 RTL Vijesti
 00:20 Mentalist, dramska serija (dvije epizode) (R)
 01:50 Astro show, emisija uživo
 02:50 CSI: NY, serija (dvije epizode)
 04:20 RTL Danas, (R)

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od pone-
 djeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radio-
 televizije Vojvodine. Osim novosti iz života hrvatske manjinske zajednice,
 emisija donosi i informacije o događajima u zemlji i okruženju.

Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16
 sati a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom od 16,30 sati.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz
 Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 18 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrt-
 kom u 18 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«,
 emitira se na HRT1 ponedjeljkom od 14,40 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov
 prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH •
 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični
 savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

Poetski predah • 'Popularne melodije' - zabavna
 glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glaz-
 bene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki
 majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock
 vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche
 Welle (ponedjeljkom) • 'Kulturna povijest' (utorkom)
 • 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje
 dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

»U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • 'Aktuali-
 je' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kul-
 tur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche
 Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena«
 - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

Narodna glazba • Blic vijesti i
 odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:
 Subota

18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
 • 18,15 'Vojvodanski tjedan'
 • 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
 • 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
 • 20,00 Divni novi svijet
 • 20,55 Odjava programa

Nedjelja

18,00 Najava programa, Vijesti dana
 • 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti,
 zabavna glazba)
 • 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
 • 19,30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu
 Hrvatskoga radija
 • 20,00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog
 radija iz Pitomače (RH)
 20,55 Odjava programa

104,4 Mhz

HRVATSKA GLAZBENA UDRUGA »FESTIVAL BUNJEVAČKI PISAMA« SUBOTICA

Raspisuje NATJEČAJ

Za skladbe koje će se izvesti na XII. FESTIVALU BUNJEVAČKI PISAMA
Festival će se održati u rujnu (septembru) 2012. godine u Subotici

Osnovna svrha ovoga festivala je promocija i popularizacija nove bunjevačke pisme i poticaj svima, a osobito mladima da i sami doprinesu očuvanju i unapređenju kulturne baštine svoga roda i naroda.

PROPOZICIJE NATJEČAJA:

1. Tekst i glazba trebaju predstavljati život i običaje bačkih Bunjevaca;
2. Tekst pjesme mora biti pisan ikavicom ili ijekavicom;
3. Pjesma može imati 3-4 strofe;
4. Dužina pjesme je 3-5 minuta;
5. Note (melodija, akordi) i tekst treba dostaviti u 2 primjerka;
6. Uz tekst i melodiju obavezno dostaviti i demo snimku;
7. Radovi prethodno ne smiju biti izvođeni (premijerno izvođenje);
8. Jedan autor može dostaviti najviše 3 skladbe;
9. Primljeni radovi se ne vraćaju;
10. Radovi se šalju pod šifrom, a rješenje šifre (ime, prezime i adresa autora i kontakt telefon) mora biti u posebnoj, zatvorenoj kuverti;
11. Nakon odabira najboljih radova, stručna komisija će autore izvijestiti o rezultatima;
12. Festival se organizira isključivo na volonterskim principima, te se radovi neće honorirati;
13. Autor kompozicije koja je odabrana za izvedbu na festivalu samim slanjem kompozicije daje svoj neopozivi pristanak da se kompozicija studijski snimi i izda na nosaču zvuka i video zapisa radi popularizacije festivala.

Natječaj je otvoren **od dana objavljivanja do 31. svibnja 2012.**

Skladbe slati na adresu:

- Vojislav Temunović, Skerlićeva 17, Subotica, s naznakom:

ZA XII. FESTIVAL BUNJEVAČKI PISAMA; HGU FBP, Jo Lajoša 4a, Subotica; – vojot@open.telekom.rs

ODBOJKA

Domaći neuspjeh

SUBOTICA – Derbi susret 12. kola Super lige za odbojkašice između ŽOK Spartak i Crvene zvezde pripao je Beograđankama (0-3) koje su u prepunoj gradskoj dvorani sportova nadigrale domaće igračice. Drugim porazom u sezoni Subotičanke su prepustile vodeću poziciju pobjednicama, a sljedeći ligaški duel imaju ovoga vikenda protiv ekipe Dinamo Azotara iz Pančeva.

Spartak drži prvo mjesto

SUBOTICA – Odbojkaši Spartaka zabilježili su maksimalnu pobjedu protiv

momčadi VGSK (3-0) u 12. kolu Prve lige i zadržali prvu poziciju na tablici. U sljedećem prvenstvenom kolu slijedi gostovanje kod Borca u Starčevu.

KOŠARKA

Uvjerljiva pobjeda

SUBOTICA – Jedan koš je nedostajao igračicama KK Spartak za pobjedu od 50 poena razlike (100-51) protiv gostujuće ekipe Proleter, ali će ovaj rezultat ostati kao jedan od najuvjerljivijih u prvoligaškoj povijesti kluba. Nakon 15 odigranih prvenstvenih kola Subotičanke se nalaze na sedmom mjestu s 21 osvojenim bodom. Sljedeći susret igraju protiv Radničkog u Kragujevcu.

Minimalan poraz

SUBOTICA – Duel drugoplasirane i trećeplasirane momčadi natjecanja u košarkaškoj B ligi Srbije nesretno je, minimalnim porazom (56-57) završio za domaću momčad Spartaka. Gostujuća ekipa Konstantina iz Niša bolje se snašla u dramatičnoj završnici meča, a novim porazom Spartak je pao na petu poziciju. Priliku za popravni imat će ovoga vikenda na gostovanju kod Vojvodine u Novom Sadu.

STOLNI TENIS

Spartak – Vršac 4:1

SUBOTICA – Stolnotenisači Spartaka svladali su Vršac (4-1) u susretu 11. kola Super lige odigranom u novom stolnoteniskom centru u Dvorani sportova. Dva poena za ukupnu pobjedu donio je Čonić, a po jednu dobivenu partiju ostvarili su Kostadinović i Takarić. S novim bodovima Spartak se nalazi na četvrtoj poziciji prvenstvene tablice.

PLIVANJE

Uspjeh Novaka Savića

POTOČAC – Mladi plivač Spartaka Novak Savić proglašen je za najboljeg natjecatelja u konkurenciji do 11 godina na plivačkom mitingu »Jovanča Micić 2012« održanom prošlog vikenda na bazenu u Potočcu pokraj Jagodine. Kao jedini predstavnik svog kluba osvojio je prva mjesta u disciplinama 50 m slobodno, leđno i dupin.

NOGOMET

Mirić otišao, došli Kovačević i Binić

SUBOTICA – Jedini subotički nogometni Superligaš Spartak Zlatibor voda ostao je u prijelaznom roku bez povremenog reprezentativca Marka Mirića koji je prešao u redove Crvene zvezde. Igrački kadar Subotičana pojačala su dva nova igrača Aleksandar Kovačević i Vladan Binić, koji su na Gradski stadion stigli iz Sopota, odnosno Radničkog, klubova u kojima su igali kao pozajmljeni igrači Crvene zvezde.

Nakon zimske stanke, između jesenskog i proljetnog dijela prvenstva, nogometaši »Bačke 1901« su započeli s pripremama za nastavak natjecanja u Vojvođanskoj ligi skupina Istok. Jedan od prvotimaca najstarijeg kluba u državi, *Damir Lukač* je ujedno i stalni član nogometne reprezentacije hrvatske manjine u Srbiji.

»Nogometom sam se počeo baviti sa sedam godina u nogometnom klubu 'Bačka 1901' kod trenera *Dragana Ostojića* s kojim sam i započeo svoje prve nogometne korake. U Bačkoj sam trenirao do trinaeste godine, a potom odlazim u 'Spartak' gdje sam proveo tri sezone nastupajući za mlađe kategorije. Pokojni trener *Marko Vujković* me je zapazio i pozvao da se vratim u matični klub i nastupam za prvi tim 'Bačke 1901', što je za mene s tadašnjih 16 godina bila velika čast. Sljedeće dvije godine sam proveo u crveno-bijeloj majici, kada mi se ukazala prilika da odem u Mađarsku igrati za nogometni klub 'Heviz', a nakon provedene jedne sezone sam se vratio u Suboticu odslužiti vojni rok. Ponovno sam se vratio u 'Bačku 1901' gdje i danas igram pod trenerskom palicom *Josipa Zemka* na poziciji desnog beka gdje se od mene u napadu traži probijanje i dobri centaršutevi, a u fazi obrane čvrsta igra«, na početku razgovora je Damir Lukač opisao svoj dosadašnji nogometni put.

DAMIR LUKAČ, NOGOMETAŠ NK »BAČKA 1901«

Dva velika cilja

Ulazak u Srpsku ligu i prvo mjesto na Europeadi

Razgovor vodio: Dražen Prčić

JESENSKI DIO

Kako iz igračkog kuta za njega izgleda prvi dio nogometne sezone u Vojvođanskoj ligi, Damir u kraćim crtama opisuje: »Jesenski dio prvenstva završili smo na četvrtom mjestu s 3 boda zaostatka za vodećim 'Proleterom' iz Banatskog Karlovca. Tijekom prvog dije-

la sezone igrali smo dobro i uspjeli sakupiti važne bodove na teškim gostovanjima, ali smo kod kuće izgubili u derbiju od drugoplasiranog 'Radničkog' iz Bajmoka i još par bodova koji su 'na papiru' već bili osvojeni. Prema mome mišljenju najteža utakmica prvog dijela prvenstva bila je u Pančevu protiv glavnog konkurenta za prvo mjesto 'Dinama', koju smo dobili s 1-0.

Moja najbolja utakmica bila je na našem stadionu protiv 'Radničkog' iz Zrenjanina gdje sam asistirao kod dva pogotka i postigao moj najljepši gol u dosadašnjoj karijeri s preko 25 metara«.

PROLJEĆE

Prošlog tjedna startao je nogometni pogon NK »Bačke 1901« s pripremama za nastavak sezone u kojoj su neskrivene ambicije za plasman u viši rang natjecanja.

»S pripremama smo krenuli 16. siječnja, trener Zemko nam je od starta nametnuo jak tempo kako bi se što bolje pripremili za proljetni dio prvenstva. Treniramo svakodnevno na našem stadionu, a uskoro će nam početi i mnogobrojne prijateljske utakmice koje će nam pomoći da se dobro uigramo, kako bi se i novi igrači što prije uklopili u naš sustav igre. Ambicije kluba su ulazak u Srpsku ligu, ali da bi to postigli moramo dobro odigrati u nastavku sezone, a između ostalog pobijediti i glavne konkurente, 'Dinamo' iz Pančeva i 'Proleter' iz Banatskog Karlovca s kojima ćemo igrati na domaćem terenu, te se nadamo pobjedama koje bi nas dovele do vrha tablice.«

REPREZENTACIJA

Damir Lukač je već godinama član nogometne reprezentacije hrvatske nacionalne manjine u Srbiji za koju je nastupao na nekoliko međunarodnih natjecanja.

»Tijekom svoje dosadašnje karijere postao sam stalni član nogometne reprezentacije hrvatske manjine u Srbiji za koju sam prvi put zaigrao na poziv izbornika *Marinka Poljakovića*. Veliki uspjeh smo postigli 2008. godine kada smo postali viceprvaci prvoga europskog prvenstva nacionalnih manjina Europeade koja je igrana u Švicarskoj. Ove godine odlazimo na drugo europsko prvenstvo u Njemačku, gdje se nadamo i jednom stupnju više, odn. osvajanju šampionskog naslova i zlatne medalje«, zaključio je kraći razgovor Damir Lukač prvotimac NK »Bačke 1901« iz Subotice.

Želje

Trenutačne želje su mi da s klubom uđem u viši rang natjecanja i da s reprezentacijom osvojim Europeadu, europsko nogometno prvenstvo nacionalnih manjina.

SPECIJALNA PONUDA:

- Internistički pregled sa EKG, opšti pregled, dermatolog, psiholog, akupunkturolog 900
- Ginekološki pregled sa UZ i PAPA 2200
- Urološki pregled sa UZ 1900

Medic "MEDIC" poliklinika
SUBOTICA,
GEORGI DIMITROVA 5
Tel: 024/553-959, 024/551-595

POGLED S TRIBINA

Polufinale

Velikom pobjedom protiv aktualnih svjetskih, olimpijskih i europskih prvaka Francuza (29-22) u drugom kolu II. skupine, rukometna reprezentacija Hrvatske izborila je plasman u polufinale Europskog prvenstva. Nakon nekoliko bolnih poraza u finalnim susretima velikih natjecanja (osobito onoga u finalu SP-a u Zagrebu), momčad izbornika Slavka Goluže u utorak, 24. siječnja, odigrala je jednu od najboljih utakmica i konačno »naplatila« barem jedan mali dio »velikog duga«. Osobito je impresivno bilo drugo poluvrijeme u kojemu su

»Kauboji« napravili fantastičnih 18-10 (poluvrijeme 12-11 za Francusku) i posve anulirali lošu partiju protiv Španjolaca. Spletom sretnih okolnosti u kojima je Slovenija svladala Mađarsku (32-30), Hrvatska je osigurala nastup u polufinalu EP-a, kolo prije kraja razigravanja u II. skupini i slijedi joj put u Beograd gdje će se u Areni rješavati pitanje novog prvaka Starog kontinenta. Plasmanom u polufinale ostvaren je prvi od zacrtanih planova, jer ova momčad to svakako svojom kvalitetom zaslužuje, a posljednja dva susreta završnice EP-a dat će odgovor koji je njezin konačni domet. U trenutku pisanja ovoga teksta još nije poznat protivnik u polufinalu (Srbija, Njemačka ili Danska), no jedno je sigurno, slijede još dva velika »euro ispita«. Hrvatska rukometna reprezentacija osvojila je sve naslove u ovom sportu izuzev, upravo, naslova europskih prvaka i jasna je velika želja ove generacija da upravo ona uspije »popuniti« tu prazninu u bogatoj riznici trofeja. Mirko Alilović, Ivano Balić, Blaženko Lacković, Ivan Čupić, Marko Kopljarić, Domagoj Duvnjak i ostali imaju kvalitetu, samo je tijekom predstojećeg vikenda trebaju dokazati na parketu užarene beogradske Arene.

D. P.

KOŠARKA

Zagrebu hrvatski derbi

Košarkaši Zagreba CO svladali su Cedevitu (96-92) u susretu 17. kola ABA lige i s novim bodovima zauzimaju šesto mjesto na tablici. Cibona je porazom u gostima kod Širokog (84-75) pala na osmo mjesto, dok je Cedevita unatoč neuspjehu u hrvatskom derbiju i dalje drugoplasirana momčad regionalne košarkaške lige.

VATERPOLO

Hrvatska bez četvrtfinala

Branitelj naslova prvaka Europe, vaterpolska reprezentacija Hrvatske, neslavno je završila nastup na EP-u u Eindhovenu

(Nizozemska) već nakon natjecanja po skupinama. Poraz protiv Njemačke (10-9) bio je koban i momčad izbornika Ratka Rudića ostala je bez mogućnosti za prolaz u četvrtfinale i mogućnosti obrane trofeja. Kao pobjednik skupine, Srbija je izborila izravan nastup u polufinalu, a drugoplasirana Crna Gora se plasirala u četvrtfinale.

SKIJANJE

Kostelić vodi

Odlučnim rezultatima u siječnju najbolji hrvatski skijaš i branitelj naslova najboljeg svjetskog skijaša za 2011. godinu Ivica Kostelić, ponovno zauzima prvu poziciju u generalnom plasmanu Svjetskog kupa. Pobjedom u kombinaciji i trećim mjestom u slalomu (Kitzbühel), uz četvrto mjesto u slalomu (Schladming), Kostelić trenutačno ima 905 bodova (85 više od Hirchera), a u slalomskoj konkurenciji njegova prednost iznosi 135 bodova.

HOKEJ

Medveščak na drugom mjestu

Pobjedom protiv KAC-a (5-4) u drugom kolu, hokejaši Medveščaka zauzimaju drugo mjesto u međurundi natjecanja u EBEL ligi u kojoj se natječe šest prvoplasiranih momčadi iz regularnog dijela prvenstva. U dodatnom dijelu natjecanja slijedi 10 ligaških kola, a potom slijedi doigravanje za naslov prvaka regionalne hokejaške lige.

TENIS

PBZ Zagreb Indoors

Sedmo izdanje jedinoga hrvatskog dvoranskog ATP turnira, SPBZ Zagreb Indoors, počinje susretima prvog kola u ponedjeljak 30. siječnja u dvorani Doma sportova. Naslov pobjednika brani hrvatski tenisač Ivan Dodig, uz nastup najboljih hrvatskih tenisača Marina Čilića, Ivana Ljubičića i Ive Karlovića. Popis zvučnijih inozemnih imena koja će zaigrati u Zagrebu predvode Cipranin Marcos Baghdatis i Rus Nikolay Davidenko.

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Izdaje se namješten stan od 25 m² za dva učenika ili studenta u Zemunu. Tel.: (011) 2104 257.

Prodaju se razna bunjevačka ruva, svile, sefiri, žoržet, svilene i druge marame, kožne muške čizme i ženske folklor cipele. Tel.: 024/532570

Prodaje se kombajn 780 Zmaj sa adaptacijom za suncokret 142 ili 141. Tel.: 024/532570

Prodajem sveže vrcani med: suncokretov (400 din/kg) i bagremov (450 din/kg). Tel.: 065/ 505 1957.

Izdajem namješteni jednosobni stan na Proizivci, Nade Dimić 40. Tel.: 783 209, zvati od 17 do 20 sati.

Slobodan muškarac (45) upoznao bi slobodnu žensku ozbiljnu osobu bez obveza. Tel.: 063/8533015.

Čamci od bijelog slavonskog hrasta po vašim ili mojim dimenzijama, prijevoz po dogovoru. Petar Okrugić, Morović. Tel.: 064-3467056 ; www.okrugic-camci.co.rs

Izdajem dvosoban namješten stan u centru Subotice. Tel.: 064-9699933.

Prodajem prirodne rakije od dunje, šljive i miješanog voća. Tel.: 024-532-179; 0628170152.

Prodajem stan 42 m² u Kerskom naselju. Može zamjena za poljoprivredno zemljište (okolica Starog Žednika, Đurđin, Mala Bosna, Verušić). Cijena: 20.500 eura. Tel.: 069 2355039.

Hrvatska glazbena udruga »Festival bunjevački pisa-ma« iz Subotice moli ljude dobre volje da im daru-

ju polovni piano ili bolju klavijaturu (sintisajzer) potrebnu za aktivnosti udruge. Predstavnik udruge možete kontaktirati na telefon: 060/016-1167.

Kupujem: plinske boce, plaćam 1000 dinara, krupnjač krupač Odžaci do 70 eura, a Lifam do 50 eura i kupujem traktor IMT ili Rakovica, priključne strojeve, motokultivator. Tel.: 063-8131246.

Izdajem sobe s kupatilom i upotrebom kuhinje u Makarskoj. Parking osiguran. Tel.: 021 6433 – 395; 060 6331 910; 00 385 21 617 909.

Prodajem nedovršenu kuću na placu od 400 m² u Tavankutoj ulici, preko puta Blaškovo križa, u blizini centra grada. Tel.: 062 513 798.

Izdajem u Novom Sadu, kod Master centra dvosoban namješten stan, 56 četvornih metara, I. kat. Cijena 150 eura, plus depozit. Tel.: 064 3486975

Izdajem poslovni prostor u Subotici veličine 240 m² (radionica/skladište 100 m², 2 ureda 56 m² i 4 prazne prostorije za maloprodaju ili usluge) u Ulici Ivana Ivanića br. 33 (iz Braće Radića). Tel.: 069 754 202.

U Subotici na Radijalcu izdajem jednokrevetnu namještenu sobu s upotrebom kupaonice, CG CATV, za učenika-cu studenta-cu nepušača. Tel.: 024-558227 ili 061-1979116.

Izdajem u Novom Sadu, kod Master centra dvosoban namješten stan, 56 četvornih metara, I. kat. Cijena 150 eura, plus depozit. Tel.: 064 3486975

Izdajem poslovni prostor u Subotici veličine 240 m² (radionica/skladište 100 m², 2 ureda 56 m² i 4 prazne prostorije za maloprodaju ili usluge) u Ulici Ivana Ivanića br. 33 (iz Braće Radića). Tel.: 069 754 202.

Torte i kolače pravim. POVOLJNO. Tel.: 024-527-499 i 064-18-39-591.

Prodajem sliku ulje na platnu hrvatskog slikara Ivana Čorka. Slika je stara 50-60 godina Tel.: 061-139-19-52.

Prodajem ulje lavande, pomaže kod problema s: bakterijom eserihije coli, bronhijalne astme glavobolje. Tel.: 064-29-42-338.

Jeftino se prodaje sljedeća dječja oprema: dječji krevetac, dječja kolica, ljetna kolica, hodalica, hranilica, igračka Kengur, ruksak za nošenje bebe. Tel.: 24-525-232

U najljepšem dijelu Kertvaroša u Subotici 800 m od Gradske kuće prodaje se dio obiteljske kuće cca 60 m spremno za adaptaciju za 15.500 eura. Tel.: 063-8838747 i 024-572-875.

Kupio bih vjetrenjaču za 12V=750W. Može nekompletna ili neispravna. Tel.: 061 691 92 37.

U Subotici, na Radijalcu, izdajem jednokrevetnu namještenu sobu s upotrebom kupaonice, CG, CATV. Za učenika ili učenicu, studenta, nepušača. Tel.: 024 558 227 ili 061 19 79 116.

Izdajem dvosoban namješten stan u Zagrebu (Folnegovićevo naselje), 3 kreveta, plinsko grijanje, blizina tramvajske stanice. Cijena: 300 eura. Tel.: 00381 63 8820654 (Srbija) ili 00385 91 1770000 i 00385 98 819437 (Hrvatska).

Prodajem zbirke zadataka za pripremu državne mature za hrvatski, engleski, matematiku, fiziku, kemiju i biologiju. Tel.: 063 8820654.

Tražim mladu žensku osobu koja nije u radnom odnosu za poslove u kući. Tjedno dva puta po par sati. Tel.: 024 520 764. Zvati od 12 do 14 sati.

Povoljno prodajem 80 knjiga iz kompleta »Pet stoljeća hrvatske književnosti«. Tel.: 024/542-754.

Prodajem petosobnu kuću na kat u centru Kertvaroša, može za 2 obitelji, od čvrstog materijala izgrađena 1966.-1968., gradsko grijanje, voda, trofazna struja, parket, cca 200-200 m², plac cca 500 m². Tel.: 024-545-901.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, I dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«. **Jedan poslani kupon važit će za četiri broja.** Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Pretplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 1.000 dinara

☐ 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 40 EURA

☐ 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____

Ulica i broj: _____

Mjesto i zemlja: _____

Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Pretplata na internetsko izdanje tjednika

* Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje

* Inozemstvo: 10 eura godišnje

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VBUBRS 22

VOJVOĐANSKA BANKA

AD MS FIL. SUBOTICA

IBAN: RS3535500000200292421

NIU Hrvatska riječ,

Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:

NIU »Hrvatska riječ«,

Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

Uplatu izvršiti na broj žiro računa 355-1023208-69

HosanaFest

FESTIVAL HRVATSKIH DUHOVNIH PJESAMA - SUBOTICA

FESTIVAL HRVATSKIH DUHOVNIH PJESAMA

»HOSANAFEST 2012.«

U nedjelju, 23. rujna 2012. u Subotici će se održati sedmi Festival hrvatskih duhovnih pjesama »HosanaFest«. Festival je dobrotvorne naravi i natjecateljskoga karaktera, a za cilj ima pomoći Humanitarno-terapijsku zajednicu za pomoć ovisnicima »Hosana« koja djeluje pri odvikavanju od droge, alkohola i drugih poroka koji muče današnju mladež. Slogan ovogodišnjega »HosanaFesta« je »Kada sam slab, onda sam jak!« (2 Kor 11,10). U tu svrhu Organizacijski odbor »HosanaFesta« raspisuje

NATJEČAJ

za prijam novih skladbi koji će biti otvoren od 1. veljače i trajat će do 1. travnja 2012.

Uvjeti natječaja su sljedeći:

- skladbe tematski moraju biti kršćanskog karaktera;
- skladbe ne smiju biti već objavljene niti javno izvedene;
- trajanje skladbe ne smije prijeći 4 minute;
- uredno potpisani autori glazbe, teksta i obrade;
- autor i glavni izvođač pjesme ne smije biti mlađi od 16 godina;
- u vokalno-instrumentalnom sastavu ne smije biti više od 15 osoba.

Prijava na natječaj dostavlja se na CD-u ili putem elektroničke pošte, a obvezatno mora sadržavati sljedeće:

- oglednu demo snimku pjesme (snimka ne mora biti studijska, ali glazbeno-produkcijski treba biti što sličnija izvedbenoj verziji). Pjesma može biti poslana i u mp3 formatu s minimalnom rezolucijom od 192 kbps;
- tekst pjesme (preporuča se u Word formatu);
- kraću biografiju izvođača sa svim potrebnim podacima (adresa, telefon, e-mail, web i sl.), te navesti zajednicu u kojoj se djeluje;
- potvrda svećenika.

Prijave koje ne budu ispunjavale gore navedene uvjete, kao i skladbe upitne originalnosti neće biti razmatrane od strane Stručnog povjerenstva.

Napomena: Autori slanjem skladbe na natječaj jamče za njezinu originalnost, te daju svoju suglasnost za izdavanje skladbe na festivalskom CD-u, DVD-u, kao i radijskom i televizijskom emitiranju bez traženja naknade. Naknadno utvrđivanje neoriginalnosti skladbe povlači za sobom sankcije određene pravilnikom »HosanaFesta«. Prijavljene skladbe ne mogu se povući, niti će biti vraćene.

Rezultati natječaja bit će autorima javljeni do 20. travnja 2012. Izvođači čije se skladbe uvrste u program festivala, trebaju studijsku snimku dotične skladbe, te njezinu matricu dostaviti u roku od 60 (šezdeset) dana po javljanju rezultata.

Redoslijed nastupa na »HosanaFestu« određuje festivalski Organizacijski odbor.

Radove slati ili dostaviti na adresu:

»HosanaFest 2012.«

Beogradski put 436

24224 Stari Žednik,

SUBOTICA

Vojvodina - Srbija

tel. +381(0)64/4616-394

ili na e-mail: hosanafest@yahoo.com

Rad koji nema cijenu

Redoviti gledatelji RTV mogli su, prije nepunih godinu dana, u Remisiji Dnevnik zapaziti modele jedrenjaka, urađene rukom Sončanina *Dragana Pejića*. Ovaj uvijek nasmijani pedesetdevetogodišnjak, čiji izgled ni izdaleka ne odaje njegovu dob i, sada već prošle, teške zdravstvene probleme, puna tri desetljeća zaljubljenik je i zarobljenik jednoga neobičnog hobija, hobija kojega možda i pokušava upražnjavati veliki broj ljudi, ali hobija u kojem dugo ostaju i teško opstaju samo rijetki i najuporniji. I, možda, samo oni istinski zaljubljenici. Za mnoge koji ga slabo poznaju osobenjak, za brojne prijatelje čovjek meka srca i oštra jezika, s izrazitim osjećajem za pravdu, svoje slobodno vrijeme troši na dvije prave životne strasti – ribolov i modelarstvo. »Pecaroš sam od dječjačkih dana. Sonta je bila okružena mrežom kanala u kojima je bilo raznovrsne ribe, a ribokradica ne. I danas mi je zadovoljstvo 'skvasiti štapove'. Čari modelarstva otkrio sam prije tridesetak godina. I ranije sam obrađivao drvo na više načina. Jedno sam vrijeme izrađivao ukrasne predmete od šperploče. Makete poznatih svjetskih građevina, stolne i zidne lampe, razne ukrasne kutije i druge potrepštine izrađivale su se relativno brzo, pa im ni cijena nije bila visoka i lako su nalazile put do kupaca. Poput mnogih drugih izrađivao sam i makete građevina od žigica. No, pravo otkrovenje za mene bila je izrada modela jedrenjaka«, prisjeća se Dragan. Svi se možemo prisjetiti maketa jedrenjaka iz kompleta koje smo kupovali i već urađene elemente sastavljali u cjelinu. Bio je to za nas veliki posao, ali i veliko zadovoljstvo kada bi iz naših ruku izašao elegantni jedrenjak. No, Dragan je napravio korak dalje. Nisu ga zanimali ti kompleti, želio je doslovce sve uraditi svojom rukom. »Trup broda radim iz jednog komada drveta. Ništa ne radim strojno, alatke i pribor su mi ručna pila, sjekirica, čekić i dlijeto, nožići, a za finu obradu turpija i 'šmirgl-papir'. Sva ukrašavanja radim tehnikom paljenja, stoga je izrada trupa dugotrajan proces, jer zahtijeva veliku preciznost. Katarke idu iz tri dijela, u njima se buše rupe, svi elementi spajaju se bez lijepka i čavala, samo kanapom. Potrebno je vezati oko 3.200 čvorova. Jedra radim poput sendviča. Između dva platna, radi čvrstine ubacujem kruti karton. Na koncu sve prelakiram i nakon sušenja jedrenjak može na izložbu«, kaže Dragan i napominje kako mu je velika želja da mu se omogući organizacija samostalne izložbe produkata svojeg velikog hobija. A kako vidi svoj hobi u budućnosti? »Nadam se da će moj rad biti dostupniji javnosti. Od prošle godine sam član Klastera turizma mikroregije Apatin. Zasad sam u njihovoj režiji u jednom navratu imao izložene svoje jedrenjake, druga manifestacija je otkazana zbog lošeg vremena. Mislim da je budućnost ovih prostora u turizmu, pa moramo u tom smjeru sustavno raditi, ali brzo. Turistima moramo ponuditi doslovce sve što možemo, od zraka i vode, preko svoje bogate arhitektonske, povijesne i kulturne baštine, do najraznovrsnijih materijalnih dobara. Osobno, započeo sam novi brod, ovoga puta to će biti vikinški na jedro i vesla«, s optimizmom planira Dragan Pejić.

27. siječnja 2012.

Čudno je kako nam je malo potrebno da budemo sretni i još čudnije kako nam često baš to malo nedostaje. (I. Andrić)
Problem nije u tome kakav je odgovor, nego kakvo je pitanje. (Poencare)
Najveći dio onoga što znamo je samo mali dio onoga što ne znamo. (Tenisti)
Kad imaš sve, ne vidiš ništa... Progledaš tek kad nemaš ništa. (Shakespeare)
Kako je čovjek jak kada je pomoć potrebna drugima, a kako je zapravo slab kada je pomoć potrebna njemu samome. (Narodna)

Mostovi spajaju!

Don Šime Ljubić

Koje godine i gdje je rođen don Šime Ljubić?
Što je studirao u svom znanstvenom usavršavanju?
Na čelu kojih se muzeja nalazio kao ravnatelj i upravitelj?
Koje je društvo osnovao?
Kako se zvalo glasila Hrvatskog arheološkog društva?
O čemu je pisao znanstvene radove?
Gdje je sudjelovao u narodnom preporodu?
Kada i gdje je umro Don Šime Ljubić?

Rodio se 24. svibnja 1822. godine u Starom Gradu na Hvaru.
Teologiju u Zagrebu, povijest i slavistiku u Beču.
Arheoloških muzeja u Splitu i Zagrebu.
Hrvatsko arheološko društvo.
Viestnik hrvatskoga arheološkoga društva.
Antičkoj numizmatički, o odnosima Dubrovnika i Venecije, o Petru Hektoroviću.
U Dalmaciji.
Umrlo je 19. listopada 1896. godine u Starom Gradu na Hvaru.

Zaljubila se ovca u puža, pa mu veli:

- Ja bih se udala za tebe.
- Puž je pogleda sumnjičavo:
- A da nije to samo zbog kuće?

Hoda slon prašumom i nagazi na mrava.

Nakon određenog vremena primijeti kako ima nešto na stopalu.

- Oprosti, nisam te zamijetio – ispriča se slon.
- Ma ne brini, moglo se to i meni dogoditi – odgovori mrav.

Idu dva puža ulicom i vide kino plakat.

- Hajmo u kino – predloži jedan od njih.
- Može. Što se daje idući tjedan?

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаце"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

PUTUJTE S **JP »SUBOTICA-TRANS«** NA MEĐUNARODNOJ LINIJI:

SUBOTICA-NOVI SAD-ZAGREB I OSTVARITE ZNAČAJNE POPUSTE.

POLASCI U 8,00 h SVAKOG DANA IZ SUBOTICE I ZAGREBA.

CIJENA KARATA:

DJECA DO 6 GODINA – VOZE SE BESPLATNO.

DJECA OD 6-12 GODINA (POPUST OD 50%) – 1.425,00 DINARA

STUDENTI:

JEDAN SMJER (POPUST OD 20%) – 2.280,00 DINARA.

POVRATNA (POPUST OD 30%) – 3.990,00 DINARA.

OSTALI:

JEDAN SMJER – 2.850,00 DINARA.

POVRATNA (POPUST OD 15%) – 4.845,00 DINARA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

Tel.: 024/555-566

SVE NA JEDNOM MJESTU

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

VIKEND AKCIJA

27.01-
30.01.2012.

Brašno meko T400 1kg

~~49.90din~~
43.90din

Kobasica čajna 1kg

~~659.90din~~
625.90din

Filet soma Pangasius
rinfuzno 1kg

~~259.90din~~
229.90din

Sir Leskovački feta 500g

1 kg 299,80 din
~~164.90din~~
149.90din

Multi sola 1.5L
+ čaša gratis

1 litra 66,60 din
~~116.90din~~
99.90din

Kava C 100g

1 kg 665,00 din
~~74.90din~~
66.50din

Vino Royal 1L

~~195.90din~~
175.90din

Deterdžent za rublje Rubel Power
Fresh 9kg + Ornel 1l GRATIS

-17%

~~1.199.00din~~
989.90din

Omekšivač za rublje Silan
Mediterranean 3L

-18%

1 litra 119,97 din
~~439.90din~~
359.90din

REKLAMA JE POTREBNA I NAJBOLJIMA

AUTO DELOVI
OPEL
VELEPOSREDAJ
AUTO LINE
Tel: 011 7098-200

MALI OGLASI
BESPLATNI MALI OGLASI
Godina XVII, broj 04
1. januar 2012.
Izdanje 17.000

VOJVODANSKA Svaštara
ZLATNI RUDNIK INFORMACIJA

TELESAFE
ALARMI
KAMERE
POŽAR
149€
www.telesafe.rs
024.557.157
063.528.299

NOVA AKCIJA EURO GASA
UGRADNJA ZA VOZILA
ili PLASTICNOJ LAMINIRANJE
od 429€

KES
ZALAGAONICA
ZALOGHAZ
POZAJMICE - OTKUP ZLATA
ISPLATE ODMAH
SUBOTICA - NOVI SAD
Tel: 024/ 558-487
Tel: 021/ 664-000

ENERGYNET
Najpovoljnije
cene Japanskih,
Nemačkih i
Italijanskih toplinskih
pumpi i solarnih
sistema

SEZONSKA RASPRODAJA
VELIKI IZBOR NIKARATA
Mega favoriti
7550

ZALAGAONICA
Tekstil, nakit, staklo,
dijamanti, bijeliplat, dragi kamenci,
staklo, nakit, staklo.

PATMON TEXTIL
Malo Veleprodaja Polovne Parnice

PLUS•PLUS•PLUS
Novi Sad i zvuk tramvaja
"Kolevka" za primer.
Bazen na "Proizvor" skuplji,
a manji, od Kragujevačkog
na stranama 53. - 63.

EGZOTIČNO LETOVANJE ZA 2 OSOBE
VIG SA 17 DOR. MOŽES POLARITI!

www.svastara.rs

VOJVODANSKA
Svaštara